

**KNUD
ANDERSEN**

Ve spárech oceánu

Románem Ve spárech oceánu se ocitáme s autorem a dvojicí jeho hrdinů na Aucklandských ostrovech, vzdálených sta mil od Nového Zélandu, kde sourozenci Robbie a Kitty žijí. Autor tento divoký kout jižních moří poznal z vlastní zkušenosti starého „mořského vlka“ a sem také umístil dramatický příběh dospívajícího hochy a jeho statečné sestry, kteří dostanou plachetnici a chrlí s její pomocí zachránit své chudé rodiče před bídou nezaměstnanosti, a to nálezem drahocenné ambry. Bojují houževnatě se zdivočelými žíoly, ztrácejí hlavu, ale vzápětí se zase vzepnou k nové odvaze a za pomoci starého trosečníka, který si je oblíbil, dovrší své poslední šťastnou plavbou...

Snímek vám představuje čtyřiasedmdesátiletého autora kouřícího oblíbenou levnou dýmku ze slisovaných kukuřičných zrn.

KNUD ANDERSEN

Knud Andersen, dánský spisovatel (nar. r. 1890), napsal na padesát knih, z toho přes dvacet románů, v nichž realisticky vylíčil těžký život námořníků. Poznal jej z vlastní mnohaleté zkušenosti v době, kdy se plachetnice ještě plavily po světových mořích a práce na lodi byla dřinou i zkouškou nadlidské odvahy. Knud Andersen je tedy „mořský vlk“, ale z těch nemnohých, kteří své zážitky dovedou v knize vylíčit svěže a věrně, s velkým pozorovatelským talentem, s lidským pochopením i s jedinečným vypravěčským uměním. Při četbě jeho knih před námi defiluje řada strohých i humorných „mořských vlků“, načichlých dehtem, olejem i plachtovím, s nímž jejich ztvrdlé ruce obratně zacházejí. Míjí tu před námi dokumentárně zachycený kus dobrodružné i slavné historie obchodních plachetnic nejruznějších typů, brázdících záludné oceány od kontinentu ke kontinentu.

Původ K. Andersena z dánského ostrova Langelandu jako by ho předurčil pro jeho celoživotní dráhu. Po moři toužil už od dětských let. Začal jako palubní pomocník na školní lodi, která tragicky ztroskotala, přičemž 22 jeho kamarádů utonulo. Pak se dostal k dlouhé zámořské plavbě a 7 let strávil na palubách lodí různých národností. Jako jedenadvacetiletý chtěl složit kormidelnickou a lodnickou zkoušku, ale nesložil, neboť je barvoslepý. Pracoval tedy „nekonečných“ 16 let na pevnině, ale moře se nevzdal.

Roku 1929 opustil kancelářskou práci a za všechny úspory si koupil starý rybářský kutr, jemuž dal jméno Monsun. Se svou rodinou se na něm 4 roky plavil Tichým a Atlantským oceánem. A zas domů do Dánska, vydělat si na splacení dluhů přednáškami a psaním do časopisů. A opět, nyní se čtyřmi kamarády, na další plavbu s Monsunem, tentokrát kolem světa.

Po návratu došlo nejen na přednášky, ale i psaní cestopisů. Po zaplacení dluhů vyrazil Andersen na novou cestu; posádkou je mu jeho obětavá žena, věčně trpící mořskou nemocí, a švagrová. Trasa plavby zahrnuje i nebezpečný úsek kolem mysu Kap Horn na jižním cípu Ohňové země. Touto plavbou končí Andersenův aktivní námořnický život a začíná jeho zaměstnání přednosta přístavu ve Vedbaeku. Tam píše román „Ve spárech oceánu“ a tam je za německé okupace Dánska zvlášť aktivní při tajných a velmi nebezpečných nočních přepravách uprchlíků přes průliv do protějšího Švédska. (Jedním z nich byl i u nás známý spisovatel Martin Andersen Nexö.)

Dva cestopisy o plavbách s Monsunem představily čtenářům Andersena jako neobyčejně smělého i zdatného námořníka a sportovce, živě upoutávajícího své publikum. Rodina, v níž rodiče nahrazovali dětem školu, byla ideálním pracovním kolektivem. Dcera Lis o tom vypráví ve své knize „Když jsme bydleli v rybářském kutru Monsunu na Atlantiku“ – podobně jako její otec v knize „S Monsunem po Atlantickém oceánu“ a v dalším „monsunovém“ cestopisu „Jedenáct měsíců na moři a jeden v přístavu“. Ten líčí zmíněnou plavbu kolem světa s pětičlennou posádkou, snášející na malém plavidle nadlidskou námahu zvláště vyčerpávajících nočních i denních lodních hlídek.

Literární ohlasy jeho cest, obzvlášť plaveb s Monsunem, získaly Andersenovi pověst jednoho z nejpoutavějších vypravěčů dánské literatury, zvlášť jedinečného ve svém námořnickém oboru. Napsal kromě sbírek básní a dlouhé řady románů i hezkou řádku knih povídek a esejí, až do pozdního stáří pilný literární pracovník, rok co rok těžící ze svého nepřeberného lodního kufru, plného deníků a zápisků z mnohaletých plaveb. Z nich tvořil pak své cestopisy a memoáry, nadané výbornou znalostí nejruznějších prostředí, ale i námořníků rozličných povah. Jeho romány, z nichž dva napsal pro mládež, prozrazují jeho lásku k širým oceánům a jsou námořnickou beletrií v nejlepším slova smyslu. Tu doplňují i vzpomínky z dálkových plaveb, z dobrodružného života na otevřeném moři, vítaného zvlášť spolucestujícími dětmi. Andersen nám přibližuje lidi dobrých i špatných sklonů (on, abstinent, vylíčí s porozuměním i milovníka trunku), ale vždy tak, že s nimi držíme a cítíme. Autor totiž věří, že „každý člověk, i ve vši své ubohosti, se svými slabostmi, pochybami, strachem, nenávisť a sobectvím, v sobě tají i rysy dobroty, soucitu, lásky a odvahy“, které jsou příslibem něčeho lepšího.

Břetislav Mencák

Ve spárech oceánu

1. KAPITOLA

„Barometr klesá.“

Plachtář Falcon ťukal na poškozený rtuťový barometr, který visel ve vikýři plachtárny. „Něco se chystá.“

Robbie právě páral vyřazenou hlavní plachtu. Setřel si z čela pot hrubou plachtovinou a vyhlédl ven. „Slunce vypadá za těmi mraky jako krev. Podívej se, tatínku. Co myslíš, že z toho bude?“

„Pořádná vichřice, která všechno obrátí vzhůru nohama. Tušil jsem to už včera. To je jedna z výhod, když má člověk strnulou nohu. Všechno cítí předem.“

„Je těch výhod víc?“

„Ano: že když člověk dlouho sedí a šije, stačí pak protáhnout jen jednu nohu – tu druhou.“

Ostatně jsem si všiml dnes ráno plachtoviny a viděl jsem, že budeme mít změnu počasí.“

„Ty se v těchhle věcech tak skvěle vyznáš, táto! Já jenom doufám, že se ten nafoukaný konzul cestou do Wellingtonu pořádně vymáchá. Ten domýšlivý hlupák! Kdybych byl býval tady, nevím, co bych udělal. Co vlastně říkal a jak to, že jsi mu to neřekl pořádně od plic?“

Plachtář Falcon se usmál. „Jen klid, synu. Nemůžeš přece nutit lidi, aby u tebe kupovali. Když to uděláš, utečou ti. Konzul chtěl mít soubor plachet do týdne – a na to nestačíme. Slíbil jsem mu, že to zvládneme do čtrnácti dnů. „Cožpak nemáte šicí stroj?“ zeptal se. „Ještě ne,“ odpověděl jsem mu ovšem, „ale ručně šité plachty jsou taky důkladné. Má žena a můj syn dovedou zručně šít, i moje dcera trochu pomáhá.“ – Slíbil jsem mu ještě, že bych najal několik pomocníků z Nelsonu a že bych se pokusil být s plachtami hotov do týdne.“

„Ano, ale proč tedy na to nepřistoupil?“

„Protože je mermomocí chtěl mít ušité strojem. Zdá se mu, že mnohem líp vypadají, že jsou modernější a podobně; pak začal vykládat, jak jsme v tomhle zastrčeném hnízdě zaostali – naštěstí to prý nemá daleko do Wellingtonu.“

„Ten by, táto, zasloužil. Nafoukanec jeden!“

„Jen klid, Robbie. S rozčilováním se nic nepořídí. Obejdeme se přece bez konzula, nemyslíš?“

Robbie něco zamumlal. Potřeboval se nějak zbavit svého rozhořčení, a tak spustil: „Seběhnu dolů a dám Neposedovi zvláštní přikotvení a chránič, aby se neplašil a nerozbíjel druhé čluny.“

„Nebo aby se sám nerozbil,“ volal za ním Falcon, „protože tak to bývá, když je někdo horkokrevný.“

Potom šel Falcon za prací; měl šít novou kosatku pro rybářský člun. To byla poslední zakázka, kterou dostal, a nebylo naspěch. Ale práce mu umožňovala zapomenout na rozmrzelost. Měl ostatně dost veselé mysli i odhodlání a nedal se v boji o výdělek ničím zkrušit. Když právě nešil plachty, zhotovoval nepromokavé námořnické obleky, které se napouštěly surovým lněným olejem a fermeží s tajemnou přísadou, kterou znal jen on. Ta je činila v létě nelepavými a tak silnými a nepromokavými, že se o ně začali zajímat velrybáři z Barettova zálivu a mnozí jiní, kteří pluli Cookovým průlivem.

Když mu lidé říkali „továrník nepromokavých oděvů“, přeletěl mu vrásčitým obličejem úsměv. „Jsem jenom obyčejný plachtář,“ odpovídal, „ale dovedu si s rukama v ledačems poradit.“

Robbie se svému otci obdivoval, a třebaže mu bylo teprve patnáct pryč, pomáhal mu už půl roku v plachtárně, obyčejně s matkou a někdy i se sestrou Kitty, již bylo teprve čtrnáct let, takže chodila ještě do školy.

Ale Robbie měl jiná želízka v ohni. Jedno z nich se nazývalo Neposeda. Byla to malá

kocábka, plachetní člun, který patřil jemu i Kitty a který byl podle jejich mínění nejlepší v celém Pictonu.

Cestou k člunu potkal Robbie lodivoda Pendera a jednoho ze svých přátel, Simona, který pracoval v chladírně, takže měl pak od obou plno novinek, když zase přiběhl nazpět do plachtářova podkroví.

Jeho pohled letěl přes záliv a vzhůru přes hory k nebi. Když prve vyběhl ven, viselo slunce jako rudá lucerna za protáhlými vrstvami nakupených mračen. Nyní pluly po obloze od východu těžké mraky s deštěm, narážely na hory a hrnuly se přes jejich vrcholky, odkud se pak jako kouř táhly k západu. Slunce zmizelo.

Na schodech zastihl Robbie Kitty, která přišla ze školy.

„Co je nového?“ zeptala se.

„Lodivod říkal, že dostaneme pořádnou vichřici, a Simon z chladírny povídal, že jachta s konzulem z Aucklandu odplula dnes ráno v pět hodin. Ten se pěkně vymáchá, než se dostane do Wellingtonu. Dnes máme pátého prosince, vid', Kitty?“

„Ano, a za deset dní budou prázdniny. Pak budeme každý den plachtit a plavat, a když nebude moc práce, pokusíme se vzít s sebou i maminku a tatínka. Já se už tak těším!“

„Ty jsi hrozně nemluvně, Kitty,“ ozval se Robbie. „Ale ať! Hurá!“

Schylovalo se k večeru, a přestože byla sobota, měli v plachtárně plno práce, neboť toto počasí nepřálo plavbě a cestování v horách, a Falcon očekával po bouři více zákazníků.

„Měli bychom se poohlédnout po nějakém velkém šicím stroji na plachty,“ navrhl zničehonic Robbie, když vešli do plachtárny. „Na takovém stroji by mohla maminka spíchnout ty konzulovy kapesníčky za pár dní, zatímco my, tatínku, bychom přišívali lemáky a probíjeli očné. Za jediný týden bychom si vydělali pár set korun. Lodivod říkal, že plachtář v Nelsonu a všichni plachtáři v Port Lyttletonu a Port Chalmersu a Wellingtonu a Aucklandu, a dokonce i na celém Zélandu a v celém světě mají dnes už elektrické šicí stroje. Proč jen my nemáme nic? To je k vzteku!“

„To jsou větší města,“ řekla paní Jessie Falconová. „Picton je malý a nepřijede sem tolik lodí.“

„Dobře, mami, ale přece jen v tom není žádná spravedlnost, když tady musí nejlepší plachtář na světě stále jen šít ručně. Musíme se pustit do větší práce, a proto tu musí být stroj.“

„Máš úplně pravdu, hochu,“ přikyvoval plachtář, zatímco jeho jehla zajížděla do lemáku kosatky, „ale nezbyvá než čekat, až z tvých rodičů budou velcí páni, pak už ty věci nějak upravíme.“

„Vždyť jste velcí,“ řekla Kitty, „ale počkejte, až my budem, pak teprve uvidíte!“

Seděla a navíjela přadeno bavlny v klubko veliké jako pštrosí vejce. Když to řekla, pohlédla na Robbieho, který jen sevřel rty.

Oba sourozenci si už záhy zvykli na život, v němž je nutno počítat se vším a ze všeho se dostat sám. Bydlili už na mnoha místech a poznali už víc krajů a lidí než většina dětí jejich věku. To je mimo jiné naučilo svornosti, a přestože znali pochopitelně všechny děti a mládež v Pictonu, žilo se jim nejšťastněji a nejsvobodněji v jejich vlastním světě s jeho tajemnými zákony a znameními.

V poznámkách jako: „Robbie, hurá!“ nebo „Kitty, hurá!“ se skrýval záhadný smysl, kterému rozuměli jen oni sami.

„Páni, ten barometr klesá,“ řekl Robbie, odsunul hlavní plachtu a vyhlédl z podkrovního okna. „A už tu máme déšť. Dnes bude brzy tma.“

Prudký příval deště bombardoval střechu z vlnitého plechu. Stavením zavanul vítr a vyhnal útulnost ze všech jeho koutů.

Plachtárna byla pod prastarou loděnicí, která byla třicet metrů dlouhá a deset metrů široká. V západní části loděnice měl kancelář vytáhlý loďař Ewans a na druhém konci, obráceném k přístavu, stavěl lodi.

Nad kanceláří bydlila plachtářova rodina v bytě o dvou místnostech s kuchyní a vedle v podkroví si zařídili Robbie s Kitty své světničky, oddělené starou dehtovanou plachtovinou a otevřené na půdu, takže ani sám generální guvernér Nového Zélandu neměl ve svém wellingtonském zámku sál, který by se velikostí mohl měřit s jejich.

Tím méně by byl mohl soupeřit se zdejším vybavením, neboť půdy použil Ewans jako skladiště muzeálního množství rozmanitých vesel, lodních tyčí, obrovských lodních kladkostrojů, drátěných smyček, kovaných železných háků, nadehtovaných kladkovnic a pokažených kompasů v kompasnicích z týkového dřeva a s mosaznými poklapy. Na nízkých stěnách u vikýře na severní straně půdy visely šestihranné lodní hodiny bez stroje a ručiček; pak barometr z doby kapitána Cooka, který ukazoval na „zemětřesení“, a ještě jeden, který tvrdošíjně ukazoval na „proměnlivo“. Pod krokvemi visely lodní lucerny s rozbitými skly mezi dlouhými lany a uzlíky plnými drapáků, brýlí, řetězových článků, veslových vidlic a rychloměrových navijáků. Na příčných krovních trámech byla přibita prkénka se jmény lodí, z nichž některé propluly delší cestu než mnozí velcí objevitelé a zapsaly se tak do dějin Nového Zélandu, jako například Anne Longton, Himalaja, Královna hlubin a Vodní nymfa.

Jak se zatoulaly sem, nikdo netušil, neboť zde byly, už když Ewansův otec převzal loděnici – a ten přece zemřel už dávno.

Pramálo lidí v Pictonu se zajímalo o takovéto věci, neboť to byli buďto důkladní dřiči, nebo vášniví dobrodruzi. Ti, kteří nebyli přistěhovalci, byli potomky lidí, kteří se sem vystěhovali, zlatokopů, pastevců ovcí a trestanců. Někteří osadníci měli ve svém rodokmenu otce nebo děda, který uprchl z kupecké nebo z velrybářské lodi. Na to byli obzvláště pyšní.

Kdyby se byl někdo v tomto koutě světa chtěl věnovat malování obrazů v přírodě nebo

hudební skladbě nebo psaní básní, byli by si o něm pomyslili, že se zbláznil.

Volný čas trávili zde lidé ve třech místních kostelích. Jejich bujnost se pak vybíjela šplháním na tyči natřené zeleným mýdlem. Oblibě se těšila také jízda na koni a mnozí se zabývali rovněž rybařením v průlivu královny Charlotty, lukostřelbou nebo házením nožů do terče.

Jen málo jich bylo někdy v divadle či na koncertě a právě tu vznikl spor o otázku, v jaké míře by na obyvatelstvo působilo výchovným nebo znemravňujícím vlivem založení biografu. Ale zatímco spor ještě trval mezi správcem přístavu jako řečníkem „pokrokové strany“ a ředitelem školy jako vůdcem opačného směru, bavil se už lid zase svorně plaveckými závody napříč Shakespearovou zátokou.

Obyvatelstvo Pictonu byli milí lidé dobré mysli, a jestliže se pohoršili nad někým, kdo hledal útěchu za životní zklamání v Kráteru – jediném význačnějším hostinci ve městě – a hledal ji příliš důkladně, odpustili to hříšníkovi už druhého dne.

Žilo se tu vzorně domáckým životem a za špatného počasí si plachtářova rodina krátila večery nejraději v podkroví povídáním, zpěvem a hrou. Často přišli hosté a pak se tu tančilo za zvuků Falconovy harmoniky, až se svitky zaprášených námořnických map a lodnické příručky natřásaly ve starých policích a padaly na ústražní kotvice, plechovky s olejem a balíky plachtoviny. Pak se to staré hnízdo roztrásl veselím a přídní lodní socha v severovýchodním koutě půdy k tomu přikyvovala jako socha boha v čínském chrámu, třebaže představovala jen velrybáře, který držel v jedné ruce harpunu a druhou si zablácil oči. Trčel kdysi na přídi dunedinské bárky, která zde přistála pod jménem Noe. Patřil k podivným pokladům plachtářova podkroví.

„Cožpak byste nemohli dostat šicí stroj na dluh, kdybyste slíbili, že zaplatíte splátku, vždycky když vyřídíte dobrou zakázku?“ zeptala se pojednou Kitty, zřejmě pyšná na svou myšlenku. Paní Jessie zvedla hlavu od práce a pohlédla na dceru. Rychlým pohybem, pro ni příznačným, ať už si shrnovala vlasy z čela, nebo zaháněla smutné myšlenky z mysli, obrátila se k ní s úsměvem a potřásla hlavou.

„Ano, vám se to povídá, děti, právě tak jako kdysi nám. Teď už toho tolik nenamluvíme. To neznamená, že bychom se vzdávali naděje – je to jen proto, že člověk, který snášel mnoho protivenství, se stává trpělivým. A trpělivý dostane nakonec svůj šicí stroj, jen až přijde čas.“

Zasmála se vesele. „Ostatně mám nápad; ale neřeknu vám to ještě. Těžké doby jsou člověku na obtíž, ale ponoukají taky k dobrým nápadům.“

Robbie páral hlavní plachtu, ale Kitty pohlédla na matku s obdivem, než se opět dala do práce.

Barometr zatím klesl a pojednou otřásl stavením náraz bouře.

2. KAPITOLA

Než opět někdo promluvil, ozvaly se na schodech spěšné kroky a do podkroví vběhla jakási žena. Sotva dechu popadajíc a aniž pozdravila, klesla na stoličku stojící vedle paní Jessie, přitiskla ruce na prsa a začala udýchaně mluvit. „Ano, tady si pěkně sedíte jako vrabci v žitě, zatímco se člověk třese hrůzou. Já to věděla, že se stane něco strašného, neboť Ben měl vyplout z Wellingtonu včera večer a dnes ráno měl být doma. Celý den jsem vyhlížela a vyhlížela a div jsem neumřela úzkostí. Konečně jsem si dodala odvahy a běžela jsem ke správci přístavu, abych se dověděla, jaké je počasí v průlivu, a vidíte, on mi říkal, že na Campbellově mysu dávají poplašné znamení a že se od východu blíží strašné vlnobití.

Budeme mít černou severovýchodní, povídal mi docela klidně, a vůbec přitom nepomyslel na zoufalství, které mi tím připravil. Co myslíte vy, Falcone? Smí být správce přístavu tak ukrutný, když ho tam přece dosadila obec a když ho platí občané města? Měli by ho donutit, aby se oženil! Zbledla jsem jako křída a víte, co udělal? Pokoušel se mě uklidnit tím, že Ben prý jistě zůstal ve Wellingtonu. Zbledla jsem ještě víc a jak by ne, když tu člověk má sedět sám s dětmi uprostřed černé severovýchodní? Tomu přece vy rozumíte, paní Falconová, vidíte? To by Ben rozhodně neudělal, aby nedodržel slovo. Spíše by šel do toho, i kdyby bylo zemětřesení. Já znám Bena! Právě když jsem chtěla odejít, došel z Wellingtonu telegram, že dopravní lodi vypluly, aby zjistily, co se děje na moři, ale ani slovo o tom, co bude dělat Ben. – ‚Jsem si jist,‘ řekl mi správce přístavu, ‚že Ben Stokes tam zůstal trčet se svou starou rakví, která už bude brzo moct slavit abrahamoviny.‘

Slyšeli jste kdy takovou surovost? Tak to dopadá, když se tu v přístavu uhnízdí správce ze Severního ostrova! Takhle se posmívá lodi, která patří do jeho přístavu, jako by Sedmikráska byla horší než jiné lodi. Ale Bena určitě nic nezadrží, když ví, že tu div neumírám úzkostí.“

Jessie se pokusila Sally Stokesovou utěšit; ale bylo to ještě příliš brzy a Sally spustila znovu svůj vodopád slov: „Teď tam možná leží a utrácí čas a netuší, že jsem mu udělala nejchutnější pudink a co mně to dalo práce, abych ho uchránila před dětmi. Jen kdybych byla do něho nedala šlehačku, protože teď asi nevydrží, než se ta černá severovýchodní přežene se všemi hrůzami. Právě jsem mluvila s paní Marshallovou. Její muž byl nezvěstný šest let! Říkala taky, že to není žádný život, být ženou námořníka. Člověk nikdy neví, kde muž je a kdy ztroskotá. Ona taky říká, že by správce přístavu potřeboval manželku, aby měl pro ženy víc pochopení.

Připadala jsem si jako kůl v plotě a div jsem neomdlela, když přišla nová rána. Strážce

majáku na Bratrské skále telefonoval, že se jakási malá plachetnice dostala do vlnobití mezi Cookovou a Bílou skálou, a že se jí utrhla hlavní plachta. To už jsem se chytila za hlavu. Dělal jsem si naději, že dětem koupím nějaké šaty, než odjedou na letní prázdniny k mé sestře do Blenheimu. Její děti jsou ustrojené, že to je chlouba pro celou nedělní školu; ale teď, když Ben bude musit mít novou hlavní plachtu... co teď, no řekněte?

Najednou jsem dostala nápad: to už tak nejde dál, musíš si zajít k Falconovům. Ti vědí, co je to neštěstí, a budou mít na Bena ohled při placení.“

„Co se stalo s tou plachetnicí?“ ozval se Falcon s veselým zábleskem v očích.

„Co se stalo? To je právě úplná záhada. Hlídač majáku ji sledoval dalekohledem, až mu zmizela v proudech deště u mysu Koamoru. Měla jsem zrovna takový dojem jako moje maminka při zemětřesení roku 1888, když říkal, že je celé pobřeží v jednom varu a že se moře zvedá až nad maják, takže není nic vidět.

Tak jsem se rozběhla rovnou k vám, paní Falconová, abych tu hledala útěchu. Ale je-li člověk polomrtvý hrůzou, je to pak ještě horší, když vidí, že jiní jsou veselí a spokojení.“

„Však vy se zase vzchopíte,“ řekl Falcon, „zatelefonuju teď do Wellingtonu a vsadím libru sterlingů proti vašemu pudinku, že tam Sedmikráska s Benem zůstala ve vší pohodě. A že se vrátí, jakmile jen se bouře přežene.“

„A vy si s námi vypijete trochu čaje,“ dodala Jessie. To byla její „první pomoc“ ve všech nesnázích.

„Jaká to byla vlastně plachetnice?“ zeptal se Falcon a stahoval si pracovní rukavici.

„Kutr – tak to aspoň telefonoval.“

„Pak to teda nebyla Sedmikráska, protože Ben má přece *keč*.“

Robbie upustil nůž a plácal se do kolen, zatímco Kitty se smála do hrsti.

„To by bylo možné,“ v tváři Sally Stokesové se objevila směs rozmrzelosti a naděje, „v téhle námořnické hantýrce jsem se nikdy nevyznala. Já jen vím, že člověk nemůže věřit ani slovo tomu, co říkají strážé majáku; je to vždycky pravý opak.“

„Pak to tedy byl parník,“ zamumlala Kitty a obě děti propukly v smích.

„Teď si pojd'te všichni vzít čaj,“ řekla Jessie, „beztak toho už dneska moc neuděláme.“

„Půjdu hned,“ řekl Robbie, „jen co to došiju.“

„A já zas domotám přízi,“ připojila se Kitty, „a víš co, tatínku? Dnes večer bys nám mohl vypravovat o starých časech, jak jsi tehdy poznal maminku, a o tom všem – jak jsi nám to často sliboval.“

„No, uvidíme. Počasí se k tomu dobře hodí. Zaskočím zatím k správci přístavu, aby zatelefonoval do Wellingtonu.“

Když děti zůstaly samy, odhodily práci a už byly u okna, které hledělo na východ.

„Tohle bude pořádná húlava,“ řekl Robbie. „Čert ví, kdo to asi byl v tom kutru, když se utrhla hlavní plachta.“

„Podívej se, jak mraky visí nad Trojitými horami a jak se valí stržemi dolů. A stromy se div korunami nedotýkají země.“ Kitty až zamrazilo z té hrůzné krásy.

„Je to vlastně hloupé, žít z neštěstí jiných; ale když už je hlavní plachta stržená, doufám, že je aspoň na cáry, takže přijdou k nám a objednájí si novou.“

„Neříkala bych tomu žít z neštěstí lidí, nýbrž pomáhat jim z něho. Plachta je jenom plachta, a zachrání-li lidé životy, pak ať jde ostatní k šípku.“

„Nemysli si, že je to tak snadné bez plachty, když není motor,“ vysvětloval Robbie s tímž zkušeným přízvukem, jaký míval plachtář Falcon, když někoho o něčem ujišťoval.

„Hu, to je vichřice!“ zašeptala Kitty. „Nesmíme zapomenout dobře zavřít okenice. Teď prší. Ne, podívej se, jak lidé utíkají od břehu se stany a vařiči – a jak slepice lítají dokola jako staré noviny, jen se podívej... Ale nechme toho, musíme být hotovi, než bude tma.“

„Jen aby nešli k Nelsonovi – a objednali plachtu u nás.“ Robbie se rozmáchl nožem, jako by chtěl nabodnout posádku poškozené lodi.

„Takováhle bouře je napínavá,“ podotkla Kitty, když zaslechli kostelní zvon z města a hvízd blenheimského vlaku. „Najednou jsou všechny zvuky tak blízko a najednou zas... Poslouchej!“

Ale jemné zvuky zvonu a pískání vlaku už nebylo slyšet.

Bouře rozervala každý zvuk, jako rozervala hlavní plachtu kutru, a rozbila jej jako příboj o skalnaté pobřeží. Odvála bezohledně smích i pláč, zvuk naplněných džbánů i prázdná slova – páté přes deváté kamsi do horských strží, kde se vše rozplynulo mezi rozbouřenými bystřinami a rozkymácenými stromy.

Robbie se na chvilku ponořil do myšlenek. „Až se dostanu na moře,“ řekl pak, „začnu šetřit na šicí stroj. Protože by se nenašel nikdy nikdo, kdo by opravdu pomohl tatínkovi a mamince.“

„Kéž by někdo přišel a dal nám spoustu peněz,“ řekla Kitty, „protože to bude trvat dlouho, než si tolik vyděláš.“

„No, může se taky stát, že zažiju nějaké dobrodružství. Na moři se může stát všelicos.“

„Tatínek taky zažil všechno možné – a přece si nikdy nevydělal tolik, aby to stálo za řeč.“

„Není na to dost řízný.“

„Naštěstí ne; nesnesu takové lidi.“

„Já taky ne; ale chtěl bych uskutečnit svůj plán. Pak bychom měli stroj možná už za půl roku.“

„Kéž by to tak bylo,“ povzdechla si Kitty. „Ale co nedokázali otec s matkou za tři roky, nedokážeš ty přece za půl.“

„To se neví,“ odporoval důrazně Robbie. „Dnes večer nám musí tatínek vyprávět, jak se dopracovali toho, co máme, a když se pak dám do práce s novými silami, dosáhnu

všeho, co budu chtít, přestože nemám taky ani vindru, ale nebojím se ničeho na světě.“

„Nejvíc se těším na vyprávění, jak tatínek poznal maminku. Mockrát jsem už četla o dětech, které dokázaly velké věci a měly štěstí, ale to jsou všechno povídačky. Děti, které známe, nikdy ničeho nedosáhly.“

„To je fakt. Ale náš tatínek je z Dánska a maminka z Londýna. A Dánové jsou potomci odvážných Vikingů a Londýňané jsou chytré hlavy. To jsme se učili ve škole.“

Kitty se k němu obrátila. „Mám nápad. Uděláme smlouvu, chceš? Ty budeš ten odvážný a já ta chytrá; tak si budeme pomáhat, abychom opatřili šicí stroj.“

„Kitty, hurá!“ Robbie jí podal ruku.

„Robbie, hurá!“ Oči jí zářily. Smlouva byla uzavřena.

„Potom bude mít maminka pořádný dům s pěkným štítem venku: FALCON, PLACHTÁŘ. – Nemyslíš, že z toho bude mít radost?“

„Myslím..., ale bude to zlé, odejít odtud. Žádný jiný domov se nevyrovná našemu, třebaže není právě moderní.“

„Ano, je tak starodávny a nepraktický, že by v něm nikdo jiný nebydlil. A většina ženských...“

„Nejsme všichni stejní – a myslím, že odtud nebudeš spěchat.“

„To ne; ale jednoho dne půjdu přece na moře. Myslím ostatně na velrybáře; zдалipak se dostali všichni do Barretova zálivu? Není to lehké, vydržet na Toryjské úžině za vichřice, třebaže se ji ti chlapíci nebojí poznat.“

Za chvíli už seděli u stolu s čajem a dověděli se, že Sedmikráska kotví bezpečně ve Wellingtonu a že Sally Stokesová už si nemusí dělat žádné starosti kromě těch, které se týkají pudinku.

Kitty kopla pod stolem Robbieho a poslala mu pohled, který říkal, jak ráda by zbavila Sally Stokesovou i této její poslední obavy.

Opuštěné podkroví se ponořilo v soumrak a zdálo se, jako by místnost naslouchala povětrí. Pod krokvemi visely nepromokavé, naolejované úbory a toužily, aby si je oblékli neohrožení námořníci a plavili se po celé měsíce kolem světa rozbouřenými oceány. Jessiina jehla všila do jejich švů touhu po dlouhých plavbách a tajemná plachtářova přísada zvyšovala jejich dychtivost po divokých dobrodružstvích.

V soumraku se prodíral po větru s napjatou vichrovkou rozbouřeným průlivem královny Charlotty černě natřený kutr, jehož železem pobité boky měly pohmožděny ze sterých zátok a zálivů mezi příkrými horami, z nichž většina jsou vyhaslé sopky.

Teď se vše ocitlo mezi vlnobitím, v bičujícím dešti a v mlžné páře stoupající z moře, která se táhla průlivem, bílá jako příboj. A vlnami si razila cestu malá loď.

Všechny její plachty kromě jedné byly rozervány na cáry. A když se stočila k návětrné

straně, aby zakotvila v rejdě v závětrí dlouhého skalního hřebenu, jehož vrcholek se nazývá Čenich, oderval náhlý úder ostrého větru také vichrovku od lemáku. Vydalo to zvuk připomínající výstřel z pušky.

Dva muži na palubě nepromluvili ani slovo.

3. KAPITOLA

Vichřice se rozběhla zuřivou silou. Když se Falconova rodina shromáždila kolem plápolavé lampy v podkroví, třásla se již celé stavení. Ale tady bylo útulně, a starý Falcon, usednuv na hlavní plachtu zády k plachtářské lavici, počal vyprávět.

„Nejdříve uslyšíte něco o mně, pak přijde to velké dobrodružství a nakonec se dovíte, proč musíme šít plachty ještě ručně.

Narodil jsem se v kraji vřesovišť v dalekém Dánsku, v zemi, kterou pravděpodobně už nikdy nespatřím, leda ve snu. Když jsem přišel na svět, byl jsem velmi překvapen tím, že jsem už měl pět bratrů, a ti zas byli rozmrzelí, protože si přáli mít sestřičku.

Z bratru se pamatuji jen na nejstaršího. Neodcházel nikdy z domova a byl tak starý, že mi mohl být otcem.

Když mi bylo dvanáct let, zemřela mi matka a otec brzy po ní. Bratr se ujal hospodářství a oženil se – a od té doby jsem neměl domov. Zůstal jsem tam ovšem a pracoval od rána do noci, a když mi bylo čtrnáct, byl jsem vyčouhlý, vychrtlý, dřič, který myslel jen na to, jak by utekl. Neodvážil jsem se totiž říct bratrovi, aby mi dovolil odejít.

Za poslední zimy se k nám dostal čeledín, který byl námořníkem. Byl to divous, který musil opustit svou loď. Vyprávěl napínavé historky ze svých cest a nakonec jsme spolu uzavřeli slib věčného přátelství.

Měl zůstat u mého bratra do prvního května, ale jedné noci počátkem dubna mě vzbudil – spali jsme v komoře u stáje – a řekl mi, že teď tedy utečeme. Slyšel totiž let tažných ptáků – a to prý je pro námořníky pravý čas vydat se na cestu. Na polích ležel tu a tam sníh a přšelo, když jsme putovali nocí se svými věcmi ve dvou obilních pytlích, které brzy promokly. – Opouštěl jsem domov bez lítosti, zašel jsem jen na hřbitov, abych se rozloučil s hrobem rodičů – a tam jsem propukl v pláč. Ale osušil jsem si rychle oči, neboť měsíc vysvitl z mraků, a bál-li se můj druh v noci na hřbitově, bál jsem se ještě víc já, aby mě neviděl plakat.

V jednom venkovském městečku jsme se dali najmout na malou rybářskou škuť, která plula do hlavního města, kde jsme pak vystoupili a našli si byt. Tam jsem spatřil svého kamaráda naposled, neboť když jsem se jednoho večera vrátil domů z pouti městem a přístavem, našel jsem tam lístek, na němž bylo napsáno:

Díky za šaty, ty hlupáčku.

Tvůj oddaný Rasmus.

Tu jsem se dal znovu doopravdy do pláče, ne snad proto, že mi ukradl mé věci, ale ze zármutku nad ztrátou jediného člověka, jemuž jsem byl po smrti svých rodičů oddán.

Pak začal nový život, děti. Po deset let jsem se plavil kolem světa na všech lodích, které mě vzaly na palubu, a hrnul jsem se vstříc všem dobrodružstvím, která se mi naskytla. Hodně jsem vám jich vyprávěl, ale to velké ještě vlastně neznáte, třebaže se jeho hrdinka jmenuje Jessie a je vaší matkou. – Vzpomínáš si na ten večer v Londýně, Jessie? Vyprávěj o tom.“

Paní Falconova si poodhrnula rukou vlasy z čela a zasmála se. „Nu, proč ne. Neměla jsem také na růžích ustláno. Jedna z mých kamarádek a já – byly jsme jako sirotci na vychování v dětském domově doktora Stephensona – jsme jednou večer stály před varietním divadlem v londýnské čtvrti Poplaru. Moje kamarádka čekala na svého přítele, který byl námořníkem. Přišel a přivedl svého kamaráda – vašeho otce. Ale já jsem byla při seznamování nějak ostýchavá a zmatená, dovnitř se mi nechtělo a utekla jsem domů.

Doma jsem se na sebe zlobila pro svou pošetilost, ale večer pojednou kdosi zaklepal na dveře, a když jsem otevřela – stál tam váš otec. Ptal se, chci-li s ním jít na procházku. V tom okamžiku jako by ze mne ostýchavost spadla a šla jsem. Cítila jsem, že s ním bych šla kamkoli a pro něho že bych učinila cokoli. Bylo to podivuhodné.

Onoho večera jsme spolu, mluvili tak, jak jsem dosud s nikým nemluvila, jako bych byla v nějakém novém světě. To bylo ono velké dobrodružství, jímž začal můj nový život. Teď zas vypravuj ty.“

Plachtář se naklonil kupředu: „Ano, bylo to dobrodružství, opravdu. Vrátil jsem se tehdy právě lodí z Tacomy a zamýšlel jsem odjet do Dánska a navštěvovat tam námořnickou školu. Měl jsem dost peněz, protože jsem byl řadu let na lodích plachtářem. Ale teď jsem změnil svůj plán. Na moři se člověk naučí rozhodovat se naráz, a proto jsem příštího večera Jessii požádal, aby se stala mou ženou.“

„Ano,“ pokračovala pani Falconová, „ale teď to dopovím já, jinak by to trvalo dlouho. Mluvili jsme o budoucnosti. Váš otec se mě zeptal: ‚Máš ráda Londýn?‘ – ‚Ano,‘ odpověděla jsem, ‚je to nejkrásnější město na světě, protože jsem se tu seznámila s tebou.‘ – ‚Budeme tedy žít tady u špinavých doků, zatímco větry všech světových stran dují nad světovými moři?‘ zeptal se zas on. ‚Ovšemže ne,‘ odpověděla jsem, ‚půjdu na moře s tebou.‘

‚Na moře jít nemůžeš,‘ odpověděl, ‚plavba je jen pro muže. Ale tady žít taky nemůžeš, musíš dostat zdravější barvu do těch bledých tváříček. Najdeme místo, kde svítí slunce.‘ – Potom začal otec jmenovat jména měst, o nichž jsem nikdy předtím neslyšela. Ale s každým jako by nebylo něco v pořádku. ‚Mohli bychom to zkusit ve Vancouveru v Britské

Kolumbii nebo v Seattlu u Pugetovy zátoky; ale do Kalifornie se teď hrne kdekdo, takže tam nebude asi místo. Liverpool v Novém Skotsku má pěknou polohu, ale počasí je tam v zimě nevlídné. Pak máme Simonovu zátoku v Jižní Africe, to je lepší, ale je to spíše pro lidi s obchodním nadáním. – V Hobartu nebo ještě lépe v Devoportu v Tasmánii jsou dobří lidé a krajina učiněný ráj, ale hemží se to tam jedovatými hady v trávě i na stromech. Lepší by to bylo už na Wanganui, třebaže tam lidem vypadávají zuby, protože je tam špatná voda. Ale Nový Zéland má hodně výhod. Co o tom soudíš?

Nevěděla jsem, je-li Wanganui souhvězdí nebo holicí mýdlo, ale líbilo se mi to jméno. Že je to řeka poblíž krásné hory, poznala jsem teprve později.

Za týden jsme měli svatbu a ani ne za čtrnáct dní jsme už pluli do Austrálie na čtyřstěžníku z Glasgowa. Otec pracoval jako plachtář a já jako plavčík.

„Každý měl Jessii rád,“ začal zas plachtář. „Byla to nejšťastnější plavba v mém životě, a –“

Falcon pohlédl na budík: bylo jedenáct.

„Tak tedy konec, děti,“ pravil, „půjdeme spát.“

„Dopověz nám to, tatínku,“ prosila Kitty, „můžeme ráno vstávat později.“

„Nu tak tedy,“ svolil otec, ale vtom upoutal jejich pozornost zpěv přicházející od přístavní hráze.

Byl to hrubý hlas, zpívající do bouře a noci námořnickou píseň.

Robbie pootevřel okno, ale zaslechl jen několik slov:

Ráz! Hoši, ráz!

A teď s vesly zas zpět.

Ráz! Hoši, ráz!...

Ostatek si odnesla bouře jako serenádu na počest svého nespoutaného srdce.

„Co to bylo?“ ptal se Robbie.

Falcon se zhloubal. Jeho hlas jako by pak přicházel z daleka, když říkal: „To je veslařská píseň velrybářů z bouřlivých končin jižního oceánu, chlapče, popěvek, který rozžhavoval krev a dovedl z mužů udělat nejlepší veslaře světa na vzdálenost padesáti mil. – To je asi jeden z posádky toho kutru, který se sem přece dostal,“ pokračoval po chvíli, když se objevila postava, která se pohybovala v záři jedné z nábřežních lamp. Muž přichystal člun, vskočil do něho a zmizel mezi rozbouřenými vlnami přístavu.

„Klobouk dolů!“ zamumlal Robbie a zavřel okno.

„A teď ten konec dobrodružství, tatínku,“ prosila Kitty.

„Žádný konec, děvenko – dobrodružství ještě zdaleka není u konce.“ Plachtář usedl, pobroukával si melodii, kterou právě slyšeli. Jeho zrak byl tisíc mil daleko a bylo v něm

ještě širé moře, když pohlédl na své děti a ženu, jako by mu byly cizí. Pak se mu tvář rozjasnila úsměvem.

„Nu – měl jsem tu dost všelijaké práce. Byl jsem přístavním dělníkem a přidavačem na stavbě v Dunedinu, jezdil jsem s tramvají a s mlékařským vozem ve Wellingtonu, ve Whangarei jsem lisoval vlnu do balíků a byl zaměstnán v chladírně. Měl jsem však neklidnou krev a soudil jsem, že by bylo načase, abych se stal vlastním pánem. Když jsme si pak našetřili trochu peněz, koupili jsme si pozemek na farmu v zemi našich snů u řeky Wanganui. Tam jsme si s vaší matkou postavili dům. Dřeli jsme se mnoho let a bylo by se nám dařilo, kdyby byl nevyšel nový zákon. Byl dobrý pro staré pionýry, ale novým, jako my, přinesl pohromu.

Neměli jsme nakonec peníze na splátky za pozemek a stroje, takže jsem odešel kácet stromy v aucklandském kraji – a tam mě zasáhl osud: spadl na mě kaurový strom a rozdrtil mi koleno.

Šest měsíců jsem ležel v nemocnici, kde mi třikrát zlomili a zase srovnali nohu. Když mě poslali domů, měl jsem ji topornou a kratší.

Zatím se Jessie odvážně rvala se životem, aby udržela hospodářství a zaplatila nemocniční výlohy. Bylo toho však na ni příliš mnoho, a tak jsme se nakonec octli v dlužích a musili to vše opustit. – To už vlastně pak znáte. Máme ještě trochu dluhů, a nezlepší-li se to, půjdu zase na moře. Nedáme se – to mi věřte. – Přines harmoniku, Kitty.“

Plachtář si sedl na lavici a jeho prsty se rozběhly po klávesách, když hrál a zpíval:

*Ráz! Hoši, ráz!
S vesly zas zpět.
Ráz! Hoši, ráz!
Bouři vzal čert.*

„To je ona!“ zvolal Robbie. „Zazpívej ji celou, tatínku!“

„Dnes už ne, hochu,“ řekl Falcon rozhodně, odkládaje harmoniku. „Už máme dávno spát.“

„Děkujeme za vyprávění,“ zavolaly děti za statečnými rodiči, kteří jim popřáli dobrou noc a odcházeli do své ložnice.

Když zase byli sami, zeptala se náhle Jessie: „Snad vážně nechceš zase na moře?“

„Nevím, nevím, Jessie,“ Falcon zvažněl. „Takhle to nemůže zůstat. Dlužíme už za tři měsíce nájem z podkroví a bytu. Ve Wellingtonu jsem dlužen za třicet balíků plachtoviny. Musíme něco podniknout – a na moři to pro mě přece jen bude nejlepší.“

„Pak půjdu tedy s tebou. Neopustím tě, i kdybych měla zas být plavčíkem.“

Plachtář se zarazil. „Co tě to napadlo! To tedy raději půjdeme do hor rýžovat zlato.“

„Dobrá, je mi to jedno, jen když budeme spolu. Ale myslím, že mám ještě lepší nápad.“

Paní Falconová se zatvářila tajuplně.

„A jaký?“

„Budeme šít stany. Každý dnes chce mít stan – ale jaké to jsou někdy stvůry! Ale počkejte! Falconovy stany – to bude něco jiného. Tvarem by se mohly podobat maorským chýším – pamatuju se na ně dobře – budou to speciální novozélandské stany a budu je moct šít i v ruce.“

Falcon se na chvíli odmlčel, rozhlížeje se po chudičkém bytě, z něhož v poslední těžké době zmizely hodiny a psací stůl. Jessie si nikdy nenařkala, muselo-li se něco prodat. Jako by se toho dokonce ráda zbavila. „Mám ráda víc místa,“ říkala. „Když si jen vzpomenu na své dětství! Šlapali jsme si jeden druhému stále na paty.“

Plachtářův pohled utkvěl na stěně. Visely tam laciné barvotisky námořních bitev, reklamní obrázky doporučující jistý tabák a zubní pastu, trochu pohlednic s loďmi pod plnými plachtami, a nad pohovkou visel barevný obrázek dánského bukového lesa. Falcon jej našel u vetešníka v Sydney.

„O čem přemýšlíš? Nelíbí se ti tady?“ ptala se paní Falconová.

„Tady – jak by ne! Je tu krásně.“ Rychlým pohybem chytil plachtář ženu a pozvedl ji do výše. „A ty jsi nejlepší žena, jakou jsem kdy poznal. Myslím, že tvůj nápad šít stany je skvělý.“

„Mám ještě jiné v zásobě, ale na ty je dost času, až bude opravdu zle.“

Falcon se vesele zasmál. „Ano, já potřebuju nouzi, dluhy a hodně nesnází, abych se mohl rozradovat nad tím, že mám roztomilou ženu a skvělé děti...“

Robbie šel dát Kitty dobrou noc.

„Co myslíš, půjde tatínek zas na moře?“ zeptala se Kitty. „Kdyby šel, šla bych s ním. Jen jestli mi to dovolí.“

„To bych šel taky – a nevrátil bych se, dokud bychom neměli na šicí stroj,“ přidal se Robbie a usedl na okraj Kittina lůžka. Rozhovořili se znovu o své kamarádské smlouvě a o vytrvalosti i odvaze svých rodičů. Ale usoudili, že oni by to všechno dovedli ještě líp.

Najednou si Robbie všiml, že mu Kitty neodpovídá. Usnula. Zhasil světlo a tápal k svému lůžku. Za chvíli se ho také zmocnil spánek, provázený bubnováním deště na střechu, zatímco bouře otřásala loděnicí až do základů.

Jeden z plátů vlnitého plechu na střeše se uvolnil a zmítán vichřicí bušil do taktu k velrybářské písni z bouřlivých jižních moří, která provázela Robbieho ve snu:

Ráz! Hoši, ráz!

„No tohle!“ zamumlal Robbie ze spánku.

4. KAPITOLA

V neděli ráno je probudil zpěv z loděnice.

Poznali hlas svého přítele, mladého Maora Topiho, lodního tesaře, který si prozpěvoval při stavbě kánoe podobné oněm, v nichž se plavili jeho kanibalští předkové, když v dávných dobách poprvé přistáli u Nového Zélandu, jež nazývali „ao-tea-roa“ – dlouhý bílý oblak.

Znovu se rozběsnila bouře, a když Kitty s Robbiem vyhlédli z okna, ležel záliv a přístav v mlze a dešti. Cizí kutr nebylo vidět. – Spěšně se oblékli a běželi dolů k Topimu, který byl pilným sběratelem novinek, jež pak čile rozšiřoval a ještě je zkrášloval a přibarvoval svou bujnou obrazotvorností. V sobotu večer byl v Kráteru a tam se dověděl, že se kutr jmenuje Kormorán a jeho kormidelník, Billy Bomba, že je obrovitý chlapík s tělem jako lvoun a s pažemi jako ze železa. Podle mínění Topiho to byl statečný muž a jen jemu měl majitel lodi, bohatý a proslulý velrybář kapitán Ross co děkovat za záchranu svého života. Stalo se to kdysi za tajemných okolností na velrybářské výpravě u Kermadeckových ostrovů.

Billy Bomba o tom sice mnoho nenamluvil při těch několika sklenkách, které rychle vyprázdnil, ale použil této příležitosti, aby obestřel svého kapitána takovou slávou, že všichni hosté v Kráteru natahovali uši.

A nebylo snad možno očekávat cokoli od muže, který byl milionář a proměňoval ve zlato vše, nač sáhl? Tak soudil Topi, když to všecko vyprávěl Kitty a Robbiemu.

Pověsti o tajemném kapitánovi a jeho kormidelníkovi se rozléty po Pictonu, a přestože byla neděle a lidé spali dlouho vzhledem k špatnému počasí, ještě dopoledne vědělo téměř celé město, že černý kutr, který tak kvapně zakotvil v přístavu, má jakési záhadné poslání. Mnozí jej okukovali po celý den, ale na palubě nebylo vidět ani duši.

Nahoře v malém městském hotelu byl připraven nejlepší pokoj pro případ, že by se kapitánovi zachtělo bydlit po dobu návštěvy na pevnině. Majitel obchodu s lodními potřebami nařídil svým dětem poprvé od založení firmy vydrhnout podlahu a dal uklidit skladiště. – V Kráteru bylo vyleštěno mosazné zábradlí a oprášeny láhve. Starý Johnny Porter dokonce pověsil nové záclony, přestože tu bylo pravidlem, že se nemusí měnit, dokud samy nespadnou. Co kdyby kapitán pocítil místnost svou návštěvou a chtěl si přitůknout s hostinským?

Kitty a Robbie seběhli do přístavu, aby vylili vodu ze svého člunu; zůstali tam chvíli a prohlíželi si tajemný kutr.

„Je to skvělá loď, jako stvořená pro širé moře,“ říkal s obdivem Robbie. „S tou bouře moc nepořídí, tím jsem si jistý. Podívej se jen na její příď...,“ ukazoval nadšeně Kitty.

Okolostojící diváci si rovněž odborně pochvalovali to či ono zařízení pěkné lodi.

„Co o tom všem soudíš, tatínku?“ ptal se Robbie, když se vrátil s Kitty domů.

„Myslím si, že to bude s kapitánem jako s konzulem. Bude asi chtít zas za hodinu několik strojem šitých plachet – anebo má na lodi nějaké záložní a ty mu zatím postačí.“

Robbie se zatvářil kysele... Ale odpoledne, když seděl s Kitty v podkroví, snili o vytouženém lodníkově, který by byl tak nadšený, že konečně našel skvělého plachtáře, že by objednal dvojmo lodní plachtoví a zaplatil šekem velikým jako námořnická mapa Nového Zélandu.

Druhého dne ráno se objevil kapitán Ross s kormidelníkem v Ewansově loděnici a kapitán se ptal, jestli je v místě nějaký dobrý plachtář.

„Myslím, že tu máme nejlepšího na celém Jižním ostrově,“ odpověděl Ewans, „bydlí tamhle nahore.“

Paní Falconova zvedla hlavu od práce, když vstoupili oba cizinci.

„Tady je plachtárna?“ ptal se suše kapitán.

Uprostřed na podlaze stály plachtářské lavice a v podstřeší leželo několik balíků bavlněného plátna a konopné plátno z rozpárané hlavní plachty, tedy plno věcí, které svědčily o tom, že to je plachtárna.

Proto Falcon odpověděl úsečně:

„Ano, jak asi vidíte, když se díváte.“

Robbie zde nebyl a Kitty byla ve škole. Falcon pokračoval v práci.

„Je možno vidět taky plachtáře?“ zněla ostře další otázka.

„Já jsem plachtář.“

„Hm. – Můžete mně ručně ušít soubor plachet podle nákresu?“ – Kapitán vyňal z kapsy modrý světlotisk a rozbalil jej.

„Hlavní plachtu, stěhovku a vichrovku z plátna č. 4, hvězdicovou velkou kosatku z č. 5 a vrcholovku z č. 6, značka Royal Navy.“

Falcon se podíval na kresbu. „Ano, to půjde snadno. Můžeme hned začít.“

„Dobrá. Až budou hotové, pošlete mi je v sobotu na palubu s potvrzeným účtem. Jen žádné fušérství a podvádění – vím přesně, jaké ty věci mají být a co mohou stát.“

Falcon se stěží ovládal. „Máte-li ve zvyku takhle urážet lidi, pak jste sem nemusil chodit. Postarám se, aby byly plachty ušité, jak mají být; ale rozumíte-li něčemu z plachtářství, pak byste měl vědět, že tato práce nemůže být hotová za pět a půl dne.“

„Nechci přece, abyste to šil sám.“

„Ano, ale nemohu si vzít na tuhle maličkost dva nebo tři pomocníky. Plachty budu moct dodat od soboty za týden; možná že ještě o něco dřív.“

„Proč ne? Ale nemám, bohužel, čas, odpluji v sobotu. Ale dám vám ještě jednu možnost: ušijte plachty protentokrát na stroji, třebaže si na takovou práci nepotrpím. Ale

bůh vás chraň, nepoužijete-li dobré spodní nitě! Cože, vy nemáte šicí stroj? Jak vidím, ne. – To jsme si dali s tímhle Pictonem, kde lidé nic nedovedou!“

„Dovedeme a chceme,“ řekl plachtář, bledý rozčilením.

„Budeme šít ze všech sil ve dne v noci. Má žena mi pomůže s lehčím plátnem, můj syn mně skoro nahradí tovaryše a dcera může také přiložit ruku k dílu. Od středy večer za týden budou plachty na palubě.“

„Tak? – To je dobré! Pěkně děkuju. Nepotřebuju plachty šité ženskými a dětmi. – Sbohem.“

Kapitán vyšel ven, sledován kormidelníkem, který nepromluvil ani slovo. Jeho se to přece netýkalo.

Falcon stál schýlen kupředu a s pohledem kdesi v dáli. Jako by na něho padl kaurový strom – cítil jeho obrovskou váhu a své pohmožděné koleno. Myslí mu přeletěla řada obrazů: mladý, šťastný námořník se prochází s bledou, ale radostí zářící dívkou večerním Poplarem – plachetnice pluje v bouři kolem mysu Dobré naděje do Austrálie – vůz, který odjíždí z farmy ve vysněné zemi. Na voze sedí dobrodružství – udřená žena, zatímco dvě smějící se děti běží vedle vozu...

Náhle se vzchopil. Boj byl u konce – byl prohrán.

„Ještě na slovíčko!“ zvolal a chvátal ke schodům, kde zvedl zaťatou pěst tváří v tvář cizímu kapitánovi: „Nevím, kdo jste, ale sem rozhodně nepatříte...“ Jeho tvář byla bledá rozhořčením.

„Tatínku!“ zvolala Jessie – ale Falcon toho nedbal.

„Jděte a zkuste to, najdete-li plachtáře, který strpí, abyste se posmíval jeho ženě a dětem a abyste pochyboval o jakosti jeho práce a o jeho počestnosti. Najdete-li ho, pak se k vám hodí a může pro vás šít plachty!“

Falcon dupal do podlahy svou topornou nohou a oba návštěvníci mlčky vyšli ven. Když sešli dolů do loděnice, ozval se kapitán Ross:

„Jsem hlupák a ty taky, Billy Bombo.“

„Tak jest, sire,“ odpověděl kormidelník a zvedl tři prsty k štítku čepice.

V podkroví si přisedla Jessie k Falconovi: „Neměl jsi mu říkat, že ti pomáhám; uškodil sis tím.“

„Snad. Ale jsem hrdý na to, že mi pomáháš – ať to všichni vědí!“

Jessii zazářily oči. „Jsi milý, když jsi tak pyšný, i když se rozzlobíš. Ale lidem nemusí být právě vhod tvé rodinné štěstí.“

„Ne, byl to nestydatý hňup. Znáám takové případy. Myslí si, že mohou říkat cokoli, jen když zaplatí. Bylo to ovšem hloupé, že jsem se tak rozčilil. Ale když má člověk takhle všeho plnou hlavu, není divu, že se zapomene.“

„To se může stát každému. Nic si z toho nedělej. Budeme šít stany. – Bylo to štěstí, že

děti nebyly doma.“

„Ano, byla by to pro ně smutná podívaná, vidět tátu, jak se neovládá,“ smál se Falcon. Ale jeho tvář pak zvážněla, a když bylo po obědě, zavolal si Robbieho a Kitty a řekl jim s důrazem:

„Rád bych vám řekl, abyste nikdy neztratili rozvahu. Važte si těchto slov zkušeného muže. Buďte vždycky zdvořilí a vlídní, i kdyby země pukala a hrozila, že vás pohltí. Prchliví lidé špatně skončí – a zaslouží si to.“

„My ale nejsme nikdy prchliví,“ řekla Kitty. „To přece víš sám dobře.“

„Ano, ale rozuměj mi: mohli byste někdy být.“

„Co se tu vlastně stalo?“ ptal se Robbie. A pak se dověděli o celém výstupu.

5. KAPITOLA

O něco později spatřila Kitty Robbieho, jak jde k přístavu. Běžela za ním. Robbie se zabýval odpoutáváním Neposedy.

„Kam se to probůh vypravuješ v tomhle počasí?“ zeptala se s obavou.

„Kam? Vypořádat se s tím nadutcem. Zabiju ho a povleču ho ke břehu za jeho vlastní střeva.“

„Zbláznil ses snad? Kdyby tě viděl tatínek, víš, co by ti udělal? Vzpomeň si na naši úmluvu. Poslechni, co ti říká Chytrý, a nebuď prchlivý. Musíme si napřed aspoň vymyslet plán. Můžeš přece počkat do večera. Měj rozum, Robbie, půjdeme pak spolu.“

Kitty znala Robbieho a věděla, že když mu to rozmluví, dá si Robbie říct a okamžitě toho nechá.

„Ano, bude snad líp, když počkám, až se setmí. Ale takovéhle věci se mají provést, dokud má člověk náladu; jinak to pak k ničemu nevede.“

„Ach, nemysli si, že nebudeš mít večer dost zuřivosti – ostatně ti pomůžu. Uvažuj ale o něčem jiném: jestli ho zabiješ, zničíš tím otcovu vážnost, které se zde těší, i jeho obchod, pokud jaký ještě má. Nestačilo by ti promluvit si rozumně s tím netvorem?“

„No, uvidíme. Jen jestli už neobjednal plachty jinde.“

„To jistě ne, protože je Ewans viděl veslovat přímo k lodi.“

Když se k deváté hodině setmělo, přirazili Kitty a Robbie ke kutru. Moře bylo rozbouřené a v okamžiku, kdy se člun dotkl boku lodi, objevil se kormidelník.

„Co tu chcete v tomhle počasí?“

„Chci mluvit s kapitánem,“ řekl Robbie hlasem, který se trochu chvěl. Připravil se na zuřivý útok, ale teď se to nějak hatilo.

„Dobrá, je uvnitř. Pojdte dál.“

„Zůstaneš ve člunu, Kitty. A připrav se, abys mohla hned odrazit.“

U stolu pod kajutní lampou seděl statný muž ve vlněné kazajce a v kalhotách z plachtoviny; kouřil z krátké dýmky a četl v tlusté knize. Měl zřejmě ohromnou sílu a vzhledl zpod svraštělého obočí, když Robbie zaklepal a překročil trochu neohrabaně vysoký práh.

„Kdo jsi?“

Robbie neodpověděl, ale změřil ho pohledem od hlavy až k patě s palci zastrčenými za opasek, jak to vídal u svého otce.

„Kdo jsi? Co chceš? Neumíš mluvit? Nezevluj a řekni, co chceš.“

Úsečný tón vehnal Robbiemu krev do tváří. A teď se mu hrnula proudem z úst slova, mezi nimiž se často vracelo: „nejlepší plachtář“, „nejsprávnější maminka“ a „umíme“.

„Říkal jsem sám tatínkovi, že je to nesmysl, šít ručně, když se to dá udělat desetkrát rychleji na stroji; ale jak chcete koupit stroj, když jsou tu ještě nezaplacené dluhy? Nestačil byste se dívat tatínkovi na ruce při práci a já sám bych si s vámi dal závod v šití, zvlášť na tak lehkém plátně, z jakého máte plachty.“

Robbie se rozhňoval čím dál víc. – „Nemáte proč obviňovat mého otce z fušerství nebo se vysmívat a říkat mé mamince ‚ženská‘ – nebo si to s vámi vyřídím. Jste fouňa, abyste věděl, co jste.“

Kapitán seděl zcela klidně a pozoroval ho, aniž hnul brvou.

„Můžete poděkovat mé sestře, že jste ještě naživu. Když se půjdete zítra ráno omluvit tatínkovi a mamince, budu k vám mít respekt. Jestli to neuděláte, pak nevím, co udělám já.“ Robbie se odmlčel a za nastalého ticha – nedalo mu to – se rozhlédl kolem. Bylo tu leccos pozoruhodného. Vítr zatím hvízdal v plachtách a lanová bítka do stožáru. Kdyby tak on byl námořníkem!

Kapitán se na něho díval a pokyvoval hlavou, načež najednou řekl: „Tak dobře!“ – až to Robbiem trhlo. „A myslíš, že by plachty mohly být hotové od středy za týden?“

„Když to tatínek řekl, pak ano.“ V očích Robbieho zasvitla naděje. Že se v nich objevily slzy, si neuvědomil. Jeho ústa, jinak pevně sevřená, se pootevřela.

„Tak tedy poslouchej,“ kapitán si nacípával dýmku, „chápeš snad, že tu nemůžu zahálet a čekat deset dní. Mám taky svou práci, třebaže nejsem plachtář.“ Odmlčel se a chlapcova naděje zmizela. Rty se mu sevřely zklamáním a rozhořčením. Měl pocit, že si z něho kapitán tropí šašky.

„Myslím ale,“ pokračoval kapitán, „že by tu kutr mohl zůstat pod ochranou kormidelníka, ale jen pod jednou podmínkou,“ snížil hlas, vyňal z úst dýmku a naklonil se dopředu: „Pod podmínkou, že půjdeš na palubu a pomůžeš jej doplovit domů do Bluffu na jižním pobřeží. Jak se dostaneš zpátky, je už tvá věc. Záleží tedy na tobě, jestli budete šít plachty. Ale tvou odpověď chci znát ihned; nemám rád lidi, kteří se dlouho rozmýšlejí.“

„Dobrá. Přijímám.“

„Cože? Ani si neřekneš svým pyšným rodičům o dovolení?“

„Můj otec má v žilách krev Vikingů a matka je Londýňanka. Důvěřuji mi.“

Kapitán vstal a usmál se. „Zdá se, že jsi odvážný. Rozumíš plavbě?“

„Plavil jsem se jen s Kitty v našem člunu. Neposeda je jen skořápka, ale vydrží hodně.“

Kapitán Ross přikývl. „Můj kormidelník je drsný chlap, ale naučí tě plavbě.“

„Kitty půjde se mnou,“ řekl Robbie pojednou.

Kapitán se zamračil. „Nechci děvčata na palubu. S takovou ozdobou...“

Zuřivý záblesk v Robbieho očích ho umlčel. „Dobrá – tak tedy není ozdoba. Proč ji ale chceš s sebou?“

Robbie mu vyprávěl, jak spolu vždycky družně žili, a když začal mluvit o jejich úmluvě, jako by z něho zlost spadla: cítil se v kapitánově společnosti vlastně spokojený.

Skončilo to pozváním Kitty do kajuty, kde byla do všeho zasvěcena. Než pak sourozenci odešli, podal kapitán Robbiemu nákresy plachet.

„Ať se na ně otec podívá – a vyříd' mu, že k vám časně ráno přijdu.“

„Doufám, že se nezapomenete omluvit, aby si snad tatínek s maminkou nemyslili, že jsme u vás žebrali o zakázku.“

„Buď bez starosti. Ted' vidím, že vůči mužům, kteří přišli z Dánska, a dámám, které se narodily v Londýně, musí být člověk opatrný.“

Robbie a Kitty odrazili s člunem a za chvíli si zavolal kapitán kormidelníka ke stolu s dvěma sklenkami whisky. Připili si.

„Vidím, že přece jen nejsem hlupák, a ty taky ne.“

„Rozhodně ne, sire,“ odvětil Billy Bomba a přiložil sklenici k ústům.

Robbie a Kitty si cestou domů svěřovali své dojmy. „Dělal si z nás trochu blázný,“ řekla Kitty, „ale jinak je opravdu milý a ty ses choval skvěle.“

„Inu, člověk si musí zachovat rozvahu,“ pravil Robbie. „Musíme to vyprávět otci, ale neřekneme, že jsme prosili kapitána, aby se omluvil. Musí se zdát, že to dělá ze své vůle.“

Když stáli na přístavní hrázi, Robbie náhle popadl Kitty; v pase a vší silou ji roztočil.

„Ještě nikdy mi nebylo takhle dobře.“

„A málokdy jsi taky byl tak rozumný,“ smála se Kitty.

„Je to krásné, mít děti, které se mají k světu,“ řekla paní Falconová u večeře, když vyslechla, co se stalo.

„Je taky pěkné mít rodiče, jako jste vy,“ dodala Kitty.

„Jen počkejte, až ještě vyrosteme,“ řekl Robbie.

„A což až my vyrosteme, pak teprve uvidíte,“ dodal Falcon. Oba „hoši“ na sebe pohlédli a v jejich očích zazářilo kamarádství mužů, kteří si stáli po boku, když bylo zle – dokud nepřekonali všechny překážky.

V kuchyni objala paní Falconova Kitty a hladila jí vlasy. „Je v tom aspoň jistá útěcha, že půjdete spolu.“

Představila si dobrodružství, jaké obě děti čeká, a když byla se svým mužem sama, pravila mu: „Jen kdybychom se mohli na kapitána Rosse spolehnout.“

„Je to zkušený a dobrý námořník, jistě dodrží slovo.“

„Ale neznáme je vůbec, a možná že kormidelník má rád divokou plavbu. Ne, nemohu být úplně klidná, myslím-li na to.“

„Kormidelník mi připadal jako člověk, který rozumí své věci, a takoví se plaví sice ostře, ale ne divoce. Ostatně jsou Robbie a Kitty neobyčejně obratní, když se plaví přístavem – a tady jsou přece pěkně vysoké vlny.“

„Ano, ale tady mohou aspoň doplavat ke břehu.“

Paní Falconova měla jako většina pevninského lidu představu, že u námořníka je hlavní věc umět plavat, zatímco plachtář věděl jako většina námořníků, že plavat je sice krásné, ale že je to něco, co ponecháváme své lodi.

„Jak daleko je asi do Bluffu?“

„Přibližně pět set mil. Nic to není a teď je léto. Když jsme se plavili z Glasgowa do Melbourne, šlo to přece krásně, třebaže to bylo přes dvanáct tisíc mil.“

„Ano, Robbie ostatně musí brzo do světa, třebaže si myslím, že je ještě příliš mladý.“

„Mně bylo čtrnáct let, když jsem začal – jemu je už patnáct a půl.“

„Ale neměl jsi na starosti mladší sestru.“

„To jen zesílí jeho pocit odpovědnosti.“

„Ano, máš pravdu, ale jen kdyby byli už zase doma. Bojím se trochu té cesty nazpět.“

„Na tu jsem ani nepomyslel. Nu, bude hezké, mít je zase doma.“

„Budeme se mít aspoň nač těšit. Zatímco budou pryč, dám se pěkně do šití stanů – jinak by mi čekání připadalo příliš dlouhé.“

6. KAPITOLA

Druhého dne ráno se přišel kapitán Ross plachtáři omluvit.

„Taky vás prosím za prominutí, že jsem se ukvapil,“ odpověděl Falcon.

„Vy nemusíte; zavinil jsem to já. Byl jsem nevrlý, že mi bouře zničila plachty. To se mi nestalo za celých čtyřicet let, co jsem kapitánem.“

„Také se mi to stalo, a jednou jsem dokonce ztratil plachty i loď.“

„Tak? Ale teď si můžem navzájem trochu pomoci,“ – a kapitán podával plachtáři ruku.

„Mohu vás pozvat na šálek čaje?“ ozvala se Jessie.

Když seděli u stolu, obrátil se kapitán k Jessii a pravil s poněkud neohrabanou

zdvořilostí, jež dokazovala, že není zvyklý mluvit se ženami: „Máte asi obavy o děti – ale ručím vám za to, že se kormidelník na moři vyzná. Jednou si sice vystřelil hodně zblízka na velrybu, takže vymrštila jako bomba do výšky člun se sedmi muži a zmizela se dvěma harpunami a s dvanácti sty stop lana... Od té doby mu říkají Billy Bomba – ale jinak je to spolehlivý muž, který se se mnou plaví jako harpunář a první kormidelník už asi deset let. Těžko bych našel lepšího námořníka, věřte mi. Ostatně, chci vašim dětem opatřit nějaké plavidlo pro zpáteční cestu do Dunedinu – třeba je bude moct vzít jedna z mých rybářských lodí. Potom mohou pokračovat pobřežním parníkem na sever. A plachty,“ obrátil se k Falconovi, „mohou, být hotové až od soboty za týden, takže kutr vypluje v neděli ráno.“

To byla nezvykle dlouhá řeč jinak na slovo skoupého kapitána, zvyklého málo mluvit a tím více jednat. Nyní však považoval otázku za vyřízenou, vstal a odešel.

Druhého dne přišel opět, ale skoro nemluvil. Většinou jen seděl s rukama založenýma, kouřil dýmku a sledoval práci. Plachtář a Robbie vyměřili nové plátno a nastříhali je, zatímco Kitty jednotlivé dílce sbalila, označila modrou křídou a přichystala v určeném pořadí k šití.

Hodně si kapitán všímal Jessie, jež se zručností, kterou by jí byl mohl závidět leckterý

plachtář, šila na lehkém plátně, z něhož měla být vrcholovka. Občas se zahloubal a jako by zapomněl, kde je. Promluvil-li na něho Falcon, neodpověděl mu hned.

Ve čtvrtek odpoledne přišel opět s podomácku vyrobeným dvojitém cestovním tlumokem a pozoroval rodinu při práci. Usmál se na Jessii, potřásl rukou plachtáři, poklepal Robbieho na rameno, pohladil Kitty a dal všem sbohem...

Nazítří vyprávěl Topi, že kapitán odjel vlakem nahoru údolím k wairanským planinám, kde si hodlal koupit koně, aby se pak vydal podél řeky k jezeru Rotoiti. Potom se dá asi na jihozápad podél vysokého a divokého Franklinova pohoří a dolů k Jižním Alpám. Topi toho věděl podezřele mnoho.

Billy Bomba nebyl na pevnině od své návštěvy s kapitánem u plachtáře. Měl plno práce se sušením a odstraňováním roztrhaných plachet, s mytím a úklidem kutru, s praním a opravou šatů. Trávil čas ostatně i mnohými jinými věcmi. Ale nyní, kdy tu neměl kapitána Rosse, začala na něho doléhat samota. Trochu četl, ale brzy zas knihu odložil; díval se chvilku na námořnickou mapu, ale zas ji zastrčil do přihrádky. Pil čaj, kouřil dýmku a pokusil se spát, ale sotva zavřel oči, už zase vyskočil, šel ke kajutnímu krytu a díval se na mraky nebo k městu.

V sobotu ráno vyběhl se zaklením z kabiny, pověsil svoje pevninské šaty na lanoví, aby je provětral, a vypravoval se celé dopoledne na pevninu. Nakonec si vysypal do kapsy kovové peníze z promáčkané plechovky po tabáku a – právě v den, kdy Kitty začaly letní prázdniny a kdy z radosti nad tím hodila knihy pod postel – vesloval ke břehu.

Měl žluté mexické šněrovací boty, bílé kalhoty z lehkého plátna se širokým koženým opaskem, tmavomodrou lněnou košili, světle modrý šátek ze surového hedvábí kolem krku a obrovský panamský klobouk.

Když se tak kolébal po nábřeží s bambusovou holí, silnou jako zápěstí a s otvory jako flétna, zastavovali se lidé a vyjeveně se za ním dívali.

Když navštívil Ewanse v loděnici, zašel do plachtárny a zeptal se, jak pokračuje práce. Pak se objevil ve zcela jiném světle než minule.

Přídní figuře z Noema dal pod nos šňupeček a prohlížel si na půdě různé starožitnosti, o nichž toho dovedl napovídat tolik, jako by sám byl jejich sběratelem. Potom si povytáhl u kolen kalhoty, utáhl si řemen o jednu díрку, hluboce vdechl a dal se zničehonic do povídání.

„Tak se tedy starý Ross zase vydal za dobrodružstvím. Teď jede na koni sám a sám jako blázen od rána do noci. Možná že si namířil k jezeru Tekapo, aby tam chytil pár elektrických ryb, které nikde jinde na světě nenajdete, a podaří-li se mu to a neleknou-li mu, pak... Ale hodně lidí už při tomhle podniku přišlo o život. Možná ale, že se vypravil do Svatého údolí domorodců, jen najde-li je. Nic nepomůže, panečku, ptát se Maorů na cestu – ti se dají raději zaživa spálit, než by to prozradili.

Když jsem s ním jednou lovil velryby, překvapila nás divoká jihozápadní mezi Bouřlivým průlivem, nebezpečnou úžinou, v níž se tříštily vlny, a Zrcadlovým zálivem. Naše dva čluny sledovaly jednoho vorvaně, a když jsme je pak konečně dostali na palubu, nebylo v lijáku vidět ani na konec čeleně. Plavili jsme se, div jsme nevytřáslí čnělky z té naší staré velrybářské rachotiny, abychom udrželi odstup od pobřeží. Ale loď byla vespod tak zarostlá chaluhami a mušlemi, že jsme se dostali do příboje a moře nám skákalo až na vrchol stožáru. Nic nebylo vidět – ale věděli jsme, že skály tisíce metrů vysoké nám visí nad hlavami.

Najednou zařve kapitán Ross: „Tady jsou »Zaječí uši«! Kormidlo k závětrí! Zvratky na návětrí!“ A už jsme se horempádem šinuli do Pochybného fjordu, jedné z nejzrádnějších děr v celém jižním pobřeží. Je tam hezkých pár set sáhů hloubka a na mapě nevidíš ani jedno kloudné kotviště. Ross ovšem jedno našel – věděl o něm jen on sám. Proč to vyprávím: Zatímco jsme tam kotvili, utekla celá posádka, protože jim jeden mazaný Maor namluvil, že kdesi poblíž jezera nazývaného Sklíčené srdce je tolik zlata, že je ho možno nasbírat plný hrnek za čtvrt hodiny. Ani jeden z nich se nevrátil a měli jsme ke všemu ještě tři čtvrti nákladu.

Maorové je jistě všechny snědli. Dobré chutnání! – Byla to nestravitelná banda. Možná také že zemřeli trudnomyslností, protože ti, kdo se zdrží u Sklíčeného srdce tři dny, pomátnou se obyčejně na mysli – z melancholie.

To bylo něco pro Rosse, jít vypátrat něco o své staré posádce; ale myslím, že se tam vydal spíš proto, aby našel ptáka moa; protože je to největší lovec dobrodružství, jakého jsem poznal – a žil jsem přece celý život mezi lidmi, kteří trpěli neuhasitelnou žízní po dobrodružství.

Slyšeli jste snad o Rakušanu, který se vydal s výpravou do krajiny Otago, aby našel onoho ptáka, který je tři až čtyři metry vysoký. Vyprávěl o tom dost a dost napínavých historek dunedinským novinám za deset liber sterlingů za kus. Ale ať visím, byl-li vůbec v Otagu, kam se nikdy nedostal žádný běloch – ani Maorové se tam dnes nedostanou. Ale Ross tam dojde, bude-li chtít. Řekl mi, že žije-li ještě pták moa, žije jen tam; a když Ross něco řekne, platí to.“

Billy Bomba pojednou vstal a přešel několikrát mlčky sem a tam, roztáčeje svou hůl na koženém závěsu, až to hvízdalo, jak vzduch fičel jejími otvory. Pak zase odešel...

Kitty s Robbiem na sebe pohlédli.

„Co o něm soudíš?“ ptala se Jessie muže.

„Že je lepší než většina jemu podobných. Obdivuje svého kapitána, a to je lepší než obdivovat sebe. Nepochybuji o tom, že je to výborný námořník. Ale není dobré znamení, jde-li na pevninu s bambusovou holí a s takovým slamákem. Nu, snad se o něm dovíme víc, než odjede...“

Téhož večera přišel Billy po dlouhém výletu do Kráteru a zůstal stát chvilku ve dveřích, aby si prohlédl „parlament“ Johnnyho Portera, jak se nazývali jeho stálí hosté. Nebyly to pouze nejneklidnější hlavy Pictonu, nýbrž i lidé, kteří přicházeli do města vždy v sobotu odpoledne z horského údolí a okolních horáckých vesnic. Kromě nich tu byli horníci, zlatokopové, dřevorubci a tuláci s penězi v kapse a s touhou po pestřejším životě. Ve svém koutě seděli tři čtyři velrybáři z Barretovy zátoky – poslední ze staré gardy.

Billy Bomba vyprázdnil zvolna svou první sklenici. Ale když do sebe vlil druhou, dal nalít všem hostům v místnosti, načež začal vyprávět a shromáždil kolem sebe brzy kruh posluchačů.

Nikdo ho nemohl obvinít z vychloubačství, třebaže tvrdil, že jen málo smrtelníků se ocitlo v takových potyčkách, v tak skvělých dobrodružstvích a na tak smělých výpravách jako on, Billy Bomba.

Občas se odmlčel uprostřed vyprávění, aby se přesvědčil, nejsou-li v něčí tváři pochyby; ale posluchači byli lidé, kteří si vysoko cenili dobrodružství a odvahy, i když při nich třeba šlo o život, takže Billymu slepě věřili.

Ale když vychvaloval kapitána Rosse a řekl: „Ve srovnání s ním jsem jako bouřňák vedle albatrosa“ – propukl jakýsi mladý venkovan ve smích. Zřejmě toho mnoho nevěděl o zmíněných ptácích – a tak, prohlížeje si pátravě Billyho pestrý úbor, navrhl lepší srovnání: papoušek a rhode-islandská slepice.

Hosté se dali do smíchu. Billy Bomba vstal a odstrčil židli. Okamžitě se kolem něho uprázdnilo místo a v Kráteru nastalo ticho.

„Rhode-islandská slepice je dobrá s omáčkou, ale...“ – pojednou vybuchlo rozhořčení Billyho Bomby jako granát ve velrybě. Mávl holí a uhodil jí do stolu, až se deska rozštípla a ze sklenice dopadly na podlahu jen střepiny.

„...ale než takový ubožácký zelinář jako ty začal sázet rajčata, sázel jsem já s kapitánem Rossem kované harpuny do velryb, které byly dost velké, aby měly k snídani celou tvou roční úrodu. Zatímco se většina těch vašich zdejších střihačů ovcí jako ty držela ještě láhve s mlékem, než jste ještě dovedli balit nahnílá jablka do hedvábného papíru, než jste ztratili své mléčné zuby a směli zůstat ještě po osmé hodině venku, já jsem už měl za sebou deset plaveb kolem světa. To, co vám schází na mužné slušnosti, tomu vás teď naučí Billy Bomba,“ – a Billy si dupl. „Haló, ještě jednou nalej všem dokola,“ poručil Johnnymu Porterovi.

Když stála před každým nová sklenice, vyskočil Billy Bomba na dlouhý stůl u zdi, a mávaje bambusovou holí a kolébaje do taktu svým mohutným tělem, zpíval burácivým hlasem svou námořnickou, až se z něho lil pot:

*Těžký život námořníka
je mi v žití údělem,
nikdo z nás však nenaříká,
moře se nám líbí všem.
Jen dál, Billy, ať jsou plachty na kusy:
tvá loď se potopit přec nemusí!*

Ještě než dozpíval Billy druhý verš, zvedli naslouchající hosté své sklenice a podupávali do taktu. Při refrénu pak sklenice zazvonily k přípitku a další refrén už zpívali všichni s Billym:

*Když tě někdy vlna smete,
stát se může dvojí jen:
buď tam zmizíš: Sbohem světe! –
nebo budeš vytažen.
Jen dál, Billy, ať jsou plachty na kusy:
tvá loď se potopit přec nemusí!*

*Často v pusté moře pláni
zachránil mě ostrov z vln;
na vlast ve svém vzpomínání
myslil jsem tam touhy pln.
Jen dál, Billy, ať jsou plachty na kusy:
tvá loď se potopit přec nemusí!*

*O domově často snil jsem,
kde dlí žena, děti s ní,
sám však moři zasvětil jsem
žití svého všechny dny.
Jen dál, Billy, ať jsou plachty na kusy:
tvá loď se potopit přec nemusí!*

*S rozbouřeným mořem máme
těžké rvačky – na pěsti:
někdy to v nich vyhráváme –
jindy máme neštěstí.
jen dál, Billy, ať jsou plachty na kusy:
tvá loď se potopit přec nemusí!*

Když zpívali refrén popáté, zahřmělo to v místnosti, až se okna třásla. A Billy Bomba nešetřil penězi na svou „výchovu“ hostů Kráteru. Znovu se ujal slova:

„Vy tady máte závody ve stříhání ovcí. Ale teď vám povím, jak to bylo, když odborové sdružení dřevorubců z Otaga a ze Společnosti jižních parních pil oslavovalo po závodech v kácení stromů svého nejzručnějšího dřevorubce. Málem by se tam byli upili obdivem – a tu se do toho dal kapitán Ross a položil za deset vteřin jejich rekord na lopatky!“

O půlnoci, když hostinský požádal hosty, aby skončili, Billy Bomba vyskočil znovu na stůl.

„Ne!“ zahřměl. „Ještě ne, dokud se nenaučíte veslařskou píseň velrybářů,“ načež začal celému shromáždění u Johnnyho Portera velet, jako by to byl hlouček chlapečků ze školky.

„Sedněte si – a teď veslovat! – Osm rázů v každém čtyřverší a čtyři v refrénu!“ Billy spustil a udával takt svou mohutnou pěstí, svírající bambusovou hůl – zatímco přední a zadní nohy židlí střídavě klapaly do podlahy. Zakouřená místnost jako by se byla proměnila ve velrybářský člun a švihy Billyho hole zněly jako lkavé hvizdy vichru v lanovní plachetnice:

*Hej, hoši, kupředu, sevřete vesla,
by vlna váš člun jak vlaštovku nesla.
Tomuhle říkáte veslovat, hoši?
Vždyť mi tu usnete jak staří hroši!*

*Ráz! Hoši, ráz!
A teď s vesly zas zpět.
Ráz! Hoši, ráz!
Bouře uhne se hned.*

*Ráz! Na nás neplatí příval ten dravý.
Ráz! Takhle vesluje velrybář pravý?
Teď vesluj – pít můžeš na zemi zase –
jste vy mi lenoši v celé své kráse!*

*Ráz! Hoši, ráz!
A teď s vesly zas zpět.
Ráz! Hoši, ráz!
Bouře uhne se hned.*

*Ráz! Ještě víc! Pánbůh sice je s námi...
Ráz! Ale veslovat musíme sami.
Ráz! Chci vás vidět až na zádech ležet!
Ráz! Či snad člun bude sám bez vás běžet?*

*Ráz! Hoši, ráz!
A teď s vesly zas zpět.
Ráz! Hoši, ráz!
Bouře uhne se hned.*

*Víc! Jako velryba trhá nám lanem.
Víc! Ať se jejími pány hned stanem.
Ráz! Jako v patách když peklo nám straší.
Ráz! Třeba smrti vstříc – kupředu, braši!*

*Ráz! Hoši, ráz!
A teď s vesly zas zpět.
Ráz! Hoši, ráz!
Bouře uhne se hned.*

Po třech takových večerech byl celý Picton jako vyměněný. Školní děti zpívaly v hloučcích „Billyho“ a „Velrybářskou“, muži si zálibně pobroukávali a ženy to také zkoušely, třebaže se jinak rděly pohoršením, když se daly s někým do řeči o vzrušení, které jediný muž přinesl do města.

Současně se z Kráteru šířila od úst k ústům spousta historek, které nabývaly stále fantastičtějších rozměrů.

Tak se tvrdilo, že Billy Bomba přezimoval samojediný na Nimrodských ostrovech – třebaže tu nikdo nikdy o nich neslyšel a jejich existence nemohla být dokázána od oné plavby kapitána Eilbecka, který prý na cestě z Port Jacksonu v roce 1828 spatřil rozervané, sněhem pokryté vrcholky, o něž se trhaly v bouři mraky.

Spor o biograf a jiné důležité záležitosti upadly na čas v zapomenutí. Ale právě tehdy, když už byla vybrána deputace občanů, která měla zajít k paní Falconové – nejnešťastnější ženě v městě – a postarat se o to, aby její nevinné děti byly ušetřeny cesty s tak zkaženým člověkem, stalo se něco, co rázem učinilo zásah zbytečným. Billy Bomba se pojednou důkladně změnil.

Zůstalo všem pictonským měšťanům záhadou, jak se mohlo podařit plachtáři Falconovi

přimět tohoto bouřliváka, aby od časného jitra dlouho do noci trpělivě seděl a pomáhal šít plachty. Nebylo to vlastně nic těžkého. Falconovi, kteří měli s osamělým námořníkem soucit, přijali ho do rodiny jako dobrého kamaráda, postarali se, aby měl co jíst a co dělat a aby mu bylo dobře v přátelském a veselém prostředí jejich rodiny.

A Billy, který v Kráteru poznal, že si nelze koupit jediného přítele, cítil zde, že získal bez peněz čtyři – nu, a to bylo vlastně to, co mu scházelo.

7. KAPITOLA

Vichřice, která přinutila Kormorána hledat nouzový přístav, byla příznačná pro bouři při ubývání měsíce; trvala deset dní a nocí a skončila se zmizením měsíce.

Překrásné léto ovládlo Jižní ostrov. Hory kolem Pictonu byly až k vrcholům zahaleny v tropicky bujnou zeleň listnatých a jehličnatých stromů. Ptáci zpívali o závod se školními dětmi, kterým právě začaly prázdniny, a květy voněly o závod s táborovými ohni u Shakespearovy zátoky, kde se každého večera objevily nové stany křiklavých barev, k nemalému pohoršení Jessie.

Sušily se člunové plachty, v zahradách se třepetalo prádlo, okna a dveře byly otevřené ve dne v noci. Správce přístavu vykonával svůj významný úřad bez kabátu a v bílé čepici a ředitel školy dokazoval výhody pobytu na volném vzduchu v přírodě – místo trávení volného času v biografu.

Daly se očekávat severovýchodní větry za Cookovým průlivem a čtrnáctého dne po příplutí Kormorána nastal na jeho palubě ruch. Neboť i v nejlepším ročním období může plavba ve vodách podél Jižního ostrova Nového Zélandu přinést nepříjemnosti tomu, kdo se na ně nepřipravil.

Kutr byl dopraven k nábreží a Kitty nešetřila v posledních dnech návštěvami na palubě, aby se se vším seznámila – hlavně s lodní kuchyní. Nevonělo jí sice vaření, ale věděla, že by zde právě tím nejvíce prospěla – a nechtěla být zbytečnou přítěží.

Přemýšlely s maminkou, jak by se měla obléct, a rozhodly se, že jedny pěkné šaty a pak několik košil a kalhot Robbieho postačí.

Jedenáctého dne po objednávce byly plachty přineseny na palubu. Toho dne byl však Billy Bomba zamlklý a duchem nepřítomný. Večer pak požádal plachtáře o rozmluvu mezi čtyřma očima. Byla krátká a vysvětlilo se, že na palubě není ani penny na zaplacení plachet. Billy však slíbil, že obnos pošle, jakmile přistanou v Bluffu. Třebaže se Falcon tvářil spokojeně, Billyho nálada se nezlepšila.

„Za děti vám ručím vlastním životem, jako že tu stojím,“ byla jeho poslední slova.

Podal svou mohutnou pravici rodičům na rozloučenou, aniž měl odvahu podívat se jim

do očí, a spěchal na palubu.

„Peníze se rozplynuly v Kráteru, jak se to často stává,“ pravila Jessie.

„Ale dostaneme je přece,“ řekl plachtář, „Billy je docela jiný člověk, když je na moři.“

Falconovi se sice všemožně snažili, aby chvíle odplutí zůstala tajemstvím, ale zapomněli na Topiho – a tak v neděli ráno, když Robbie s Kitty šli na palubu, aby opustili Picton, setkali se s množstvím svých přátel, kteří se s nimi přišli rozloučit. Přinesli různé sladkosti, zavařeniny a koláče a několik žen přišlo s květinami. Jiní potřásali hlavou a muži s rukama v kapsách udíleli blahovolné rady, které se osvědčily kdysi v pradávných dobách, kdy jejich tatínkové a dědečkové byli na moři.

Starý Ewans, shrbený a seschlý věkem, daroval sourozencům starodávné pouzdro s odřeným dvojitým dalekohledem.

„Je už trochu rozviklaný, jako já,“ pravil, „ale viděl toho už hodně, a nebude-li vám snad už mnoho platný, udělal aspoň, co mohl.“

Robbie a Kitty nyní pocítili, jak měli rádi stavitele lodí, s nímž byli vždy zadobře jako přátelé tak, jak je možné v poměru k domácímu pánu. Ewans jim vždycky připadal jako něco samozřejmého, ale teď jim div nevyhrkly slzy, když je pohladil po vlasech a zašeptal: „Bůh vás provázej,“ aby to nikdo neslyšel.

Bylo tam ruchu, jako by Kormorán měl vyplout na výpravu do Rossova moře místo na prázdninovou cestu k jižnímu konci ostrova.

Kitty a Robbie měli co dělat s odnášením a umístěním všech těch dobrot. Kitty si nevěděla rady s květinami a Robbie zas opatroval starý oktant, který mu kdysi daroval otec. Neměl valnou cenu, ale ještě dovedl zaznamenat výšku slunce, měl-li člověk trochu trpělivosti s jeho vrtochy.

Za chvíli už bylo na nábreží hodně lidí a sourozenci byli nemálo překvapeni, když z davu vystoupil ředitel školy s krásně vázanou knihou – *Malířství ve starověku a středověku*, z níž, jak se domníval, by mohli mít čtenářský užitek ve volných chvílích. – „I když se lidé vydávají na moře, nemají zapomínat na to, čemu se naučili, aby se z nich nestali nevzdělaní loupežníci, jak se to některým námořníkům stává,“ vyjádřil se – obrácen k Robbiemu. Napomenutí se však doneslo dál, protože se hned nato ozval Billyho rezavý hlas:

„Přitáhněme člun, ať už je na palubě a ať se dostaneme odtud.“

Teď nastal v práci takový chvat, že slečna Englová z nedělní školy musila sebrat všechnu svou odvahu, aby podala Kitty svůj dárek, ilustrovanou dobrodružnou knihu, jejíž název Kitty sotva stačila přečíst, protože nyní také přišel plachtář se ženou, aby se s dětmi rozloučili.

„Rozuměli jsme si tak dobře tolik let, že toho není mnoho, co vám chci říct,“ začal

Falcon. „Byli jste vždycky poslušní na pevnině; rád bych vám jen připomenul, že první podmínkou dobrého chování na lodi je poslušnost posádky, která okamžitě plní kapitánovy rozkazy týkající se plavby, nikdy se nebojí ani nezbujní a pomáhá si navzájem za všech okolností.“

„A pečuje o dostatečné chlazení své krve,“ dodal Robbie s veselým zamrknutím.

„Ovšem, to také.“ Falcon se zasmál a oba políbil.

„Budeme se snažit,“ pravila Kitty se slzami v očích. „Spolehněte se na nás. Robbie má odvalu a já rozum. A dojdou-li nám, napijeme se čaje.“ Poslala mamince vřelý pohled a dostala zas její, v němž byl celý vesmír něhy. Jessie si odhrnula z čela vlasy i starosti a objala své děti.

V posledním okamžiku přispěchala Sally Stokesová s pudinkem, který tehdy udělala muži, než se do toho vložila „černá severovýchodní“.

„Nechcete si vzít misku zpátky?“ ptala se Jessie.

„I ne, ne, ať si to nechají v ní. Nebude jí žádná škoda, i kdyby snad ztroskotali.“ Zamávala odmítavě rukama a zmizela v davu.

Plachty byly napnuty, Kitty se chopila kormidla, Billy Bomba odvázal a vzal na palubu úvazná lana kutru a Robbie začal uklízet palubu, aby ukázal, že je námořník. Ale přemožen náladou chvíle, vzpřímil se, zamával čepicí a začal zpívat píseň, která vzrušila celý Picton:

Těžký život námořníka...

„Nech si to,“ zašeptala Kitty a zachytila uznalý pohled Billyho Bomby, načež si Robbie obratem začal pobrukovat jakýsi vánoční žalm.

S mírným větříkem od zádi v plachtách se kutr hnál vpřed a za půl hodiny zmizel za výběžkem ostrova přístav s posledními věrnými, kteří odjíždějícím kynuli rukama a kapesníky.

Mimo očekávání se vítr od pevniny držel a Billy Bomba dovedl využít kdejaké výhody, kterou skýtal vítr nebo proud. Sourozenci mu horlivě pomáhali; znali to zde všude za svých plaveb s Neposedou.

Kitty byla pochválena za obsluhu kormidla a byla nemálo pyšná, když v půli dopoledne míjeli Osamělý kužel.

Opustili Picton krátce před přílivem, a protože bylo teď několik dní po době největšího přílivu, měli s sebou rychlý proud, který jim v několika hodinách pomohl proplout klikatým Toryjským průlivem.

8. KAPITOLA

Bylo to poprvé, co Kitty s Robbiem poznali úchvatnou majestátnost Tichého oceánu a viděli, jak se jeho obrovské příboje valí do Cookova průlivu a jak se s ohlušujícím hukotem tříští o pusté pobřeží mezi Wellingtonovou hlavou a Šťastným ostrohem.

„A už jsme v tom!“ zašeptala Kitty, chytajíc se pevně zádržného lana, napjatého podél pažení kutru?

Robbie přikývl: „Konečně! A teď ukažme, co dovedeme.“

Víc si neřekli, neboť je opájela myšlenka, že vstupují do nejúchvatnější říše dobrodružství všech dob, na širé, nekonečné moře, kde je počasí neúprosným pánem všech, podle zákonů, které jsou stejné pro všechny. Co jim povětrí a moře chystají? Jsou to jejich přátelé či nepřátelé? Sourozenci cítili, že jsou dětmi, které se už netěší pečlivé ochraně laskavých rodičů. Ohlédli se na Billyho Bombu, který právě přitahoval škot hlavní plachty a stál k nim zády. Kdo to vlastně je?

Jejich pohledy se setkaly s úsměvem – jako by si navzájem četli myšlenky. Zatím o něm nevěděli víc, než že je velrybář, muž jako ze železa, který snad doopravdy přezimoval na ostrově, který byl pravděpodobně jen ledovec. To byl on, kdo třeba rozbil jednou ranou své kouzelné hole stůl, když se někdo osmělil urazit ho nebo jeho velitele. Muž, který svým pohledem a několika slovy ovládl nespoutanou bandu v Kráteru. Byl nepochybně dobrý přítel a strašný nepřítel.

V Billym vyvolalo shledání s širým oceánem radost, že je daleko od páchnoucího Kráteru a že je zbaven tísnivé, nudné pevniny. – Starý oceáne, starý kamaráde, myslil si.

Když jasný obzor rozšířil svou zvlněnou křivku na jihovýchod a věčná hádka příboje s pobřežím zmlkla v dálce, dostal Billy Bomba lepší náladu. Pohlédl s ulehčením v tváři na Robbieho, hluboce vdechl a natáhl své mohutné paže před sebe.

„Co bylo, to bylo, Robbie,“ pravil. „Ale teď máme dobrou loď a vstupenku do celého světa. Zapomeňme na své hlouposti a zazpívejme si:

*Těžký život námořníka
je mi v žití údělem,
nikdo z nás však nenaříká,
moře se nám líbí všem.
Jen dál, Billy, ať jsou plachty na kusy:
tvá loď se potopit přec nemusí!*

Chop se kormidla, Robbie; půjdu zatím uvařit oběd.“

Kitty mu chtěla pomoci, ale nedal si říct. „Slečna ať se raději učí procházet po palubě; dokud nebudete mít námořnické nohy, nic tu nepořídíte.“

Po obědě vykládal Billy posádce své plány. „Musíme se vydat dál na moře a chytit severovýchodní vítr; budeme-li se držet v blízkosti pobřeží, budeme mít hned pevninský a hned zas mořský vítr v plachtách a nedostaneme se nikam. Můžete si jít dolů – zůstanu tady sám do rána. Plachetnice je neklidná věc a je to s ní zlé, neřídí-li ji velitel. Je to jak se mnou – kapitán Ross to už zná,“ dodal Billy zatrpkle.

„Je to správný chlapík a slíbil mi, že mě zítra naučí zaměřit výšku slunce,“ pravil Robbie. „Budeme mít námořnické tabulky a jiné věci. Potom se začne se čtením mapy. Zeměpisnou délku nemůžeme vypočítat, rozumíš, protože nemáme chronometr...“

„Ale já jako bych tu nebyla,“ stěžovala si Kitty. „Pokaždé, když se něco má udělat, obrací se jen na tebe. Ta hezká slečna se prý přec nepůjde umastit do kuchyně. Ať prý jen užívá přírodních krás, zatímco my dva se budeme plavit a vařit jídlo.‘ Nebo zase: ‚Bylo by nejlíp, kdyby se slečinka obtěžovala na návětrnou stranu lodi; není dobře okukovat moře proti slunci.‘ – A když se měla večer splachovat paluba, řekl: ‚Když se snad mladé dámy chtějí věnovat mytí, pak by si měly obout námořnické boty – jinak si zamáčejí hezké nožky.‘ Tohle nesnesu! To už stačí a mě mrzí, že nejsem kluk. Jestli se mnou bude ještě ke všemu jednat jako s hedvábnou panenkou, začnu vzpouru.“

„Jen klid, Kitty. Víš přece, že slíbil tatínkovi a mamince, že na tebe dá pozor.“

„Na mě!“ vybuchla Kitty. „Slíbil ale taky, že dá pozor na tebe!“

„Dám na sebe pozor sám. A slíbil jsem jim ostatně taky, že na tebe dám pozor.“

„Slíbil jsi? To je od tebe hezké. Ale víš, co jsem udělala já?“

„Co?“ ptal se zvědavě Robbie.

„Slíbila jsem sama sobě, že dám pozor na tebe i na něho, a slib dodržím. Nechci už slyšet jeho nemožné zdvořilůstky, a jestli mu neřekneš, aby toho nechal, dám mu za vyučenou. Maminka mě naučila ledacos vařit, a nebude-li to právě nejlepší, pro vás oba to úplně stačí.“

„Vzpomínáš si, co řekl tatínek? Že musíme poslouchat velitele lodi,“ připomněl Robbie.

„To taky vím. Ale zapomněl jsi, že tatínek výslovně mluvil o rozkazech, které se týkají *plavby*. A ty nedostávám. Myslí si asi, že to neumím. Věř mi, je to těžké s děvčetem mezi muži. Ale vydržím to, i když mi nepomůžeš. Pamatuj si, že podle naší úmluvy jsem Chytrost.“

„To taky jsi,“ zachechtal se Robbie, „a já ti pomůžu, třebaže jsem jenom Odvaha.“

„Říkáš jenom. Kdybys věděl, jak by mi bylo bez tebe! Všecko je mi tak nové, že si nevím dobře rady...“

„Půjde to, Kittičko, uvidíš,“ těšil ji Robbie.

„Musí to jít,“ ozvala se Kitty. „Dobrou noc.“

„Dobrou noc.“

Moře je brzy ukolébalo do spánku, zatímco Billy Bomba seděl u kormidla, kouřil a přemýšlel. Pokud se pamatoval, neměl od svých dětských let co dělat s dětmi. Ba ani dítětem v pravém slova smyslu dlouho nebyl. Touha po neklidném moři se ho zmocnila už tehdy, a když mu bylo jedenáct let, utekl z domova a schoval se na velrybářské lodi, která měla vyplout do jižních moří. Druhého dne vylezl z úkrytu a trvalo to pak sedm měsíců, než měl zase pevninu pod nohama: to když na Kerguelenách nabírali vodu z ledovce. Tam mu dovolili, aby si hrál na skalnatém břehu a škádlil mláďata rypoušů. Na tyto děti si vzpomínal nejlépe.

Robbie byl naštěstí chlapec s větší dávkou mužnosti než hoši jeho věku. Horší to bylo s Kitty. S ní to Billy nějak neuměl. Znal ženy pramálo. Jeho zkušenost, že se jim buď má lichotit, nebo je přehlížet, se pro Kitty nehodila. Jak to jen zaonačit, aby byli dobrými přáteli?

V domě kapitána Rosse nebyly ženy. Ross se o ně nestaral, stejně jako o děti. Měli jen starého maorského kuchaře na vaření a úklid. To Rossovi stačilo.

Billy Bomba vyklepal popel z dýmky. Přestože přemýšlel, nezapomínal při tom na svou práci. Od severovýchodu dul svěží vítr. Kormorán běžel s plnými plachtami. Billy pečlivě sledoval nejnepatrnější změny na kompasu, sebemenší pohyby plachetnice a nejtišší zvuky. Srostl se svou lodí jako dokonalý jezdec se svým koněm a plavba ho uklidňovala. Jen dnes v noci nebyl sám se sebou spokojený, a dokonce jednou ošklivě zaklel. Týkalo se to jeho dobrodružství v Kráteru a peněz na zaplacení plachet. Co tomu řekne kapitán Ross?

Kitty a Robbie se probudili plácáním plachet ve větru a vyšli hned na palubu. Východní pobřeží Nového Zélandu, téměř bez stromů a se zasněženými Alpami v pozadí, zářilo v slunci.

Billy Bomba je srdečně pozdravil a oznámil jim, že si na několik hodin zdřímne. Nevšiml si, že Kitty mrkla na Robbieho. Když se vyspal, čekalo ho překvapení: oběd byl již uvařený. Podíval se na Kitty, usmál se neobratně, což mělo znamenat dík, ale neřekl ani slovo. A Kitty se cítila už šťastnější.

Po obědě se dali Billy s Robbiem do měření výšky slunce. Hoch přinesl pyšně tatínkův starý oktant, ale kormidelník se jen usmíval. Zrcadla byla prasklá a zakalená skla chyběla, amalgám téměř všechn zmizel; ale limbus se stupnicovým dělením byl uvolněný jen na jednom konci a mohl se přivázat režnou nití. Nakonec přece měření provedli a ukázalo se, že výpočet dosti souhlasí. Robbie si jej pečlivě schoval, jako by to byl křestní list.

Kitty si brzy všimla, že kormidelníka cosi tíží, a řekla to Robbiemu, když myli nádobí.

„To se ti asi jen zdá. Myslím, že je v dobré náladě.“

„Zeptám se ho, ať mi už řekne co chce. Jisté je, že Billy mohl docela dobře plout sám, to věděl kapitán Ross taky. Tohle všechno bylo tak zařízeno jen kvůli nám, abychom měli radost. Proto se ale Billy Bomba nemusí mrzet, nemyslíš?“

„Máš snad pravdu,“ připouštěl Robbie. „Kéž by jen přišlo zlé počasí, abych mu mohl být užitečnější!“

Kitty neměla od slov daleko k činu. Před večerem se jí naskytla příležitost promluvit s Billym o samotě. A ejhle: k svému vlastnímu údivu se jí svěřil se svými starostmi.

„Ross zná mou slabost rozdávat peníze na všechny strany, jakmile se dostanu na pevninu. Tentokrát jsem mu však slíbil, že se budu držet. Snad mi rozumíš, že se teď netěším na setkání s ním a že se stydím jako pes před vaší matkou a otcem, kteří jsou tak hodní. Kdybych Rossovi ovšem nic neřekl...“

„Něco vám povím,“ řekla Kitty s rozhodností, která ji samu překvapila. „Já na vašem místě bych mu nic nezatajovala a řekla bych mu rovnou: Rozházela jsem vaše peníze v hospodě, aby byl Picton veselejší, ale byla to hloupost, která mě teď moc mrzí. – Uděláte-li to, bude z toho sice výstup, ale budete mít klidné svědomí.“

Billy Bomba chvíli mlčel, ale pak podal Kitty svou mohutnou ruku, v níž její ruka zmizela.

„Máš pravdu,“ řekl. „Nikdy jsem si nemyslel, že může mít děvče tolik rozumu.“

„To ještě nic není,“ smála se Kitty. „Mám ho ještě hodně v zásobě.“

Od té chvíle se uhostila na Kormoránu nerušená pohoda. Kitty dostala dovolení vařit a uklízet a těšilo ji, že se tak uplatnila. Z Billyho jako by bylo spadlo všechno, co ho tížilo. Jen Robbie byl poněkud rozmrzelý: Bouře stále nepřicházela.

9. KAPITOLA

Dlouho do noci stála naše trojice na palubě za svitu hvězd a nového měsíce, a zatímco Kormorán poslušně běžel po vlnách, rozmlovalo se. Kitty seděla u kormidla a Robbie se staral o plachty – teď totiž mohli oba řídit kutr, jako by byl jejich.

Billy Bomba přecházel po úzké palubě podél kajutního domku a naslouchal hovoru své posádky. Když domluvili, začal zase on.

„Kdyby mně nebyli k smíchu lidé, kteří si chtějí nahrabat peníze, byl bych už boháč. Jsem jediný člověk na světě, který ví, kam velitel Bílé velryby schoval svůj úlovek žlučových kamenů. Ale kdybych je teď měl, mohl bych koupit vašemu otci toho elektrického čerta právě tak snadno jako podepsat se.“

„Co je to – úlovek žlučových kamenů?“ zeptala se Kitty.

„Ambra,“ řekl Billy tajemně a zastavil se.

„Ambra?“

„Cožpak ji neznáš?“ pokračoval Billy. „Nejdražší hmota, kterou lze na moři najít. Zpráva, že se tam a tam na zeměkouli našlo asi tři sta kilo ambry, by otřásla newyorskou burzou zboží a žádný výrobce voňavek by nemohl usnout. Z hromady ambry o padesáti kilech se dá vyrobit několik lodních nákladů voňavky; nejvznešenější dvorní dámy v Londýně, Paříži a Buenos Aires zelenají závistí, má-li jedna z jejich přítelkyň obyčejnou pivní sklenici takové voňavky. Voní dvakrát tak báječně jako lilie v Písni písní krále Šalomouna. Kdyby jen ty dámy věděly, že se dělá z velrybích žlučových kamenů!“ Billy se zasmál.

Když viděl zájem svých posluchačů, pokračoval: „Ambra voní tak silně, že je možné velrybu zvětřit už na vzdálenost několika set mil proti hodně prudkému větru, má-li jí jen trochu ve svých vnitřnostech. Ryby se rozprchnou, když tu vůni ucítí, a proto se taková velryba musí živit jen sépiemi, které nemají tak vyvinutý čich. Ale dostane-li zálusk na jinou potravu, ambry se jednoduše zbaví a ta je pak vyplavena na pevninu.“

Robbie a Kitty si už uvědomili, že Billy míchá do svého vyprávění námořnickou latinu, třebaže nevěděli, že silná vůně ambry je teprve výsledkem jejího chemického zpracování.

„Nahoře na pobřeží Jávy,“ pokračoval Billy, „našel jednou jeden domorodec ohromnou hroudu ambry a prodal ji kterémusi bělochovi za láhev kořalky. Běloch si tím vydělal deset tisíc liber sterlingů, protože tam pak pašoval kořalku. Náš starý neměl tak velké kusy, ale měl jich hodně.“

„A proč je neprodal?“ ptal se Robbie.

„Byl by to jistě udělal, kdyby si ho byla jednoho dne neodvedla zubatá s kosou. Byl zabít – a své tajemství si vzal s sebou. Ale musím říct, že uměl zvětřit velrybu jako nikdo.

Abych se vrátil k tomu tajemství. V dubnu a v květnu jsme obvykle vyčkávali tah velryb na sever u Mackarijských ostrovů, kde jsme čekali na vhodný vítr, hlavně poblíž Soudce a kněze a Biskupa a kněze. Dobře se tam přechází bouře, když plujete sem a tam v závětrí Dlouhého ostrova a potok u Přítěžní zátoky severně od Ostrohu ošklivého Toma má dobrou pitnou vodu. Je tam ale málo dříví na topení a kotviště je učiněná zákeřná past.

Náš lodník si to myslel taky a raději se plavil pro vodu a dříví k Aucklandským ostrovům. Byla to radost ho vidět, jak se obratně proplétá s lodí Hanfieldovým zálivem. A právě na Aucklandských ostrovech schoval svou ambru. S ní už to tak obratně neuměl – a já jsem jediný smrtelník, který o ní ví. Byl jsem totiž tenkrát zvědavý mladík, a když jsem ho vždycky v noci vezl v člunu na břeh, všiml jsem si, že schovává ambru do skalní dutiny na severovýchodní straně Obřího palce, kde pravděpodobně leží dodnes.“

„Proč si ji tam nejdete vzít?“ ptal se Robbie.

Billy Bomba se na okamžik odmlčel obrácen k nim zády a zahleděl se na moře.

„Ovšem, mohl bych to udělat, kdyby mi Ross půjčil Kormorána. Ale víte přece, že mám s penězi jen ostudu.“

„Bylo by to krásné, si tam teď zajet!“ zvolala Kitty.

„Krásné!“ obrátil se rychle Billy Bomba a v jeho hlase zazněl výsměšný tón. „Ano, západní strana je krásná – svislá skalní stěna pět set metrů vysoká a třicet mil dlouhá. Jen na jednom místě je průrva zvaná Díra do zdi nebo Žebřík do nebe. Po jedenáct měsíců v roce by vám tam vítr sfoukl maso z kostí; věčně se tam oceán s hukotem vaří v příboji a tomu, kdo se do té soutěsky dostane, se vede takhle –“ a Billy Bomba rozdrtil rukou poloprázdnou krabičku sirek, až se sirky i krabička rozlétly po palubě.

„Pokud vím, byla to jediné posádka Generála Granta, která se vyšplhala na ten Žebřík do nebe. Bylo to v letech šedesátých, asi v tu dobu, kdy ztroskotal malý škuner Grafton, takže kapitán Musgrave a jeho lidé tam dole uvázli na dvacet měsíců. – Krásné! – Ano, to bohapusté moře tam a bezútěšné Aucklandské ostrovy jsou krásné.“

„Ano, ale což kdybyste měl štěstí na pěkné počasí?“ mínil Robbie, „a když by se neplulo soutěskou, nýbrž k východnímu pobřeží, nebylo by snad tak velké nebezpečí proplout příbojem. Jistě tam už někdo proplul.“

„Kdyby a když by jsou řeči a možnost není skutečnost. Na východním pobřeží je ovšem možné přistát, protože je tam patnáct zálivů. Ale rád bych viděl toho, kdo by se tam vydal, nezná-li břeh, leda snad Sárinu hrud'. Nemyslím ovšem, že by to nedokázali lovci tuleňů; pro tu bandu neexistuje díra, do které by se nedostali. Ti své duše zaprodali divokým pobřežím.“

Přešel mlčky sem a tam, načež řekl hlasem, z něhož mluvila hluboká a trpká zkušenost:

„Pohrdám papírovými hrdiny a zelenáči, kteří stále jen tlachají o pokladech a slávě a věří, že v penězích najdou štěstí.“

„Vždyť ale kapitán Ross je taky na takové výpravě,“ ozvala se nebojácně Kitty.

„Pro něho bohatství nic neznamená, ani sláva. Lákají ho dobrodružství a odvážné činy. Drží jazyk za zuby a nastavuje svou kůži a ten, kdo tohle dělá, si může dělat, co chce. Rád bych ostatně věděl, co teď tropí. Bude mít pro vás jistě nějaké překvapení. Jen aby se nedostal do Bluffu dřív než my. Musíme si pospíšet, jak nejlíp umíme, protože bude-li čekat na nábřeží, bude z toho výslech. Rád bych napřed zaplatil ze svých peněz v bance účet – a teprve potom mu všechno řekl a dal mu potvrzení. Dal mi ostatně dopis, když odcházel; ale ten smím otevřít až v Bluffu.“

„Ale k těm ostrovům není tak daleko,“ řekl Robbie.

„Daleko a nedaleko!“ zasmál se Billy. „Já jsem trčel jednou u mysu Horn osm týdnů, aniž jsem se dostal o délku lodi kupředu. A civěl jsem čtyři týdny u rovníku, aniž se voda začerčila. Na plachetnici nemají někdy všechny pojmy ani za mák ceny. Vzdálenost na moři ještě nic neznamená a mohli byste se s ní také šeredně přepočítat. Vlezte si teď už radši do

kóje a pořádně se vyspěte – k ránu bude asi neklidno.“

Když oné noci Robbie s Kitty usínali, bylo už hodně pozdě. Čím víc Billyho historek vyslechli, tím větší byla jejich touha po dobrodružství. Jeho tajnůstkářství na ně působilo jako vzpruha a jeho varování zůstalo bez účinku. Když pak byli sami, spřádali divoké, fantastické plány do budoucna.

Ted' tu dokonce viděli zblízka plavbu na širém moři. Billy Bomba jako by si s Kormoránem jen hrál, ale naše posádka vytušila, kolik je tu třeba neobyčejných zkušeností, trpělivosti a síly, má-li si malé plavidlo udržet rychlost sedmi mil po dva dny a noci.

„S takovou posádkou to není nic těžkého,“ říkal Billy, když mu pomáhali.

Jednou za jitra minuli maják na Nuggetově ostrohu, právě když byl vytyčen signál ohlašující bouři. Ale k zklamání Robbieho vítr za několik hodin přestal, a než se dostali k Chaslandově omylu, měli splasklé plachty a Kormorán se šinul nesen vlnami příbojů z Foveauxova průlivu.

Zde bylo pobřeží ošlehané bouřemi, rozervané a pusté, a jako by se sem nyní ke skalám plížily mírné vánky ve strachu, že je bouře vyžene na širé moře.

Billy Bomba stál opřený o lanoví a studoval mraky táhnoucí se od západu.

„Nu, tak to tedy máme tady,“ pravil, vyklepal dýmku na závětrné straně a vložil si do úst hrst žvýkacího tabáku.

„Doufám, že Kormorán ještě unese svou vrcholovku. A vy se pevně držte a mějte ruce pohotově v úvratech, až se budeme stáčet k větru.“

Plachtění Billyho Bomby v příštích dvanácti hodinách by mohli plně ocenit jen ti, kdo znají větry, příboj a proud v těchto vodách, když se blíží bouře. Zpíval si hezky nahlas, zatímco vlny deptaly moře. A všechny historky, kterým pěkné počasí nedalo dost větru do plachet, se teď při křižování kutru vyhrnuly proudem na Robbieho a Kitty. Když visely varovné signály dvanáct hodin, byla síla větru patnáct metrů za vteřinu a Kormorán měl ještě plnou hlavní plachtu.

Robbie dostal dovolení kormidlovat, když Billy vařil čaj a nacípával si dýmku, a ani Kitty nelenila a opatrovala při úvratech škot stěhovky. Kromě toho se předstihovali ve vtipkování a Billy Bomba zpíval Velrybářskou, přičemž se sourozenci vždy přidávali a zpívali refrén:

Ráz! – Hoši, ráz!

A ted' s vesly zas zpět.

Ráz! – Hoši, ráz!

Bouře uhne se hned.

O půlnoci proklouzl zpěněný Kormorán kolem ostrohu, zalitý vodou až ke stěnám kajutního domku. O něco později pak, chvěje se pod napjatými plachtami, zahrnul dlouhou, měkkou křivkou do bluffskeho přístavu. Robbie vyskočil na břeh a zakotvil kutr u rybářského nábreží. Všichni byli na kůži promočení. Cesta byla u konce dřív, než se nadáli. Ale kapitán Ross tu nebyl. Billy ho šel hledat.

„To určitě ještě není zpátky,“ volal Billy Bomba, když se opět objevil na lodi a smál se, až se třásl. „Tak jsme mu tedy vytřeli zrak. – Já teď doskočím k jednomu známému, aby dal ihned poslat peníze. A pak si uděláme pohodlí. Až se teď převlečete, postará se Kitty o večeři a Robbie uklidí.“

„Všecko v pořádku!“ křičel Billy, když se za chvíli vracel. „Už dlouho nebylo tak dobře jako dnes. Víte vlastně, co je dnes večer?“

„Ne.“

„Štědrý večer!“

„Na to jsme úplně zapomněli,“ zvolali současně Kitty a Robbie.

Seděli pak dlouho v útulné kajutě; žádnému se nechtělo jít spát. Billy Bomba si zapálil dýmku a jeho obličej zářil dobrou náladou. – Pojednou se však zamračil a zatvářil starostlivě. Robbie a Kitty se chtěli zeptat, co se mu stalo –, ale Billy už vyňal dopis kapitána Rosse, na který málem zapomněl. Ruce se mu chvěly, když jej otvíral. Jeho tvář při čtení zvažněla, a když dočetl, zíral na malou lampu, která se houpala nad stolem. Konečně pohlédl na Robbieho a Kitty a pravil: „Doposud to bylo jako žert – teď to však bude doopravdy.“ – Podal oběma dopis, kde pak četli:

Milý Bille,

možná, že nebudu v Bluffu, až tam přistanete. Vydávám se za dobrodružstvím, které bude největší a možná že i poslední v mém životě. V obou případech tě budu potřebovat. Kormorána dej Robertovi a Kitty Falconovým jako upomínku na to, že přemohli člověka, na něhož si dosud nikdo netroufal. Víš, že jsem ve svém životě nechytil jen velryby, a zde je příčina, proč jsem se začal zajímat o onu rodinu. O tom ti povím víc, až se sejdem. Postarej se, aby Henare vybavil děti potřebnými zásobami na zpáteční cestu, a myslíš-li si, že se neumějí s Kormoránem plavit, opatři jim dobrého námořníka. Sám se vydej pak neprodleně k naší staré chatě u Edwardsovy hory, tam, kde teče řeka do jezera Wanaka. Vezmi s sebou co nejméně věcí a výstroje, aby tě to nezdržovalo. Nebudu-li tam a nebude-li tam ode mne zpráva, pokračuj bez meškání dál k jihovýchodnímu výběžku Edisonovy hory, kde pramení řeka, která teče do jezera Tekapo, protože pak už bude můj život v sázce. Rozumíš mi, můj starý harpunáři a kamaráde?

Tvůj oddaný Ross

„V tom je celý Ross,“ řekl Billy Bomba, „věděl, že tu nebude, a chtěl jen, abych jel s vámi. Nuže, kutr je teď váš. Chcete s sebou nějakého námořníka?“

„Ne, děkujeme,“ řekli oba najednou.

Billy se usmál. „Myslím taky, že to dovedete sami. Je léto a stačí jen, počkáte-li na lepší počasí a jihozápadní vítr. Promluvte si o tom s kuchařem Henarem. Kdybyste přece jen někoho chtěli, zařídí vám to. Řeknu mu o tom ještě dnes v noci. A teď se musím rozloučit, protože za svítání už budu na cestě k severu. Bůh vás opatruj. A dík za vaše kamarádství. Jsem rád, že jsem vás poznal. Bylo to pro mě... nu, my velrybáři nedovedeme mluvit o takových citech. Pozdravujte matku i otce – snad se ještě někdy uvidíme.“

Billy Bomba podal oběma ruku, načež nacpal své věci do námořnického pytle a vyskočil na břeh, aniž už promluvil nebo se obrátil.

Robbie a Kitty stáli na palubě a hleděli za ním do tmy. Nebe bylo bez hvězd a silně pršelo. Nábřeží bylo temné a pusté, vítr naříkavě vyl. Lanoví bilo do stožáru a vítr sílil stále víc a víc.

Když sešli dolů do kajuty, vrhla se Kitty do kóje a propukla v pláč, zatímco Robbie seděl zamračeně u stolu s hlavou v dlaních.

Stýskalo se jim po dobrém kamarádovi. Cítili se osamělí, vydáni na pospas moři a povětrí... a unavení.

Za chvilku usnuli. Lampa pomalu dohořovala, až zhasla.

10. KAPITOLA

Pět dní a nocí trvala bouře a Kormorán trhal kotevními lany, která jej nutila k nečinnosti. Zato Kitty s Robbiem měli napilno. Prohlédli všude kutr a našli ovšem ledacos, co se dalo zlepšit. To však nic neměnilo na dobré pověsti Billyho Bomby, jehož námořnickou zdatnost poznali. Toužili jen, aby se mohli svými silami a zkušenostmi osvědčit podobným způsobem.

Zažili toho dosud tolik, že se jim doba, kdy byli z domova, zdála dlouhá – a přání pomoci rodičům je proto ovládalo víc a víc. Když spolu seděli na palubě, stavěli si vzdušné zámky a vždycky to končilo vysněným okamžikem, kdy řeknou: „Prosím, tatínku a maminko, tady je od nás několik maličkostí – elektrický šicí stroj a tady nový dům.“ A tatínek i maminka dojatě odpovědí: „Kitty a Robbie, hurá!“

Od chvíle, kdy jim Billy Bomba vyprávěl o ambře lakotného velrybáře, stále se zaměstnávali myšlenkou, je-li ona drahocenná hmota ještě na Aucklandských ostrovech, a dokonce mluvili o tom, že se tam jednou vypraví, až si budou moct vypůjčit důkladnou

Ted' měli kutr a byli blíže svému snu. Jako by jim dobrodružství bylo podalo prst. Ale rodiče byli daleko. Co mají udělat? Vydat se na výpravu sami? Kitty radila jinak:

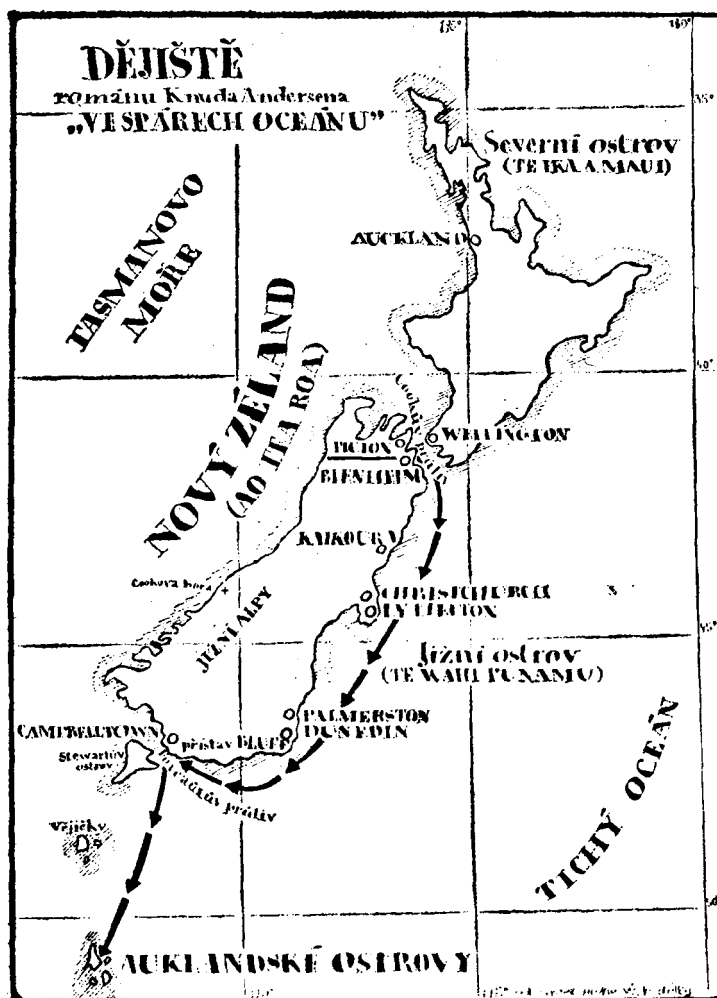
Robbie chvílku přemýšlel a pak pravil: „Ano, ale jak se dostaneme domů? Myslíš opravdu, že se budeme umět s Kormoránem plavit sami?“

Protože neměli známky ani peníze, ani porozumění pro to, že rodiče jsou jistě zneklidněni jejich

Někteří lidé na nábreží se jich ptali, kde je kapitán Ross a Billy a kdy se vrátí; ale jich si nikdo příliš nevšímal. To jim bylo právě vhod. Kdyby je byl někdo pozval na pevninu a dal jim útulný pokoj nebo je pozval na výlet do okolí, byli by oba jen toužili po návratu na Kormorána. Kdyby byli měli na vybranou mezi bohatě prostřeným stolem s limonádou a cukrovím, jejich oblíbenými pochoutkami – a prostým jídlem v kajutě na kutru, zvolili by to druhé.

Tak je to, když má člověk vlastní loď.

Jednoho dne po vánocích našla Kitty v kabině bratra zahloubaného nad námořnickou mapou ostrovů a kotvišť jižního oceánu. Robbie vzhlédl.

„Není to ani tři sta mil k ostrovu Enderby v aucklandské skupině a směr je přímo na jih podle kompasu,“ řekl, jak mohl neklidněji, a usedl na lodní bednu. Pohrával si s kompasem a vyhýbal se pohledu na Kitty.

Kitty se podívala na mapu. „Přímo na jih podle kompasu jsi říkal?“ Našla Aucklandské ostrovy a položila ukazováček na horu s tupým vrcholkem.

„Kde je Hanfieldův záliv?“ zeptala se.

Robbie vyskočil a začal ukazovat: „Tady uprostřed východního pobřeží – tam však bude asi těžko se dostat. Ale tenhle průliv, o kterém Billy taky mluvil, se podobá průlivu královny Charlotty, který dobře známe.“

Kitty jela zvolna ukazováčkem po mapě, ale musela jej pevně přitlačit ke stolu, aby nebylo vidět, jak se chvěje. „Myslím, že by to bylo možné,“ řekla pak. Robbie se schýlil nad mapu, aby Kitty neviděla, jak mu tváře hoří vzrušením.

„Ovšemže by to šlo.“

„Stojí to alespoň za pokus,“ vdechla hluboce.

Robbie se usmál. „Půjdeš se mnou?“ Kitty přikývla.

Podal jí obě ruce. „Tedy do toho, Kitty!“

„Robbie, hurá!“ zvolala Kitty a tváře jí zářily rozčilením. „Jen třeba chtít – musí vše jít...“ zazpívala a smála se.

Bez dlouhého rozmýšlení začali se pak oba připravovat na velké dobrodružství, na jehož nevýhody a nebezpečí nemyslili. Nemyslili také na to, že se pokoušejí o něco, co se nepodařilo dospělým a zkušeným námořníkům. Všechny varovné historky Billyho pro ně neexistovaly.

Když se počasí zlepšilo, přišel maorský kuchař Henare z domu kapitána Rosse. Bylo mu prý nařizeno zásobit je potravinami na deset dní a přišel se zeptat, kdy je má přinést.

„Co nejdříve, prosím,“ řekl Robbie. „Odplujeme hned, jakmile se počasí vyjasní.“

„Až přestane jihovýchodní vítr, bude asi několik pěkných letních dní,“ mínil kuchař. „Je tu jen zřídka klidné počasí nadlouho, a třeba v létě tu může trvat bouře nepřetržitě i řadu týdnů. Ale jestliže si vyberete vhodný čas, budete se držet blízko pobřeží a hledět využít pevninského a mořského slabšího větru, bude to snadné. Dám vám ostatně pořádné porce pro případ, že byste si odbočili poohlédnout se po širém moři.“

Zásoby přišly ještě téhož dne a ukázalo se, že Henare je mistrem v podobných věcech: nescházelo jim nic. Zavařenin bylo tolik, že kuchař buďto znal děti, nebo byl sám mloun. Pak tu byl také chléb, takže jej nepotřebovali tak hned péct.

„Je toho víc než na čtrnáct dní, budeme-li šetřit,“ volala Kitty, „a jaká spousta mouky! Ta vydrží celý měsíc. To se budou péct koláče a chléb! Našla jsem tady kuchařskou knihu pro ‚lodní kuchaře na dlouhých plavbách‘,“ Kitty tajemně přinesla knihu s ohmatanými listy, „je tu návod, jak používat slané mořské vody na všechno možné. Ušetří se tak pitná

voda a sůl.“ – Těšila je i zásoba petroleje a lihu, kterým se zapaluje primus.

„Je toho víc než dost,“ řekl Robbie. „Počítám, že dorazíme k Hanfieldovu zálivu za dva dny se severovýchodním větrem a s nakládáním že pak budeme hotovi za den – nepotřebujeme brát všechnu ambru, když je tak drahá – a na cestu domů s dobrým jihozápadním počítám pět dní. Musíš být doma, ještě než začne škola.

Možná že nás taky něco zdrží – ale to nevádí, protože se budeš moct věnovat četbě *Malířství ve starověku*, aby měl pan ředitel z tebe radost,“ Robbie se zachichlal, ale hned zase zvažněl: „Víš, kolík pitné vody nám musí stačit na den, bude-li jí málo, milý kormidelníku?“

„Ještě ne, milý kapitáne,“ odpověděla Kitty. „To se pak ukáže. Ale vezmeme si jí pořádnou zásobu a napijeme se před odjezdem, až nám bude žbluňkat v žaludku,“ žertovala Kitty.

„A umyjeme-li se den před odjezdem,“ mínil zas Robbie, „nemusíme se pak mýt – až doma. Musíme přece vypadat divoce, až se vrátíme k civilizovaným lidem. Kdybych tak měl plnovous! Zatím mi alespoň vstávají vlasy, když se podívám na mapu těch ostrovů... Musíme mít všech pět pohromadě, uvidíš...!“

Pěkné počasí přilákalo hodně lidí na nábreží, kde okukovali přípravy mladých námořníků. Loď znali a mysleli si, že si tu dvě děti jen hrají na mořské vlky. Proto si z nich tropili různé žerty.

Sourozenci se smáli a neodpovídali. Myšlenka na jejich výpravu je cele zaujala. Lidé pak zase odešli.

Druhého dne se Robbie díval na mraky. „Zítra budeme mít zas letní severovýchodní. A vyplujeme.“

„To musíme dnes jít brzy spát, abychom byli ráno svěží,“ řekla Kitty.

„...a plachtili jako draci,“ dodal Robbie. Ale bylo ještě dost a dost různých hovorů a porad, než oné noci oba usnuli.

11. KAPITOLA

Ještě než pohasly hvězdy, byli už Kitty s Robbiem vzhůru a pili čaj v rozčilení, které se klene jako duha nad vstupem do každého dobrodružství.

Barometr stál vysoko – a Robbieho proroctví se splnilo: severovýchodní vítr konečně začal vát. Kitty pověsila nádobí a uklidila volně ležící věci a Robbie uvolnil plachty. Oba si pak pomáhali v namáhavých přípravách lodní výstroje, Kitty se ujala kormidla, Robbie odpoutal silná úvazná lana a Kormorán byl volný.

V přístavu nebylo tak časně zrána ani živé duše, jen rybářské plachetnice opodál jevíly

známky života. Tu a tam se vinul kouř z černých kajutních komínů: to se vařila voda na ranní čaj. Ale nikdo nespatrił kutr, když se lehce nakloněn na bok šinul pod plnými plachtami z přístavu.

Východní nebe bylo bez mráčku a jitro slibovalo zářivě jasné, svěží novozélandské ráno. Připadalo jim, že by se mohli plavit vzduchem přes hory Stewartova ostrova. Ale kdyby byli znali úřední směrnice pro plavbu a počasí ve Foureauxově průlivu, nebyl by se Kormorán onoho jitra vydal na cestu.

Nyní však bylo rozhodnuto – a kutr tančil za svěžího východního větříku po kučeravých, matných vlnách, zatímco bíle skvrnití delfíni prchali před přídí.

V šest hodin minuli rozervaný skalnatý ostrov Ruapuke s tisíci jeho okřídlených obyvatelů: terejů, bouřňáků, racků a mořských vlaštovek. – Před polednem minuli záliv Dobrodružství na Stewartově ostrově a Vrakový útes; viděli také, jak příboj bílí černé skály nazvané Ostrovy příboje.

Zde spatřili také první albatrosy a bouřňáky, přilétající z širého oceánu, a mocné přívaly vln, které už od nepaměti brázdily moře, se jim zjevily v celé své síle a nádheře.

Byli tak zaujati plavbou a vším, co viděli, že teprve pozdě odpoledne si vzpomněli, že od časného jitra nic nejedli. Kormorán je nyní již přísně zaměstnával: vítr zesílil, a že měli plachty naplno, byla dosti těžká práce s kormidlem.

„Vítr je stále lepší,“ volal Robbie na Kitty, která se opírala, kde mohla, když poklízela po jídle.

„Je to krásné,“ zvolala. „Na tuto plavbu nikdy nezapomenu, zvláště ne na to nádherné moře, které se pěnilo tam u – jak se to jmenovalo?“

„Bumerangový útes,“ řekl Robbie. „Podle Billyho je amen s tím, kdo na ten útes narazí. Zatraceně! Jak to pěkně duje... Takhle mineme Vějičky v deset hodin večer.“

„Při téhle rychlosti budeme mít zítra ráno půl cesty za sebou,“ zjišťovala Kitty. „A pozítří už snad uvidíme Aucklandy. To bude něco! Ale zapomněli jsme dnes spát. Myslím, že si večer lehnu na palubu u kormidla, abych tě pak mohla hned vystřídat, až půjdeš spát. Ale chceš-li spát dřív ty, tedy...“

Ostatek nedořekla. Přes palubu se převalila vlna, porazila Kitty a odvedla ji k závětrí. Dívka ihned vstala, ohmatávajíc si loket, a usmívala se.

„Neuhodila ses?“ volal na ni Robbie. Když se dověděl, že ne, začal zpívat „Billyho“:

*Jen dál, Billy, ať jsou plachty na kusy,
tvá loď se potopit přec nemusí!*

Kitty se přidala, držíc se oběma rukama okraje kajutního krytu.

„Je skoro horko,“ Robbie si osušoval zpoceně čelo. „Není to tak lehké, kormidlovat.“

Nemyslím, že bys to teď zvládla. Jdi si radši lehnout. Zavolám tě, kdyby bylo třeba.“

„Neměli bychom sundat vrcholovou plachtu, než se setmí?“ navrhla Kitty.

„Nemyslím, ale snad to bude nejmoudřejší. Billy Bomba by to asi neudělal.“

„Cožpak on! Měl sílu jako medvěd. Vždyť můžeme plachtu zas napnout, až vítr zeslábně.“

„Dobrá. Vezmi si kormidlo, udělám to.“

Nešlo to tak snadno, jak se to mluvilo, protože vítr ještě zesílil; ale unavený Robbie byl pak rád, že sestru poslechl.

„Teď se to lehčeji řídí,“ pochvalovala si Kitty. „Být sebou, stáhla bych taky vichrovku; plulo by se nám jistěji.“

Tentokrát už Robbie příliš neváhal. Billy Bomba mu vštípil respekt k vichrovce a Robbie byl rád, když ji stáhl a vrátil se na zád, promočený mořskou sprchou.

„Ubralo nám to na rychlosti,“ řekl, „ale máš pravdu, že bude líp mít lehké plachty na noc dole. Nemusíme se aspoň v noci tak často budit. Severovýchodní vítr je tady silnější než nahoře u pobřeží. Podívám se trochu na mapu.“

Plachty byly staženy právě včas. Setmělo se, a když Robbie pohlédl na barometr, trhl sebou. Zatřaskal na něj. Barometr klesl neobyčejně. Robbie nahlédl do mapy a vracel se k sestře. Aby se zdál veselejší, začal zpívat Velrybářskou. Vtom zaslechl náraz vody a Kittin výkřik:

„Robbie! Robbie! Pomož mi, nemůžu...“

Vyběhl po schůdcích nahoru a volal na ni: „Pusť ten škot! Už běžím!“

Vtom se však Kormorán stočil proti větru a lehl si na bok. Ozvala se ohlušující rána, když vratipeň a plachta narazily na vodu. Hrnce, pánve, talíře, knihy, námořnické mapy, šaty a zbytky oběda se v kajutě sesypaly na hromadu spolu s pokrývkami, džbery na vodu a mýdlem.

„Seberu to, seberu to!“ křičela Kitty, která zatím už pustila kormidlo a přeběhla k hlavní plachtě. Zasáhla ji však nová vlna, která se hrnula otevřenými dveřmi do kajuty. Robbie stáhl kajutní kryt a uchopil kormidlovou páku. Děšť se lil proudem. Kutr se stočil po větru.

„To byla vlna!“ Kitty sotva popadala dech. „Byla jsem tak zaujatá kormidlováním, že jsem si jí nevšimla.“

„Dobře že jsme stáhli lehké plachty,“ pravil Robbie, „jinak by bylo s námi zle... Hrome! Vnitřní vratiráhnové lano se přetrhlo a hlavní plachta se vleče vodou. Vezmi si kormidlo, Kitty, a nech si vítr v zádech – teď to jde lehce.“

Robbie se šel podívat na škody.

„Něco takového se nám ještě nestalo,“ volala Kitty, přehlušujíc šum rozbouřeného moře. „Doufám, že se nám nerozbily zavařeniny, hlavně miska s pudinkem od Sally

Stokesové. Kdyby tak s námi byl tatínek! Co tomu říkáš? Rozhodně by to bylo lepší než takhle.“

„Tatínek šel na moře ve čtrnácti letech, a mně je patnáct a půl,“ odpovídal Robbie. „Teď už si budu vědět líp rady a půjde to. Byla to moje vina. Billy mi vždycky říkal: ‚Stále si všímej návětrné strany a drž se po vlnách.‘ Teď dobře říd, než vytáhnu hlavní plachtu.“

Robbie přitáhl těžký vratipeň, spustil vratiráhno a dal se zuřivě do sbalování plachty. Kitty ho povzbuzovala. „Teď jde kormidlo samo. Mám kormidlo uvázat a jít ti pomoci?“

„Ne, stačím na to. Hleď si jen kormidla. Taková mokrá plachta je tvrdá jako plech.“

Když byla hlavní plachta svinutá, dal se Robbie do správký vnitřního vratiráhnového lana. Vytáhl je z kladkovnice a splétal je v kajutě po námořnicku. Prsty se mu třásly námahou a musil potom dvakrát vylézt nahoru, než bylo lano opět v pořádku. Kormorán se houpal ze strany na stranu, až se jeho boky nořily do vln. Robbie se však dal nebojácně do skasávání stěhovky. Držel se při tom pevně jako kočka.

„Jsi tady?“ volala Kitty.

„Kitty, hurá!“ odpovídal, chvěje se zimou a únavou z horečné práce. A když chtěl rozsvítit na zádi lucernu, nemohl zkřehlými prsty udržet sirky, takže mu musela Kitty přiskočit na pomoc.

„Měl bych taky podkasat a napnout hlavní plachtu – jinak se nedostaneme za dva dny k ostrovům,“ podotkl Robbie, „ale musí to počkat do rána. Teď jdi dolů, Kitty, a převleč se do suchých šatů.“

Když Kitty zmizela v kajutě, klesl Robbie vysílením a trvalo to chvíli, než nabyl zase dosti síly, aby uvázal kormidlo. Potom pokračoval skvělý kutr sám v klidnějším běhu rychlostí tři mil směrem jihozápadním.

Robbie se rozhlédl. Několik povzbudivých hvězd se sice ukázalo na obloze, ale počasí bylo stále horší. „Myslím, že si z nás to krásné ráno udělalo blázny,“ pravil, když sešel do kajuty. „Táhnou se sem mraky od severozápadu a jsem přesvědčený, že z toho bude západní bouře. Ale možná že dostaneme brzy dobrý vítr, protože je léto.“

V kajutě to vypadalo jako po srážce. Uprostřed té spousty se plavilo *Malířství ve starověku a středověku*, prádlo bylo ušpiněné začouzenou pánví – zkrátka: bylo co uklízet, prát, sušit a rovnat.

Robbie se rovněž převlékl. „Můžeme být rádi, že to takhle dopadlo. A jsme vlastně dobří námořníci. Jsem rád, že jsme neztratili výstroj, že je hlavní plachta sbalená a že loď nemá trhlinu. V Bluffu to bylo ovšem klidnější.“

„Lituješ snad?“

„Vůbec ne! Těším se dokonce na ambru a šicí stroj a na náš nový dům. Ale teď si vlezeme do kóji, abychom zase nabrali sil, než se rozbřeske. Kormorán to několik hodin

vydrží, řídit se sám.“

Dvojice usnula. – Barometr stále klesal, vlny se proháněly oceánem, rackové křičeli v temnotě a Kormorán si razil sám cestu nocí. Byl dobře stavěný pro dlouhé cesty oceánem. A přestože se nad palubu zvedaly zpěněné vrcholky vln, oba znavení sourozenci spali stejně tvrdě a klidně, jako kdyby to bylo doma na půdě.

Probudili se plní svěžích sil. Dvě hodiny se potom pachtili, než podkasali hlavní plachtu, skasali druhý pruh stěhovky a stočili Kormorána po větru. Když byli hotoví, pluli k jihu před severozápadní bouří.

Robbie byl rozmrzelý tímto obratem počasí. Zastihne-li je zde dole západní bouře, může je snadno zahnat na východ od Aucklandských ostrovů – a co potom?

Nemluvil však o tom; ani večer, kdy začal vát západní vítr a moře se rozbouřilo. Vyšel sám ven a v prudkém povětří stáhl stěhovku, takže se pak Kormorán šinul s podkasanou hlavní plachtou divokou nocí na východ širošířými a nejbouřlivějšími vodami na světě, táhnoucími se pět tisíc mil závětrným směrem.

Robbie stiskl zuby, když si představil, co je snad čeká, ale nevyslovil své obavy. Neměli čas vařit, a proto jedli studené konzervované maso s chlebem.

„Jak dlouho myslíš, že to bude trvat?“ ptala se Kitty.

„Nanejvýš tři dny a noci,“ odpověděl, ale v duchu vzpomínal na maorského kuchaře, který řekl, že i v létě tu mohou bouře trvat celé týdny.

„Zítra jsme měli být u Aucklandských ostrovů,“ řekla Kitty. „Ještě štěstí, že máme hodně zásob. Dám si pozor, aby se nic nepromrhlo, a budeme šetřit.“

„A já zas budu koukat, abychom tam byli co nejdříve,“ dodal Robbie. Ale v jeho mysli začínala klíčit otázka: kde to bude? Nedovedl totiž vypočítat úchylku jejich dosavadní cesty a neznal také směr západních proudů. Odpovědnost se na něho šklebila ze všech stran, a když ulehli, nemohl usnout, zatímco jindy mu to dlouho netrvalo.

Kitty zase přemýšlela, co budou jíst zítra k obědu. Chápala nyní, co znamená dobře jíst, má-li se člověk dít a bojovat s mořem v chladném počasí. Měla totiž trochu hlad.

12. KAPITOLA

„Bouře je teď naší učitelkou; ale kdy už konečně zahájí své letní prázdniny?“ pravila druhého dne Kitty, ždímajíc své šaty, znovu promočené. Vítr dul zuřivě od jihovýchodu. Sotva to dořekla – Robbie byl právě na obchůzce na druhé straně kajuty – přepadla je nová vlna a promočila je na kůži.

„Jsme my to ale hlupáci!“ ozval se Robbie. „Co dělají velrybáři, když musejí tam dole vydržet celé měsíce na lovu v malých, otevřených člunech? Mají na sobě nepromokavé

šaty; jenže my je máme v kajutě. Zás jedno poučení.“

„Zatím nám musí stačit šálek čaje,“ prohlásila Kitty.

Čas ubíhal pomalu a bouře jako by den za dnem zkoušela odolnost a vytrvalost obou sourozenců. Již čtyři dny to trvalo, aniž nastala změna, třebaže se už stokrát zdálo, že se počasí zlepší.

Kormorán vzdorovitě mlčel – a možná že se skrytě smál, protože byl už dříve svědkem horších bouří. Hlavní věcí bylo, aby se posádka činila ze všech sil. A činila se! Oba věděli, že se nevyhnou vážným škodám, poleví-li jejich napjatá pozornost. Proto nezahláli ani chvíli. Střídali se v práci i ve spánku a každý den i noc je našla v pohotovosti. Občas prováděli důkladné prohlídky lodi a neušel jim žádný nedostatek nebo opomenutí. Loď v bouři je jako na smrt nemocný pacient v horečce; ani nejchytřejší doktor neví, jak se nemoc vyvine – to bylo poučení Billyho Bomby, které si vzali k srdci.

Pět dlouhých dní a nocí už bojovali proti větru a přehánkám s krupobitím, nešetříce sil. Moře je bičovalo prudkými sprchami a unavovalo neustálými poskoky a kymácením lodi, která jimi házela sem a tam. Byli jako rozlámaní. Jejich údy a svaly byly zmožené dřinou a jejich ruce rozpraskané a bolestivé po stržených puchýřích na otlačených prstech a dlaních. Nedostatkem spánku a teplého jídla vyhubly jejich oblé tváře, jejichž svěží, snědá barva ustoupila bledosti. Jejich promočené šaty nebyly také nic příjemného.

Konečně však byly bouřné, nízko visící mraky odváty směrem, jímž se hnalo studené mořské vlnobití, a nad oceánem vysvitlo slunce, sesílajíc milostivé požehnání na vytrvalou dvojici, která stála na schodech ke kajutě a rozhlížela se mořskou pouští.

„Slunce! Slunce!“ zvolala Kitty zbožně, cítíc jeho teplo na tváři. „Nestojí toto slunce za naši námahu, Robbie?“

„Doufejme, že nám teď usuší všechny naše šaty, když na sebe dalo tak dlouho čekat,“ řekl praktický Robbie. „Ale ať visím, jestli vím, kde teď jsme.“

Bouře zahнала kutr z jeho počátečního směru a Robbie nyní nevěděl, na které straně leží Aucklanské ostrovy. Moře se ještě silně vzdouvalo, ale údery vlnobití polevily, a když zavál příznivější vítr, rozvinuli Robbie s Kitty plachty a kutr se rozběhl k jihozápadu rozvlněnou oceánskou pouští.

Na palubě se objevila suchá místa a šedé, nepoddajně tuhé plachty změkly a zbělely. Po palubě byly rozvěšeny šaty, aby uschly, a ložní prádlo, aby provětralo. V kajutě šuměl primus a ovzduší opět zadýchalo vlídností.

„Dnes budu měřit výšku slunce,“ řekl Robbie s přidechem sebevědomí. Cítil se námořníkem, jemuž musí nyní slunce prokázat úsluhu.

„Výborně!“ zvolala Kitty radostně. „Teď jsme už jistě blízko Aucklanských ostrovů.“

Kittina důvěra vnukla jejímu bratru pýchu přes všechny pochyby, k nimž měl vážné důvody. Když se dala Kitty do uklízení, zajistil Robbie kormidlo a snažil se trpělivě téměř

dvě hodiny, aby docílil s oktantem stejného výsledku jako Billy Bomba. Ale vysoko se zvedající vlny mu znemožňovaly práci. Vylezl tedy na střechu kajutního domku a opřel se o stožár. Výhled tu byl sice lepší, ale kymácení horší. Robbie slezl; ale za chvíli byl už opět nahoře a na stožáru s tenčím lanem a oktantem. Usadil se na vratiráhn, přivázal se ke stožáru a začal se svým vědeckým měřením.

Kitty zatím přišla na palubu a ujala se kormidla. Teprve za hodinu jí mohl Robbie oznámit, že slunce kulminuje.

„Kde tedy jsme?“ ptala se hned Kitty, když slezl.

„Tady, právě tady, jak vidíš. Ještě chvíli říd', ať můžu udělat výpočet.“ Robbie seděl s čepicí staženou přes uši a pracoval. Řádku za řádkou kontroloval svůj výpočet s výpočtem Billyho Bomby, který si tehdy uschoval.

„Kolikátého je dnes?“ zvolal pojednou.

„Nemám ani potuchy.“

„Má to velký význam pro deklinaci, a proto pro celou naši výpravu.“

„Nebudeš si proto, taky měřit teplotu?“ ptala se Kitty, která si všimla potu perlícího se na jeho čele.

„Tobě se to povídá... V Bluffu jsme přistáli na Štědrý den...“

„Ano, a to byl právě rok ode dne, kdy jsme jedli naposled švestkový pudink. Pak se musí připočíst Nový rok a k tomu čtyři hodiny, co už tady řídím, takže je dnes nejméně 5. ledna,“ žertovala Kitty. Ale Robbie neposlouchal, zahhloubán do práce. Změřil si pásovou mírou výšku místa, kde seděl, nad vodní hladinou, připočetl 75 cm jako výšku svého pravého oka nad vratiráhmem – a tak pokračoval, započítával různé opravy a potil se, jako by se ocitl kdesi v blízkosti obratníku Kozoroha.

Konečně byl s prací hotov a v jeho zápisníku se objevil pod dlouhým výpočtem konečný výsledek:

49° 02' 37" pozorovaná jižní šířka.

Kutr Kormorán.

Jižní Tichý oceán, 5. ledna (pravděpodobně).

Robert Falcon, kapitán a navigátor atd.

Podal Kitty zápisník. „Tady se podívej.“

„To je úžasné,“ řekla s obdivem. „A kde jsme tedy na mapě? Propánakrále! Kapitán a navigátor atd. Obyčejní lidé musí přece chodit do navigační školy, aby se tomu naučili – ty sis jen popovídal trochu s Billym Bombou, a přece... nechápu, kde se to v tobě vzalo.“

„Já taky ne; ale zdá se, že to bude správně.“

„A podíval ses v poledne na plavboměr? Billy Bomba to vždycky dělal.“

„Hrom do prejtu! Na to jsem zapomněl,“ zvolal Robbie, „a teď jsou už tři hodiny.“

„Nic si z toho nedělej a ukaž mi na mapě, kde jsme,“ řekla Kitty.

„To kdybych určitě věděl! Jsme na téhle zeměpisné šířce, ale kde – to je právě velká otázka. Jsme-li přímo na sever od Aucklandských ostrovů, máme k nim ještě devadesát mořských mil a při téhle rychlosti tam můžeme být za několik dní. Teď napneme vichrovku a uvidíme.“

„Proč neplujeme k jihu?“ ptala se Kitty.

„Protože bychom se dostali do silného proudu, a kdyby nás zanesl na východ od ostrovů, nikdy bychom se k nim nedostali. Musíme plout spíše k západu.“

„Ale připlujeme-li k nim od západu, narazíme na skalní stěnu, o které mluvil Billy Bomba. Je třicet mil dlouhá. Podaří se nám pak přistát, Robbie?“

„Podaří!“ řekl Robbie důvěřivě. „Teď mi dej kormidlo. Jsi už jistě unavená, Kitty.“

„Robbie, hurá! Jsi obdivuhodný navigátor – neměla jsem ani potuchy, že je tak nesnadné stanovit stupeň zeměpisné šířky. Dobře že nemusíme ještě vypočítávat stupeň délky: to bych pak musila kormidlovat po celou noc.“

Kitty právě sbírala rozvěšené uschlé šaty, neboť slunce se blížilo k obzoru – když pojednou vykřikla: „Země! Země na závětrné straně!“

„Kde? To je nemožné!“ volal Robbie. Zajistil kormidlo, odběhl pro starý dalekohled a přiložil jej k očím. „To je nemožné,“ říkal si chvějícím hlasem. Že by byl celý jeho výpočet nesprávný? A přece! Je to něco, oč se třísí vlny.

„Musíme se víc přiblížit.“

Pomalů se blížili... Když je příval vynesl do výše, zahlédli vždy jakýsi temný předmět, na němž sedělo hejno mořských ptáků.

„Je to vrak – ztroskotaná loď!“ Robbie podal dalekohled Kitty. „Trčí kýlem z vody.“

Brzy pak uviděli zrezivělou kostru železné lodi, zarostlou mušlemi, dlouhými chaluhami a řasami. Byla 75 až 100 metrů dlouhá. Tento mohutný obr se nadzvedal a klesal v přívalu vln, a když se chvílemi přes něj dunivě převalilo moře, vzneslo se hejno mořských ptáků, dokud voda zas nestekla podél boků. Znělo to jako přelévání vln po kamenitém břehu.

Robbie a Kitty křičeli ze všech sil: Haló! – ale jejich hlasy zeslábly v šepot v nekonečném prostoru.

„Je to stejné jako tlouct na horu a čekat, že se nám otevře. Ale zkusme to ještě jednou.“

Nikdo neodpovídal. Hnána proudem a větrem šinula se mrtvá oceánská loď širým mořem. Její jméno a domovský přístav nebylo možno zjistit v porostu mořských bleděbarevných rostlin. Kdysi byla plná naděje, která se nesplnila. Nyní jí zbyla jen naděje na zrezavění, které umožní uzavřenému vzduchu uniknout, aby moře mohlo přijmout kořist bouře do svého hrobu, o němž nebude nikdo vědět.

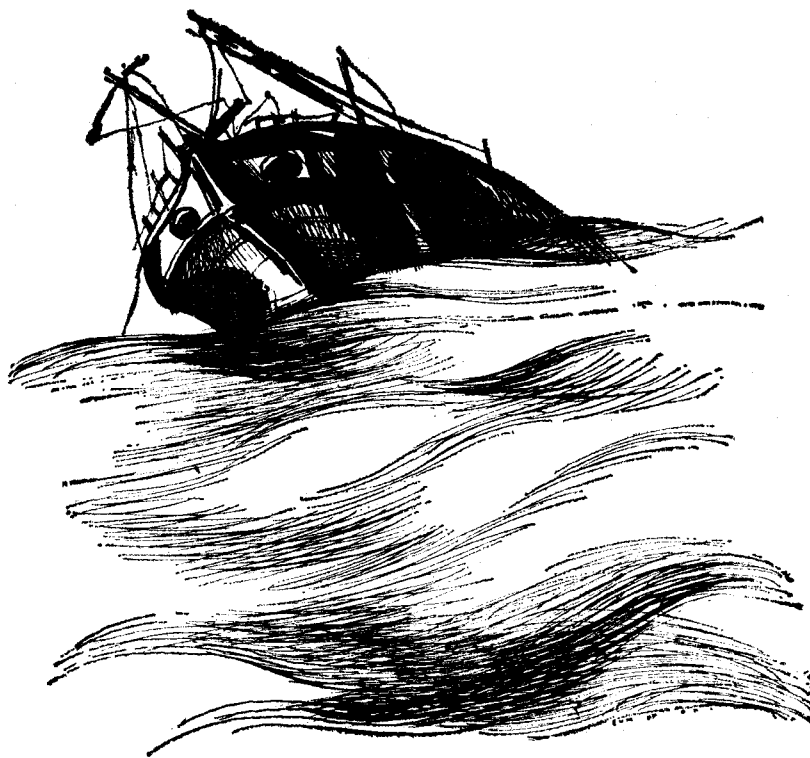
Mořští ptáci vzlétli, když se Kormorán přiblížil těsně k vraku. Odletěli a zmizeli v soumraku, zanechávající tu vrak ještě osamělejší a bezmocnější.

„Nedá se nic dělat,“ řekl Robbie. „Obrátíme se zas k jihozápadu.“ Zatímco se Kormorán pomalu vzdaloval, stáli oba ještě dlouho, pozorující ztroskotanou loď, která k nim mluvila vzpomínkou na živé i mrtvé. Myslili, že jsou konečně u Aucklandských ostrovů – a zatím...

Zadumaně mlčeli. Noc a mlha je objaly.

„Je možné, že se všichni utopili?“ přerušila Kitty mlčení.

„Pravděpodobně. Narazili kdesi v dešti a mlze – a bylo po všem. Je příjemné těšit se ze života,“ dodal Robbie, ale v duchu si říkal: jak dlouho ještě?

13. KAPITOLA

Třicet šest hodin zachovávali Robbie a Kitty směr lodi a střídali se u kormidla. Pak vepluli jednoho jitra do mrtvého ticha, a když temnota zvolna ustoupila šerení, pluli ledovou mlhou, která činila jejich přepadlé obličejy strašidelně bledými. Občas se objevila na okamžik krvavá koule slunce.

„Snad se to zlepší k poledni, abych mohl změřit výšku slunce,“ řekl Robbie.

„Ale jak?“ ptala se Kitty. „Není přece vůbec vidět obzor.“

„S tím ještě neumím počítat,“ řekl tajuplně, „ale nakreslil jsem si pravoúhlý trojúhelník.“

„A ten vytáhne slunce z mlhy?“

„Možná že slunce nahradí.“

„A usuší ti šaty?“

„Nebud' všetečná, milá Chytrosti; raději si poslechni velkého navigátora. Vzpomínáš si

snad, že mezi rovnoběžkou, kterou jsme určili předešlým, a rovnoběžkou Sáříny hrudi na Aucklandských ostrovech je devadesát mořských mil. Je to část poledníku a odvěsna mého pravoúhlého trojúhelníku, jehož přeponou, vedenou od dřívější rovnoběžky k jihozápadu, je náš směr. Zatím máme za sebou podle plavboměru sto třicet mil; to znamená, že podle výpočtu budeme na zeměpisné šířce Aucklandských ostrovů odpoledne. Souhlasí to, kormidelníku?“

„Ty jsi ale navigátor!“ Kitty spráskla obdivem ruce. „A kdy budeme u ostrovů?“

„To kdybych věděl! Ale myslím, že bychom se už měli obrátit na východ. Plavba bude záviset na síle proudu. Jdi si teď dolů uklidit a já si to tady trochu promyslím, než se dáme novým směrem.“

Kitty se na něho po očku podívala, když sestupovala dolů. Zdál se jí ustaraný. Možná že se zmýlil a že je proud zanesl na východ od ostrovů. Měli už jen trochu zásob... Neměli by se snad spíše dát na sever do mírnějších a klidnějších oblastí? Snad by našli opět Nový Zéland. Ano, ale pak by nesplnili svůj plán. Ne, nemohou se ho ještě vzdát. „Přenechám všecko Robbiemu a budu ho povzbuzovat, co bude v mých silách,“ rozhodla se Kitty. „Ať se děje cokoli, musíme být zajedno.“ Robbie ovšem netušil, že Kitty dole přece jen plakala. Když vyšla později znovu na palubu, usmívala se a Robbie se zas smál na ni a zpíval „Billyho“ – třebaže se mu srdce svíralo pochybami a pocitem odpovědnosti.

Když posílal Kitty dolů, nebylo to proto, že chtěl být sám. Právě její společnost ho posilovala. Uviděl však vpředu spousty nakupených chaluh. Teď řídil loď opatrně, aby tření chaluh o lodní boky Kitty nezaslechla. Otec i Billy Bomba mu říkali, že chalupy jsou obvykle odervány od skalnatých ostrovů a hnány proudem. Tyto byly určitě z Aucklandských ostrovů. Pevnina byla sice ještě jihozápadně odtud, ale to bylo u polárního kruhu – a tam přece nemůže nic růst.

Počal se chvět a vyrazil na něm pot. Uvažoval: Nebylo by nejlíp dát se na západ, dokud je příznivý vítr? Billy Bomba říkal: Člověk si nikdy nesmí být ničím jist, dokud nemá důkaz. Opatrnost je největší ctností navigátora. Co mám dělat?

Myšlenky mu vířily hlavou, a když se podíval na kompas, shledal, že se Kormorán zatím odchytil k západu. Bylo to snad znamení? Robbie seděl nerozhodně s hlavou v dlaních, s pootevřenými ústy a nic neříkajícím pohledem.

Pojednou se vzchopil. Kam se poděla jeho odvaha? Kittina chytrost byla daleko odvážnější. Kitty zatím dole uklízí a těší se na přistání. Ty jsi ale navigátor – řekla mu. Ať je tomu jakkoli, bude smělý! Váhavost je ubohost; kapitán Ross ji nesl a tatínek taky nebyl váhavec, když se vydal s maminkou lodí do Austrálie.

Vzedmula se v něm vlna zoufalého vzdoru. Je možné, že jsem se zmýlil, ale soudím, že bych přece jen měl plout na východ – a nebudu s tím tedy váhat. „Ne!“ vykřikl ze všech sil a obrátil loď k východu.

Kitty vyběhla hned nahoru. „Co se děje?“

„Nic.“ Její hlas ho rázem uklidnil. „Mám jen radost, že už brzy rozděláme táborový oheň na počest zahájení našeho dobrodružství a budeme spát bez přestání čtyřadvacet hodin. Jsi už hotová s obědem? Mám hlad – a voní to pěkně. Kitty, hurá!“

„Můžeš jít,“ volala Kitty.

Robbie se pustil hltavě do horkých bramborů a párku z konzervy. Nevšiml si, že Kitty jenom předstírá, že jí. Zásoby se ztenčily, a co kdyby tu museli zůstat ještě měsíc? Kitty se ohmatala a zdálo se jí, že je ještě dost tlustá. Hlavní věcí bylo, aby byl svěží a silný kapitán – Robbie.

„Teď jsme asi na hledaném stupni šířky. Teď svineme vichrovku a vrcholovku, stočíme stěhovku do návětrí a dáme se nést proudem proti větru, dokud nezměříme výšku slunce nebo nespatříme zemi. Mlha jistě brzy zmizí. První hlídku budu mít já.“

„Vzbud' mě ve dvanáct, vezmu si prostřední hlídku,“ pravila Kitty, uléhajíc unavená a hladová. Přece však ještě dlouho přemýšlela, než usnula.

Robbie se nehnul z paluby po celou noc. Naslouchal do mlhy, neuslyší-li hluk příboje: mírný východní vítr by ho jistě zanesl daleko na moře. Námořní mapu si Robbie pevně vštípil do paměti. Byl-li Kormorán západně od ostrovů, pluli k nebezpečné straně pevniny. Ale nevadilo by to, pokud by jen bylo trochu větru. Jak je to však v závětrí skalnaté pevniny? Dá se tam něco podniknout s malou plachetnicí, poháněnou prudkým proudem? Co si tam počne kapitán vržený příbojem oceánu na skalní stěnu, dlouhou třicet mil a vysokou pět set metrů? Slituje se někdo nad tím, kdo tu pluje mlhou a tmou a nevidí před sebe ani na délku lodi? Kde je milost pro toho, kdo se vydal na bláhovou výpravu za poklady na pustých ostrovech? Lze snad odpustit tomu, kdo „drží jazyk za zuby a nastavuje svou kůži“ –, ale co říct o tom, kdo s sebou bere malou sestru? Poprvé pocítil teď Robbie strašnou tíhu odpovědnosti za úkol, který si určil.

Byla to dnes jeho nejdelší noc. Málo mu bylo platné, že zatínal zuby a naslouchal a snažil se přitom setřást myšlenky pálicí jako žhavé železo. Za chvilku tu byly zas a zatlačovaly do pozadí jeho sen o elektrickém šicím stroji a o krásném domě.

Když svítalo, sešel, chvěje se zimou, dolů, a uvařil čaj. Pak vzbudil Kitty.

Vyskočila. „Ach, vždyť už je ráno! Bděl jsi celou noc a já přece chtěla, abys mě o půlnoci vzbudil. Jaké je počasí?“

„Mlha. Ale dnes se asi už vyjasní. Teď jez!“

„Nemám ani trochu hlad,“ řekla Kitty.

Usmál se na ni. „Jsi sice skvělý kamarád, Kitty, ale musíme jíst, abychom zůstali silní. Budeme to potřebovat, dřív než se nadějeme. Teď budu muset, jak vidím, hrát sám tvou úlohu Chytrosti.“

„Když ti říkám, že nemám hlad,“ lhala Kitty dál. „Spánek je jako chléb – to přece víš.“

Střídali se po celý den ve spánku a v naslouchání. A tak jim za křiku tučňáků a-ak, a-ak venku v mlze nastala devátá noc v lednu.

„Dnes je mamčin svátek,“ vzpomněla si Kitty. „To musíme oslavit: začneme jahodovou zavařeninu.“

Když ji snědli, usedli v kormidelní budce. Noc byla temná jako hrob. Samota je tísnila. Kormorán se šinul kupředu vlnami, které se vždy vyvalily z mlhy, aby v ní zas hned zmizely. Sourozenci měli nepříjemný pocit, že plují po malém jezeře, obklopeném bezmeznými propastmi. A že jsou mimo zákon a právo, bez domova, bez slunečního svitu a tepla.

„Ale máme krásnou naději, že už brzy skončíme plavbu,“ řekla Kitty, „a že se pěkně vykoukáme, až se vrátíme domů. Nač asi teď doma myslí?“

„Na nejhlupejší děti na světě. Teprve teď si myslím, že jsme mohli šicí stroj i dům opatřit jinak.“

„Ale představ si tu radost, až se vrátíme s ambrou!“ povzbuzovala ho Kitty.

V deset hodin se ujala Kitty první noční hlídky, Robbie po ní prostřední, a když ho Kitty přišla vystřídat ve čtyři hodiny, bylo kolem lodi mrtvé ticho. Nebylo nic vidět ani slyšet. Podali si ruce, téměř beze slova.

To dosud nedělali nikdy při střídání hlídek.

14. KAPITOLA

Bylo sychravé a chladné jitro. Mlha sice ještě stále zakrývala moře, ale začalo už pršet. Byla naděje na vyjasnění. Kitty seděla u kormidla – dobře ustrojená v nepromokavém obleku. Měla hlad..., ale cosi jí říkalo, že veliký den jejich dobrodružství konečně nadešel. Stále slyšela jakýsi syčivý zvuk, ale pak se jí zase zdálo, že je to sluchový klam, vzniklý tím, že po celé hodiny jen naslouchala a naslouchala v nejvyšším napětí pozornosti. Už v kóji ležela s uchem přiloženým k žebrovní lodi, protože věděla, že se zvuk šíří lépe pod vodou než vzduchem, a doufala, že tak uslyší příboj dřív než Robbie na palubě.

„Jestli uvidím albatrosa, než napočítám sto, rozplyne se mlha brzo,“ říkala si. Ale když se dostala k devětašedesáti, zírala stále na kruhovou zeď mlhy. Nepřeletěl to tam albatros? A tam taky! A tam! Vzduch byl najednou plný albatrosů. Ne, byly to jen přeludy... Však také počítala jen do devětašedesáti. Začala znovu... „Najdu-li na svých nehtech bílé místo, přistaneme dnes a budeme se mít krásně.“ Ale nenašla ani jedno bílé místo na svých nehtech. „Potřebovaly by vyčistit,“ říkala si hledíc na ně, „ale teď o prázdninách při plavbě je to zbytečné.“

„Teď zavřu oči, a když uvidím ihned tatínka s maminkou, dostaneme se domů ve

zdraví.“ Viděla je zcela zřetelně, a protože se tvářili vesele, pokusila se představit si i jiné věci: půdu s přídní figurou Noeho, zahradu s Kvetoucími jabloněmi a Neposedu plného ryb. Šlo to tak snadno, že zapomněla na hlad a cítila se svěží a čilá jako dříve.

Dnes je neděle, zdálo se jí, krásné nedělní jitro. Pojednou zaslechla hvizd vzdáleného vlaku a zvuk kostelního zvonu, rozléhající se ozvěnou jediného tónu. Pak nastalo opět mrtvé ticho, které ji vytrhlo ze sna. Mnula si oči.

„Trochu jsem si zdřímla. Je to strašné, když má člověk hlídku a usne.“ Plachty plácaly při kolébání lodi, zavržala kladkovnice. Pršelo silněji. Zadržela dech: hluk, který slyšela už ve snu, byl způsoben plachtami – ale vtom zaslechla cosi jako vzdech. Projela jí mrazivá úzkost. – Příboj? – Ne, ne, nesmíme se plavit dál v mlze a bezvětrí, bez jasného rozhledu. Nesmíme! Uklidnila se poněkud, když se ozvalo jakési tiché sténání. Podle kompasu zjistila, že přichází od východu.

Kolena se jí chvěla, když vstala a šla zavolat Robbieho. Neodpovídal. Rozhlédla se kolem. Pršelo hustě, ale bylo už lépe vidět. Nyní se zvuk ozval znovu: jakoby tlumené zlověstné kňučení. Několika skoky byla dole v kajutě.

„Robbie!“ zatřásla jím. „Slyším příboj!“

„Je vítr? Je jasno?“ Robbie vyskočil a natáhl si námořnické boty. Spal oblečený.

„Je bezvětrí a prší.“

Vyhlédl ven do šedého, vlhkého vzduchu a odhrnul si vlasy z čela rychlým pohybem, který Kitty připomněl maminku.

„Odkud přichází ten zvuk?“

„Od východu – co uděláme, Robbie? Spustíme člun?“

„Nevím ještě.“ Robbie se cítil malátný, když přišel na palubu. Ale zdálo se mu, že je nutné něco podniknout, třebaže mu nebylo vhod spustit člun. Co se dalo jiného dělat, jestliže se blížili k pobřeží? V malém člunu mohli veslovat a zachránit životy – prozatím.

V největším chvatu uvolnili člun, připoutali úvazné lano a spustili člun, když se Kormorán přihoupl k hladině. Člun dolehl na vodu a tulil se úzkostlivě k lodnímu boku.

Příboj se ozýval stále zřetelněji, teď už také od severu a od jihu. Jako by je chtěl obklíčit a rozdrtit Kormorána ve své mohutné pěsti jako krabičku sirek.

„Jdi radši do člunu,“ řekl Robbie, „přijdu za tebou, až bude zapotřebí. Kapitán opouští loď až v posledním okamžiku, jak víš.“

Pokusil se o úsměv, ale nezdařilo se mu to, neboť moře se právě pod nimi zvedlo a postrčilo kutr neodolatelnou silou blíž k pevnině.

„To je skutečný příval,“ vybuchla Kitty. „Ne, nepůjdu do člunu, dokud nepůjdeš ty taky. Víš, co říkal tatínek: že se máme držet spolu. Nepůjdu sama.“

„Máme pod sebou asi útesy. Jsme vlastně mezi nimi. Podívej se...“ Nedomluvil, jen ukázal k zádi, kde se zvedla a stoupala další vlna. Její vrchol se zachvěl a zaostřil v hranu,

načež se z ní vznesl oblak páry; pak se zkřivila a vrátila se roztráštěná s ohlušujícím burácením nazpět.

Pěna vířila kolem Kormorána, který se otočil o celý kompas a chvěl se od kýlu až po vrchol čnělky.

„Teď už je pozdě. Zůstaň tady. – Ne, počkej!“

Mlha se počala zvedat. Vpředu čnělo několik tmavých kuželovitých skal, na něž příboj narazil. Ozval se otřásající výbuch vlnobití. Kormorán byl stržen vířivě proudem a hnán ke skaliskům, a ještě než sněhobílý vodopád klesl zpět do moře a černé kužele skal se opět ukázaly ve své zjizvené a ostrohranné hrůze, zadýmaly burácivě příští příboj.

Moře se vařilo jako voda v kotli čarodějnice. Kormorán byl uchopen vírem a zatočil se jako kolotoč. Moře se vzpínalo jako začarované kolmo vzhůru až do výše stožáru a zas klesalo dolů s drtivou silou.

Robbie sotva stáhl kryt nad vchodem do kajuty, když nový příboj uchvátil kutr do své pěnivé rozeřvané náruče, vrhl jej na bok a mrštil jím mezi skaliska. Kitty s Robbiem se skulili po palubě, ale zachytili se okraje kormidelní kabiny, zatímco se moře převalilo přes kutr, který tam pak zůstal ležet jako poražený vrak, opuštěný vlnami, které se hnaly dál.

Pomalů se Kormorán zvedal a setřásal z paluby vodu. Mlha se rozptýlila. Robbie a Kitty se stále drželi, ale nyní slezli do kormidelní kabiny a usedli tam ve vodě až po krk, držíce se za ruce. Plachty a páka kormidla si nad jejich hlavami dělaly, co chtěly.

„Je s námi konec, Robbie.“

„Drž se jen pevně,“ ozval se Robbie. „Drž se až doposledka. Dokud nenarazíme... podívej se!“

Mohutná šedá skalní stěna jako by visela právě nad nimi. Kutr se zmítal jako ořechová skořápka ve víru. Na všech stranách trčely z moře černé kužely skal, o několik mořských mil dále tyčila se svislá horská zeď tři až čtyři sta metrů vysoká. Každou chvíli byla zakryta oblaky příboje.

Robbie se pokusil říct víc, ale byly to jen zvuky, ne slova.

Čas ubíhal. Počasí se vyjasňovalo. Když se Kormorán vyhoupl do výše, bylo vidět, jak se obrovská neúprosná stěna táhne na obě strany, sněhobílá rozstříkující se pěnou u svého úbočí.

Kitty i Robbiemu ztuhly obličeje hrůzou.

Častokrát četli, že někdo hrůzou ztratil řeč, aniž o tom blíže přemýšleli; četli prostě dále s blaženým pocitem mrazení při líčení nebezpečí, s nimiž se hrdina setkával. Nyní ztratili řeč sami. Když se Robbie pokusil promluvit, měl pouze otevřená ústa. Jazyk cítil jako cosi gumového a neživého. Chtěl vstát, ale nohy ho nechtěly nést. „Odvaha“ – jak se tomu v jejich smlouvě říkalo – byla poražena. Smrtelná hrůza jejich situace nabyla vrchu.

Na okamžik na něho Kitty vyděšeně zírala, ale pak pustila jeho ruku a pohládila ho po

tváři. „Chytrost“ nemohla učinit nic jiného, neboť čilý mozek nemohl teď myslit a půvabná ústa nemohla mluvit. Když však Kitty spatřila slzy v Robbieho očích, položila mu svou hlavu na prsa a propukla v pláč. Chvilku tak seděli, až Kitty sevřela křečovitě jeho paži a zvolala: „Nechci jít do člunu. Nechci! Neopustím tě, budeme spolu. Ach, Robbie, pomoz mi přece.“ Její nářek utonul v hluku. Kormoránu kynula záhuba.

Robbie vzhlédl. Kittin výbuch ho přiměl, aby zapomněl na sebe a oživil poslední, hluboko zapadlý zbytek své odvahy. Projelo mu to duší a svaly jako nová síla, opovrhující smrtí. Byly to poslední jiskry z ohně, který se po deset dní a nocí moře i počasí pokoušelo uhasit. Cítil se ochráncem, mužem, který bojuje tváří v tvář smrti za tu, jež mu svěřila svůj život.

„Kitty, nesmíme se vzdát. Tatínek ani maminka se nevzdali, Billy se nikdy nevzdal – žádný námořník.“ Teď si teprve Robbie uvědomil, že se mu vrátil hlas. „Jen chladnou krev,“ dodal už veseleji, „a půjde to!“

Kitty se vzchopila a rozhlížela se vzrušeně kolem.

„Víš, kde jsme?“ ptal se jí Robbie. „Tohle je ostrov Zklamání a tam je ta dlouhá stěna. Teď jsme právě v Nadcházce k peklu, v průlivu mezi ostrovem Zklamání a Aucklandskými

ostrovy. Myslím, že jsme z nejhoršího venku – už to tak nehází – a že – není to vítr? Kitty, Kitty!“ zvolal a vyskočil. „Ano! Kittičko, vítr je to, hurá! Chop se kormidla a já zatím přetáhnu stěhovku.“

Okamžitě se ocitla dvojice na palubě. Kitty se zachvěla rozčilením, když cítila, že Kormorán poslouchá její ruce a kormidlo. Robbie vytáhl plachtu a zajásal. „Plujeme! Proud nás vysvobodil! Počkej, vezmu si sám kormidlo.“

Za několik minut byli opět na volném moři. Měli severní vítr. Obrátili k němu loď a pluli dál k severozápadnímu mysu. Než jej minuli, propluli kolem dvou sloupovitých úskalí, obrátili se a rychlým tempem pluli pak podél severního pobřeží.

Nahlédli do obrovské jeskyně, které staří velrybáři říkali Velrybí kostel, tvrdíce, že se tam velryby uchylují, když jsou napadeny tukorubci, zvláštním druhem útočných velryb. Billy Bomba tam jednou byl s velrybářským člunem a vyprávěl, že tam na dně leželo plno koster.

Vítr sílil, mlha se ztratila za skalami; bylo vidět pobřeží až k ostrovu Enderby. Robbie stál na zádi a řídil nohama, zatímco se rozhlížel. „Teď se nesmíme polekat, až budeme objíždět Enderby. Zdá se to tam sice nebezpečné, protože je tam ‚hodně vody‘, ale proplujeme místem, jemuž Billy Bomba říkal Ďáblův malík.“

„Neměli bychom se mu radši vyhnout?“ navrhovala Kitty, když spatřila zpěněnou zeď přívalů táhnoucí se od Enderby oceánem k severovýchodu, kam až zrak dohlédl.

„Ne,“ řekl pevně Robbie, „není to prý nebezpečné, je-li vítr.“ Kormorán obeplul Enderby a Robbie ze všech sil sevřel kormidlo.

„To je šílenství!“ zvolala Kitty.

„To je námořnictví,“ odporoval Robbie. „Budeme-li pořád obeplouvat, nikdy se nedostaneme k cíli.“

„Nedělej to, Robbie, slyšíš?“ Kitty se ještě nezbavila strachu vyvolaného předchozími hrůzami.

„Stáhni velký škot, ale otoč ho dobře kolem zpěrky, ať ti nevyklouzne. Dej pozor a sehní se, až se přesune vratipeň.“

V Robbiem už nebylo ani stopy úzkosti. „Pozor, teď! – Teď! – Teď!“

Kormorán vletěl do víru. Zahalila jej vodní tříšť jako sněhový fukýř. V těchto místech se už srdce mnoha mužů rozbušila vzrušením; ale po předchozím ohnivém křtu byly Robbieho nervy jako z kalené oceli. Ani se nezachvěl, když se kutr brodil bílým peklem a voda se na ně řítla ze všech stran.

„Tak vidíš, Kitty, jsme zas venku.“ Dal se do smíchu a Kitty s ním.

„Teď rychle stáhnout hlavní škot! Tak to má být! Přivaž! Kitty, hurá!“

Moře bylo nyní klidné a Kormorán se rychle šinul kupředu. „Podívej se, Kitty, tady je opravdový les a pláž. Vezmi si dalekohled. Zatraceně! Vždyť tam vidím nějaké krávy a

telata! A jak je ta tráva zelená – a cítíš vůni lesa? Tady máme písčnou zátoku. Vezmi si kormidlo, podívám se na mapu... Měli bychom vlastně plout do Hanfieldova zálivu, ale Sáfina hrud' bude lepší kotviště, jak říkal Billy Bomba. Podívej se jen na ta hloupá zvířata!“ Krávy se obrátily a utekly do lesa.

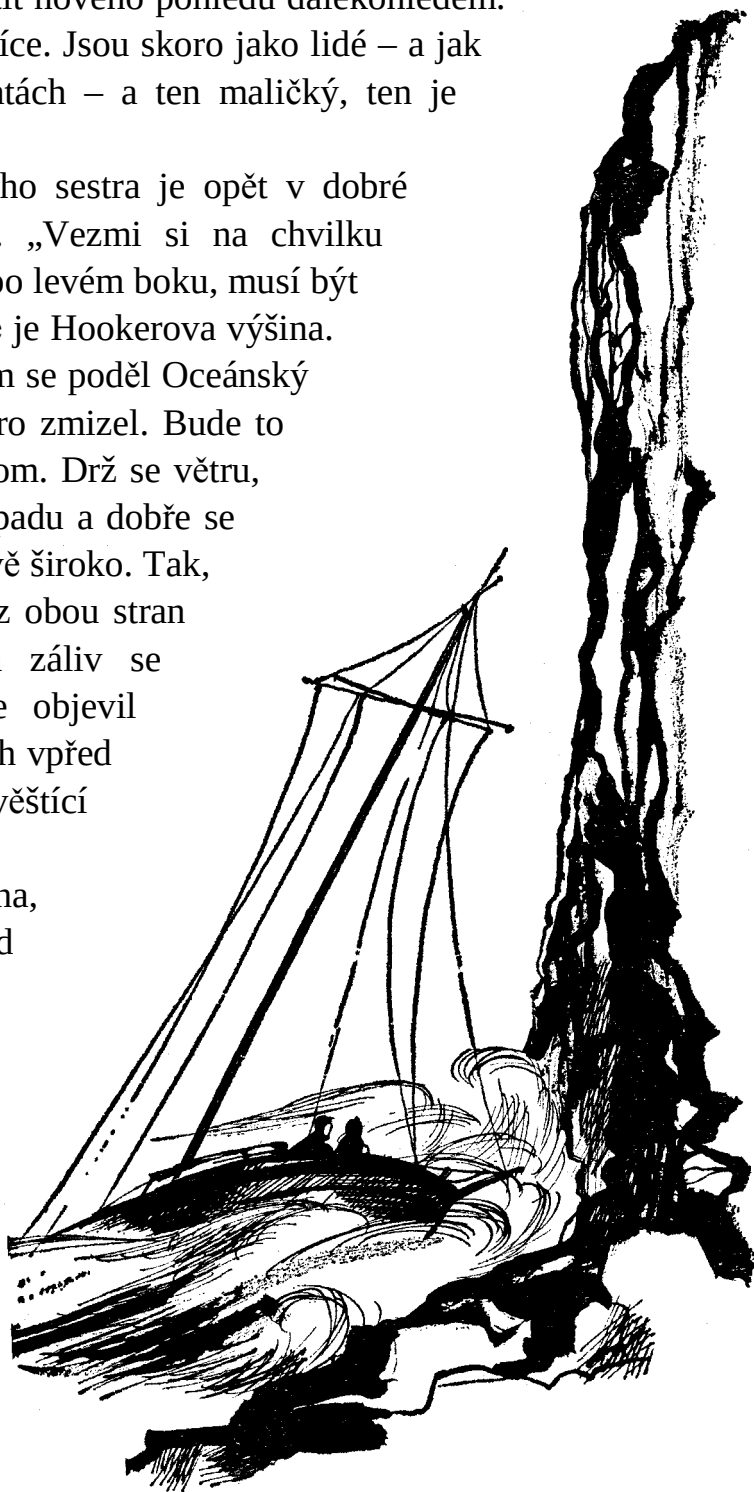
„Ach, Robbie,“ Kitty se nemohla nasytit nového pohledu dalekohledem. „Jsou to snad lvouni? Jsou jich sta, ne, tisíce. Jsou skoro jako lidé – a jak ten starý umí pospíchat! Jsou nám v patách – a ten maličký, ten je roztomilý!“

Robbie se usmíval, když viděl, že jeho sestra je opět v dobré náladě. Ale musí se podívat na mapu. „Vezmi si na chvilku kormidlo, podívám se, kde jsme... Tady, po levém boku, musí být ostrov Ewing a vysoká hora na jihozápadě je Hookerova výšina. Podívej se tam na moře – zas je liják. Kam se poděl Oceánský ostrov a Růžový ostrov? Enderby už skoro zmizel. Bude to tentokrát zlé – za půl hodiny budeme v tom. Drž se větru, stáhnu hlavní plachtu. Zahni k jihojihozápadu a dobře se dívej, ať na něco nenarazíme. Není tu právě široko. Tak, to stačí.“ Vítr se přihnul ostrými nárazy z obou stran Růžového ostrova, ale brzy zeslábl a záliv se uklidnil. Malebný Střevíkový ostrov se objevil velmi nezřetelně, ale na horách vysunutých vpřed se navršily jako začernalé prapory bouři věšticí mraky.

Lvouni sledovali věrně Kormorána, tučňáci a kormoráni se ponořovali před jeho přídí a kolem jeho stožáru kroužili divocí rackové, mořské vlaštovky, bouřňáci a mořští krkavci. Nebyli ještě zvyklí na lidi, a proto se jich nebáli.

Robbie rozvinul opět mapu. „Tady máme Edenovu horu,“ vysvětloval, „zahni do jejího závětrí a já připravím kotvu. Za čtvrt hodiny přistaneme.“ O deset minut později stáhl Robbie stěhovku a spustil kotvu.

Bylo zde klidno jako u mlýnské

hráze. Lesy se táhly ve své pohádkové kráse od břehu až po příkrá úbočí výšin.

„Jsme tedy konečně zde!“ zvolal Robbie nadšeně. „Kitty, hurá!“

„Robbie, hurá!“ odpověděla Kitty upřímně. „Kdyby tak tatínek a maminka věděli, že jsme zde.“

„Je libo malý výlet na pevninu?“ nabízel Robbie, pokynuv rukou k nejbližšímu břehu – ale ruka mu hned klesla... „Kde je člun?!“

Kitty se ohlédla. Člun byl pryč. Vlečné lano bylo přetrženo. Zaměstnání nebezpečnou plavbou a okolím si toho dřív nevšimli. Kde zůstal člun?

„Ztratili jsme ho asi v Nadcházce k peklu,“ řekl Robbie. „Vrátíme se ho hledat?“ zažertoval.

„To tak!“ odporovala Kitty. „Radši na břeh doplavu.“

„Nic jiného nám nezbude.“

„Nejdříve se ale najíme. Nejedla jsem už tři dny.“

„Je to pravda, Kitty?“ Robbie šel k ní poněkud vrávoravě, ne proto, že byl už deset dní na moři, ale proto, že byl unaven stálým napětím... „Tys tedy myslela, že jsme na východ od ostrovů?“

Přikývla několikrát a dívala se mu do očí. „Chtěla jsem šetřit zásoby a byl to také jediný způsob, jak jsem ti mohla pomoci.“

„Jsi nejlepší kamarád na světě,“ řekl Robbie prostě.

„Ty taky.“

Odvrátil se. Vzpomněl si na ono vzrušení, kdy se obával, že nedosáhnou cíle, a na vyčerpávající duševní napětí, kdy si uvědomil svou velikou odpovědnost. Zamyslel se – ale Kittino pohlazení po tváři mu zas vrátilo úsměv.

Převlékli se za veselé nálady, zhltnu řádné jídlo a rozhlíželi se po své malé kajutě, která se nenámořnický změnila.

„Když si vzpomenu, jak to tady pěkně vypadalo, když jsme vyjeli z Bluffu,“ řekl Robbie, „hned bych...,“ chlapec zazíval.

Kitty se usmála: „Ano, líp bude myslet teď na odpočinek než na úklid. Taky si trochu lehnu, třebaže bych se ráda napřed umyla.“

Za okamžik už oba upadli v tvrdý spánek zdravých lidí, vyčerpaných únavou.

Otužilé a větry ošlehané aucklandské stromy vzdychaly nad krutostí vln a z pustých břehů se ozýval ryk lvounů. Bouřlivý nečas vládl nad neobydlenými ostrovy na dálném jihu. Sněsela se noc. Nová bouře se rozzuřila a potrhávaná mračna táhla na své vzdušné cestě ještě dále k jihu, nad kraje ještě opuštěnější.

Kitty a Robbie spali nepřetržitě osmnáct hodin.

15. KAPITOLA

Když se probudili, ihned vstali a vyběhli na palubu.

„Takové dobrodružství!“ zvolala Kitty.

„Takový nepořádek,“ mínil Robbie, a zatímco Kitty vařila ovesnou kaši, uklízel trochu po palubě a hodně pak dole. Spánek, jídlo a bezpečí daly oběma přemíru energie, jíž mělo být pak po starém námořnickém zvyku využito prvního dne na pevnině.

Nárazy větru se vířivě řítily mohutnou silou stržemi dolů na Kormorána, jehož kotevní řetěz byl napjatý jako struna na harfě. Příval deště zahalil velkolepou krajinu, takže nebylo vidět Střevícový ostrov. Ale to vše působilo na naši dvojici povzbudivě.

„Tady bude dobře držet kotva,“ řekl Robbie, když snídali, „můžeme klidně odejít. Bylo by sice pohodlnější přiblížit se víc ke břehu, ale mohla by z toho taky být díra v lodi. Musíme tu dlouhou vzdálenost přeplavat.“

„Nikdy jsem neplavala v tak studené vodě; ale já se tak nebojím jako lvounů.“ Kitty se zachvěla.

„Snad by dostali respekt před tvou inteligencí.“

Kitty se po Robbiem ohnala sbalenou mapou Ostrovů a kotvišť v jižním Tichém oceáně. „Říkám ti, že si mě včera okukovali, až mi bylo zle. Kdyby se mne jeden z těch starých samců dotkl, umřela bych hrůzou.“

„Jsi asi jediná opravdová dáma, kterou tu kdy viděli. Nebude proto divu, vzbudíš-li pozornost.“

„Dáma! Uf! Chceš se snad opičit po Billym? Jste oba dva pár řádných lvounů.“

„Dobrá, dej sem mapu, abychom si sestavili nějaký plán. – Kdybychom kotvili tady, v Hanfieldově zálivu, a měli člun, bylo by to všechno snadné. Ale nemohl jsem se včera plavit dál, než jsme. Vidiš sama, že je pobřeží plné podmořských útesů.“

„Nemusíš se mi omlouvat. Radši uvažujme. V tomhle zálivu – nazveme jej Ambrový záliv, ne? – není žádný člun. A člun musíme mít, chceme-li dostat ambra na palubu. Což kdybychom si vypůjčili tenhle – tady stojí napsáno „člun“, a tahle zátoka není právě daleko.“ Kitty ukazovala na mapě značku člunu.

„Dobrá, doplaveme na pevninu, vypůjčíme si člun a přitáhneme jej do Ambrového zálivu, až bude příznivé počasí,“ rozhodl se Robbie.

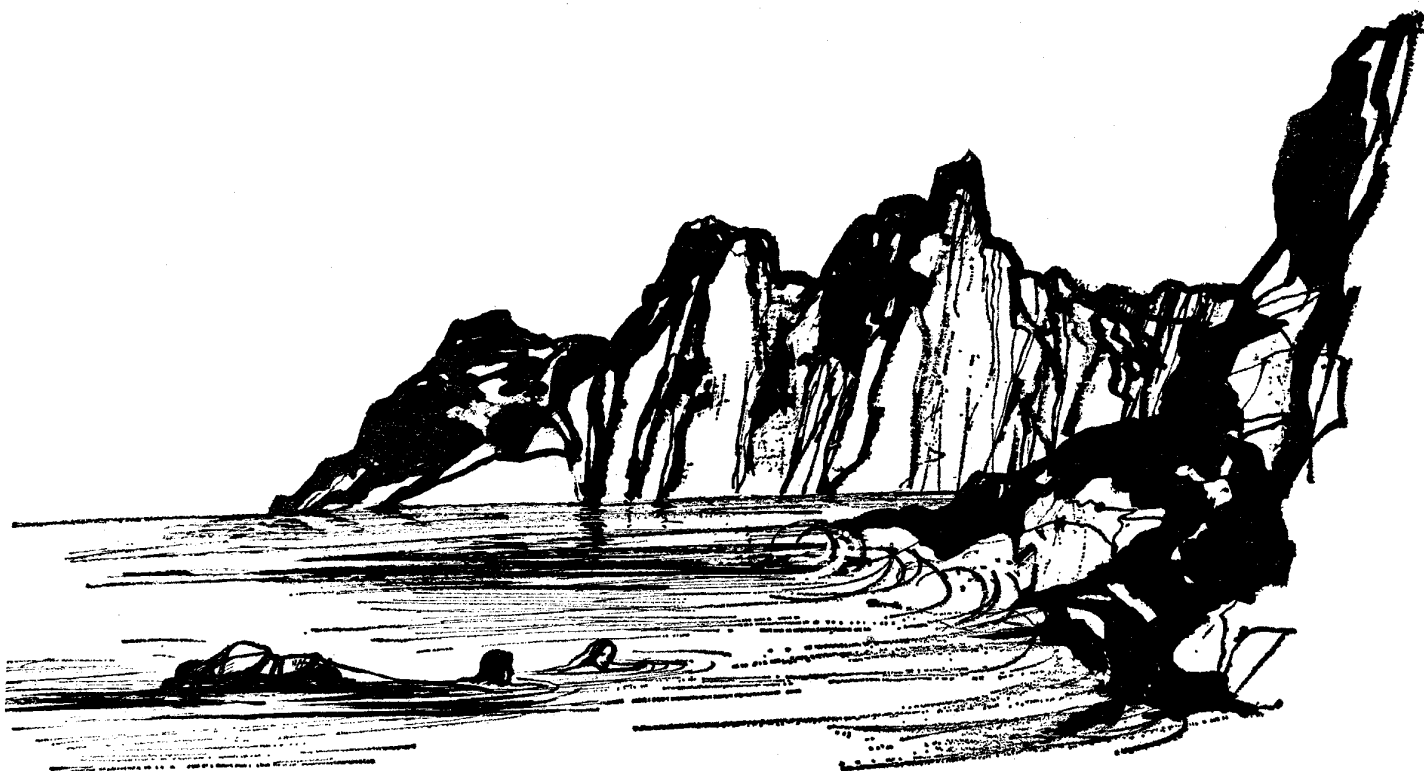
„Hlavní věc je, aby tam byla ambra,“ poznamenala Kitty.

„Bude tam. Nevrátím se domů, dokud ji nebudu mít na palubě.“

„Nemyslíš, že by bylo moudřejší napřed ji najít? Bude to řádně dlouhý výlet.“

„Ano, ale necháme teď řečí, kterými jen maříme čas.“

„Máš pravdu. Potřebujeme se především vykoupat a vyprat prádlo.“

„Výborně! Slož to všechno a postarej se o zásoby – já zatím udělám prám. Potřebujeme s sebou vzít spoustu věcí.“

„Já zas zadělám na chléb a večer ho zkusím upéct.“

Robbie vzal jednu bednu na zásoby a přivázal k ní zespodu několik plechovek na olej, aby ji držely nad vodou. „Nezapomeň mýdlo, kartáček na nehty a sirky,“ připomínal při práci Kitty, která hnětla právě těsto, na něž spotřebovala dva prášky, aby měla zajištěno dobré vykynutí.

Když bylo všechno připraveno, naložili na prám námořnické boty, nepromokavé obleky, špinavé prádlo, ovesné vločky, čerstvý chléb, máslo, mýdlo, ručníky a tak dále. Nakonec si svlékli šaty, položili je na prám a přikryli vše nepromokavým kabátem. Po chvilce prohlížení ledově studené vody se na sebe zasmáli, pohlédli k nejbližšímu břehu a skočili do moře.

„Doufám, že mi lvouni neukousnou paty,“ funěla Kitty, když se vzpamatovala z ledové lázně, zatímco Robbie vlekl prám na laně přehozeném přes prsa a jedno rameno. Byla to studená cesta, kterou nebylo možné srovnávat s plaveckými výlety v průlivu královny Charlotty. Ale dostali se brzy na pevninu, načež přitáhli lanem prám přes chaluhy, jejichž hladké stonky byly silné jako požární hadice.

„Pěkně vítám na Aucklandské ostrovy,“ zvolali oba současně, když si oblékli nepromokavé obleky a námořnické boty. Robbie se chopil zavazadla, a když si je uvázal

za záda, vydali se směrem k člunu. Byl to namáhavý pochod, protože tu nebyla žádná cesta nebo stezka. Bylo nemožné jít po břehu – a proto musili šplhat přes skalní balvany a razit si cestu neproniknutelným křovím nízkých, navzájem propletených keřů i lesem, jehož listnatá střecha byla tak hustá, že nemohli sledovat směr, jímž plula mračna, aby si určili směr vlastní.

Padali do děr tučňáků, brodili se až po kolena v bahně mezi bujnými, jako člověk vysokými kapradinami, klouzali po slizkém mechu a rozřezávali si ruce o obrovské trsnaté traviny – a tak není divu, že došli k hledané zátoce teprve za půldruhé hodiny.

Našli tam dvě chaty a hned se dali k jedné z nich, na níž bylo napsáno silným štětcem:

ČLUN. JEN PRO TROSEČNÍKY.

„Doufám, že správce přístavu je doma a promine, že vyhlížíme trochu zanedbaně,“ zažertoval Robbie.

„Dveře jsou pohostinsky otevřené. Třeba dostaneme dort a krocana.“

Řada prken v přední stěně člunové boudy byla odtržena větrem a Robbie byl rád, že se pohodlně protáhne dovnitř se svým břemenem.

„Nezapomeň si očistit boty,“ volala na něho Kitty. Ještě než jí mohl odpovědět, ozval se z temného vnitřku boudy hrozivý řev, Robbie odskočil, sklouzl po blátě a upadl. Než mohl vstát, vyhrnul se z otvoru obrovský lvouní samec s ebenově černou hřívou. Po tvářích mu stékaly vzteklé slzy. Blížil se s řevem k Robbiemu, a to rychlostí, kterou by nikdo neočekával od zvířete těžkého jako urostlý býk.

Robbie byl ihned zas na nohou, ale smekl se a upadl znovu s těžkým zavazadlem, jehož se nemohl zbavit. Lvoun by ho byl umačkal, kdyby byla duchapřítomná Kitty nepřiběhla a nehodila zvířeti na záda obě své boty. Lvoun se vymrštil jako ryba, úzkostlivým pohybem, ale Kitty byla naštěstí z jeho dosahu. Zatím mohl Robbie vstát a utéct ke Kitty – v pravý čas, neboť v tom okamžiku se vyhrnulo z boudy asi deset lvouních samic. Nebyly sice tak odvážné jako jejich pán, ale vyrovnaly se mu řevem a slzením.

Robbie seděl s Kitty na zemi v dobré vzdálenosti od stáda; smáli se, až jim slzy stékaly po tvářích.

„Nemá se chodit na návštěvu, nejsme-li pozváni, a dokonce bez zaklepání, Robbie. Jsi nevychovaný,“ kárala ho Kitty, hledíc na stádo. Samec ležel v jeho středu a zřejmě se chtěl zas vrátit do úkrytu. Jeho zuřivost se trochu uklidnila, ale přesto se ještě pánovitě zvedal a z otevřené tlamy se mu hrnulo dunivé reptání proti nevítaným hostům, obdivované jeho družkami.

„Nahání respekt jako náš správce přístavu,“ řekl Robbie, „ale myslím, že se bude víc bát.“ Ozbrojili se totiž s Kitty ulomenými větvemi a šli na zlostného starého lvouna, který

si tak zvykl na své pohodlí v letní venkovské vile s přístupem k lesu a vodě. Samice hned odtáhly – a nastal tanec větví po lvounově hřbetě a tlamě, přičemž se oba útočníci snažili nepřiblížovat se příliš blízko. Ale boj by se byl protáhl dlouho, kdyby byla Kitty nepřipadla na myšlenku vyšplhat nahoru a tlouct větví na střechu boudy, která byla z vlnitého plechu.

Tu se pyšný sultán nervózně rozhlédl, podrážděně potřásl hlavou – a už horempádem šinul své býčí tělo do vody k své družině.

„Jsme to ale pěkní hosté, když vyháníme hospodáře,“ řekla Kitty.

„A ještě ho udáme vládě, protože neplatí činži. Teď se ale půjdeme umýt do potoka.“

Po lázni, kterou už potřebovali jako nikdy dosud, rozběhli se bouří a deštěm k boudě, kterou si udýchání pak začali prohlížet.

Chata, v níž byl člun, měla zvláštní historii. Počátkem dvacátého století se hemžilo moře jižně od Nového Zélandu velrybáři. Nedlouho po objevení Aucklandských ostrovů přišli sem lovci tuleňů a pásli zvláště po tmavohnědém zdejším druhu tuleně, jehož stříbřitě lesklá kožešina s hedvábně jemnou srstí platila za jednu z nejdražších. Statisíce těchto klidných a obratných zvířat byly vydány na pospas nožům a puškám. Občas se však spiklo počasí s ostrovy proti lidským vetřelcům v zoufalém odporu, aby zastavily krvavé vraždění. Mnoho loveckých lodí se za bouře roztránilo o pobřežní skály a trosečníci jejich posádek byli přinuceni k nuznému živoření, dokud se jich nějaká loď kolem plující neujala.

V oné době opouštěly také každoročně stovky plachetnic Jižní Austrálii, aby se plavily kolem mysu Horn do Evropy, a jejich kapitáni obyčejně pluli podél těchto ostrovů, aby zkontrolovali své chronometry před dlouhou plavbou jižním Tichým oceánem.

Protože u ostrovů skončily jako vraky svou mořskou pout' i jiné lodi než lovecké, zřídila tu anglická vláda na různých místech chaty s čluny a zásobami potravin. Dlouhou řadu let na tyto takzvané „depoty“ dozíraly námořní úřady, ale když se později lodní doprava z těchto vod přesunula jinam a plachetnice zmizely a ustoupily parníkům, byl dozor stále menší, až přestal úplně.

Robbie s Kitty si nyní prohlíželi člun označený na mapě, o nějž se nikdo nezajímal už mnoho let. Byl již hodně rozeschlý a poškozený, ale dal se ještě použít, kdyby se utěsnil a opravil. Stožár a vesla byla v pořádku, ale plachty byly téměř zpuchřelé.

Robbie podnikl hned odbornou prohlídku. „Máme štěstí, že jsme bydlili řadu let v loděnici. Především ho vytáhneme na déšť, aby se zatáhl. Zbudou-li pak ještě štěrby, utěsníme je plachtovinou a natřeme řádně olejem.“ Dali se oba do práce, ale nemohli člunem hnout.

„Měli jsme do něho zapráhnout toho lvouna,“ litovala Kitty. „Hodit mu na krk laso – ten by táhl! Takhle ale vážně nevím...“

„Ale já vím. Uděláme si kulaté kolíky.“ Bohužel byla však sekera v člunu tupá rezem a s pilou to nebylo lepší: ztratila většinu zubů. Přestože jsou stromy aucklandských ostrovů tuhé jako kujné železo, podařilo se nicméně naší dvojici zhotovit tři válcovité kolíky silné jako lidská paže – ale to se již snášel soumrak, a když pak po neuvěřitelné dřině pomocí stěžně a zvedací tyče zvedli člun na ně, byla již tma.

„Ted' nemám vyprané prádlo,“ naříkala Kitty.

„Co na tom? Ráno si ho vypereš a já utěsním člun.“

Noc strávili ve člunu, když se předtím zajistili před návštěvou lvounů, snědli polovinu svých zásob a oblékli si nepromokavé šaty.

Před spaním naslouchali chvíli řevu lvounů z pobřeží, křiku tučňáků a šumění větru v korunách stromů. „Zachránila jsi mi život,“ řekl pojednou Robbie vděčně.

Kitty už napolo spala. Její myšlenky byly zaměstnány zítřejším prádlem. „Měla jsem si ho aspoň namočit,“ mumlala ještě v polospánku.

„Cože, mluvíš o lvounu, nebo o čem?“

„Co?“ pokusila se zeptat Kitty.

„Byl by ve mně rozmačkal každou kostičku, kdyby se přes mě byl převalil.“

„Mlč ted', Robbie, a nech mě spát.“

Robbie poslechl a brzy také usnul. – Lože neměli právě pohodlné a chata se otřásala nárazy bouře, zatímco se větrem ošlehané hory Aucklandských ostrovů halily do sněhových závějů. – Sluneční zář nad třpytivým a zasněným mořem byla zde stejnou

vzácností jako velrybář na kazatelně.

Ale spalo se jim aspoň dobře po namáhavé práci uplynulého dne.

16. KAPITOLA

Robbie a Kitty se probudili drkotající zuby. Nálada se zlepšila po ranním mytí u potoka a po chvatné snídani se oba dali do práce.

Kitty se pustila do praní. Jejich tuhé, solí prosáklé šaty tím sice nezískaly vzornou čistotu, ale přece jen změkly a vzpamatovaly se. Kitty je rozvěsila po keřích v závětrí a těšila se na slunečné počasí.

Zatím se namáhal Robbie s člunem, který se sesouval z kolíků a zarýval do měkké hlíny. Byl totiž pro něho příliš těžký.

Odpoledne mu přišla pomoci Kitty. Ale třebaže se namáhali, až se chvěli, nedostali člun příliš daleko od chaty.

„Myslím, že jsem nemocná,“ pravila Kitty a zapotácela se.

„Bude nejlíp, když se vrátíme zpět a upečeme si chléb a najíme se,“ řadil Robbie pohlížeje na člun, s nímž budou mít ještě hodně práce.

Vydali se na cestu, která je unavila víc než poprvé. Konečně se octli v ledově studené vodě. Robbie připravil prám, a když viděl, jak je Kitty vyčerpaná, řekl: „Drž se prámu, potáhnu tě.“ Kitty klidně poslechla.

Když byli opět na palubě, zapálili vařič a postavili na čaj. Trochu jídla je osvěžilo, ale Kitty se zhrozila, když viděla, jak se jejich zásoby ztenčily. Než šli spát, zadělala na chléb.

„Tentokrát jsem ani nepomyslela na lvouny,“ vzpomínala na svůj návrat vodou. „Kdybych se byla pustila prámu, byla bych asi spadla ke dnu jako kámen a ještě bych byla při tom usnula. Nebyla jsem schopná jediného tempa. Ale teď zas věřím, že člun dostaneme na vodu.“

„Podívej se, člun je dál!“ zvolala Kitty překvapeně, když se druhého dne oba vrátili, vybaveni mnohem lépe než poprvé. Oba seběhli na břeh. „To není možné,“ pochyboval Robbie. „Ale přece: vzdálenost k moři je teď menší. Nechápu to.“

„Možná že to udělali lvouni. Člun jim třeba kazil vyhlídku z jejich letní vily,“ zažertovala Kitty.

Ale Robbie se dal do práce a Kitty s ním. Přinesli si s sebou bavlněnou přízi, plachtovinu, hřebíky a kladivo. Kitty ucpávala trhliny a Robbie na ně přibíjel plachtovinu. Měl otcův energický způsob práce, ale přesto byli hotovi jen se čtvrtinou oprav, když se zas vraceli na Kormorána.

„Máme teď nový měsíc,“ pravil Robbie, když plavali k lodi, „a stačilo by nám, než

nastane příliv, dostat člun jen k úrovni přílivu. Pak už to půjde samo.“

„Tady straší,“ zvolala Kitty druhého dne, když se vrátili na své pracovní místo, „člun je zase o něco dál. Lvouni to jistě neudělali. Ale jak to tedy vysvětlit?“

„Snad je vyšší voda.“

„Ale všiml sis, jak daleko byl člun od chaty včera a jak je dnes?“

„Máš pravdu – a nerozumím tomu ani trochu. Ale večer zatluču do země kolík a člun k němu přivážu lanem. Uvidíme pak, jakou má strašidlo sílu.“

Po celý den přemýšlel Robbie o té záhadě a odpovídal roztržitě, když se ho Kitty na něco ptala.

Večer po práci sebrala Kitty usušené šaty a Robbie upoutal člun, jak řekl. „Udělej kříž,“ radila mu Kitty. „Třesky plesky,“ odpověděl, ale pro jistotu kříž udělal, když se Kitty obrátila.

„Drž se hned za mnou,“ radil jí pak, když si razili cestu temným lesem. Stromy sténaly pod nápořem nové bouře. Byla to pak ošklivá noc. Jako by si byli dali všichni zlí duchové vzduchu a samoty dostaveníčko.

Příštího dne přišli na pevninu pozdě ráno. Sušili plachty a bylo i jinak dost co dělat a zařídit, neboť se rozhodli vydat se nazítří do Ambrového zálivu: Bylo to 24 km daleko, ale doufali, že budou mít dobrou cestu, vystoupí-li napřed na holé výšiny nad pásmem lesů, a tak že se dostanou k cíli, ještě než se setmí.

Rychle se prodrali lesem. Robbie šel vpředu a měl podivnou předtuchu. Svou náladou nakazil i Kitty. Cestou téměř nepromluvili.

„Člun je pryč!“ vykřikl Robbie, když vyšli z lesa. „Dřeli jsme se jako blázni – a teď je po všem. Radši se vrátíme do Pictonu, než ztratíme i kutr,“ dodal trpce, zatínaje bezmocně pěsti.

„Začínám věřit ve stěhování duší,“ řekla Kitty klidně. „Můžou-li se proměnit duše utonulých námořníků v albatrosy, proč by se nemohla duše zemřelého mohamedána proměnit ve lvouna? Ten starý lvoun je jistě nějaký bývalý velekněz, který chce mít nejen vilu na pobřeží, ale i zábavní člun. Jistě je právě na vyjíždě.“

„Tobě se to žertuje, ale víš, že to může zkazit celou naši výpravu?“

„To jsou řeči, chlapče; můžeme přece ambru dát do pytle a odnést.“

Když přišli na pracovní místo, dostal Robbie nový záchvat: „Tady je! Leží ve vodě! Potopil se. Vytáhla jsi zátku ze dna?“

„Nevím ani, byla-li tam jaká.“

Robbie stál a přemýšlel. Kolík byl vytažený a lano zůstalo na něm. „Takhle se člun sám zatáhne. Až voda opadne, zastrčíme zátku, a až voda zase stoupne, člun bude plout.“

„Jak myslíš, že se to stalo?“ vyzvídala Kitty.

„Kdybych to jen věděl! Tady je důkaz, že člun byl odvečen. Ale jestli to udělali lidé,

pak sem přišli s dobrými, nebo zlými úmysly. Jediné silné bytosti, s nimiž jsme se tu setkali, byli lvouni. Ale nikdy jsem neslyšel, že by... co myslíš ty, když jsi tak chytrá?“

„Myslím si: když jsou lidé, kteří viděli duchy a přísahají, že ti duchové mají určité záměry, musíme počítat s možností, že je nějaký duch taky tady. Zdržují se přece na osamělých místech. Je mi z toho všeho nějak podivně.“

„No, nemáš se čeho bát. Tohle je asi nějaký přátelský duch.“

„Jen počkej, až budeme nakládat ambu.“

„Myslíš, že se nám zjeví duch velrybáře?“

„Možná – a pak...“ Kitty si vjela všemi deseti do vlasů, že vstaly jakoby hrůzou.

Zapálili oheň a rozprávěli vesele, dokud voda neopadla. Bohužel se člun nezatáhl, jak doufali. Proto jej nezazátkovali a pouze jej opatrně uvázali.

„Měli bychom tu zůstat a čekat na strašidlo. Jinak může člun zmizet, než se zas vrátíme.“

„Ne, děkuju pěkně. Nikdo nepřinutí Kitty Falconovou, aby tu čekala na strašidla. Nedá se po nich hodit ani párem bot.“

Smějící se a vesele tlachající vraceli se ke Kormoránu. Ale přepadla je noc, a když plavali k lodi, byla už tma. Fučelo to od jihozápadu a mžilo. Trvalo jim tentokrát dlouho, než Kormorána našli.

„Je to psí život,“ reptal Robbie, když se v kajutě osušovali. „Neobývané ostrovy si dávají dobře platit za svá dobrodružství.“

„Rozsviť lampu, postavím zatím na čaj, abychom... co to bylo?“

Zatajili dech a naslouchali.

„Někdo volal,“ zašeptala Kitty a rychle vdechla. „Bylo to jako lidský hlas.“

„Byl to albatros nebo tučňák – ti dovedou volat...“

Jako by jimi projel oheň: ozvalo se nové volání.

„Znělo to jako ‚Johano‘.“

„To je nějaký tučňák,“ řekl Robbie, ale přece vyšel na schody. Kitty stála vedle něho.

„Zavolejme haló.“

Vykřikli to současně. Ozvěna jim odpovídala z obou břehů zálivu... Podél lodního boku se mihl funicí lvoun a opět se ponořil. Bouře zavyla v protější strži a plachtoví jí odpovědělo nářikavým vzdechem. V průvlaku zachrastil kotevní řetěz.

„Znělo to podivně,“ šeptala Kitty. Robbie jí položil ruku na rameno. „Tučňáci,“ řekl. Zvuk mu však zněl dosud v uších. Naslouchal pak ještě dlouho do noci, ale marně. Podivný zvuk se už neopakoval. Volání duše osamělých ostrovů, volání ze sna, volání zrozené ze tmy a větru... bouře je odvála kamsi do temnot.

Noc minula klidně.

17. KAPITOLA

Jakmile se rozbřesklo, plavali Robbie a Kitty k pevnině se svou výzbrojí, v níž byla kromě nepromokavých obleků a bot námořnická mapa, několik vlněných kazajek, tenčí lano, rendlík, sirky a potraviny na tři dny. Kitty k tomu přidala ještě lehkou sekeru na sekání paliva.

Slunce zářilo a naše dvojice se dala čile k jihozápadu podél severního pobřeží Laurinova přístavu, vyhýbajíc se děrám, v nichž hnízdí beránčí ptáci. Znali je dobře už z Nového Zélandu a byli rádi, že se s nimi setkávají zde, protože jejich maso bylo velmi chutné a – správně připraveno – připomínalo jehněčí.

Od nejzazšího cípu zálivu šli pak podle potůčku, který teče po svahu mezi Hookerovou výšinou a Edenovou horou. Zde se ukázalo druhé aucklandské léto v celé své nádheře, s třemi čtyřmi druhy květin a různými zpěvavými ptáky. Jejich zpěv nebyl hlasitý, ale Kitty a Robbiemu zněly jejich flétnové tóny jako úchvatná hudba po ohlušujícím orchestru bouře a oceánu. Těšili se ze sluneční záře a tento den jim připadal jako zázračné dobrodružství.

Byli opravdovými dětmi přírody, které se nestarají o asfaltové silnice a nakadeřené parky. Aucklandské ostrovy jim byly rájem – neboť byli oba natolik zkušený, že si dovedli najít cestu divočinou, a jestliže se zmýlili, pak jen proto, že aucklandská příroda je zcela zvláštní a její lesy jsou jakoby začarované. Jako v živém plotě se tu spletly sukovité větve navzájem již u země, takže často nebylo možné prodrat se kupředu. A protože se koruny stromů ohýbaly před větrem a každá k obloze se deroucí větev – jako v lidské společnosti – byla obzvláště vystavena jeho šlehům, byly tyto větve tak vzájemně skloubené a propletené, že ani jediný strom nevěděl, kde vlastně má své vlastní větve.

Myšlenka soudržnosti tu byla uskutečněna s tvrdošíjnou důsledností – neboť i když byl některý strom tak zhoubovatělý a zpuchřelý, že nakazil a ničil i své nejbližší druhy, přece jej tito podpírali, dokud se sám nezhroutil.

Stromy byly zelené po celý rok a za takového svěžího a nádherně slunečného dne se teprve řádně rozkošatily, takže znemožňovaly posádce Kormorána pohled na oblohu. Dole u země tu bylo stále šero. Zde bujel bledězelený mladý les a přecetné rostliny ve vlhké a bahnitě půdě; také se jim chtělo žít, a když se nemohly dostat ke světlu a teplu, jak to jejich přirozenost vyžadovala, živily se temnotou a chladem a vedlo se jim také dobře.

Nebylo tu snadné najít cestu. Stoupání terénu bylo nepravidelné, potok přijímal mnohé přítoky a půda byla syrová a rozměklá jako bažina následkem neustálých dešťů, takže Robbie a Kitty musili často změnit směr, než se dostali několik desítek metrů kupředu. V nejlepší náladě se přehupovali jako opice z větve na větev nad močálovitými jezírky a

blátivými mokřinami a nedali se zastavit ani svislými skalisky, když si byli jisti, že postupují správným směrem. Šplhali přes sopečné útvary, tvrdé jako pazourek, z dob, kdy láva – zvyklá na teplo dehtových kamen ve žhoucím nitru země – ztuhla hrůzou při setkání s krutou zimou zemského povrchu. Pohodlné putování to nebylo, ale prožívané dobrodružství přece není nic pohodlného – nanejvýš jen, když se o něm slyší vyprávět. Snad by byli mohli najít snadnější způsob, jak se dostat na výšiny, ale nepatřili k těm, kdo se snaží přelézt plot tam, kde je nejnížší.

Dobrych sto metrů nad mořem se les změnil v křoviny, které byly ještě výše vystřídány keři navzájem tak propletenými, že na nich bylo možno stát. Posléze se vyskytovaly tu a tam jen trsy travin na holé prahorní skále. Ale v začarovaném lese si Kitty s Robbiem všimli četných stop zvěře.

„Nechtěla bych se tu setkat s divokým býkem,“ pravila Kitty, „tady by se těžko lezlo na strom.“

„Máme přece sekeru; s tou bych se už leččehos odvážil. Jsme tu za dobrodružstvím, nebo ne? Já se dnes už nezaleknu ničeho. Ale tady máme něco pěkného, podívej se!“

Na jednom keři viselo trochu vlny a kostra ovce. O něco dále našli další a další. – Před mnoha lety tu totiž zkoušeli pěstovat ovce. Pastýř však zešílel samotou, a protože ovce neostříhal, uvázly svou dlouhou vlnou v hustých keřích a zůstaly tam, dokud nepošly hladem a žízní.

Na holých skalách vanul svěží a ostrý vzduch a naši dobrodruzi se nemohli nasytit pobíhání a veselého prohlížení albatrosích hnízd. Tito obrovští ptáci, kteří měří v rozpětí křídel až přes čtyři metry a jimž se tu lidé dosud nikdy takto nepřiblížili, zůstali sedět na svých hnízdech o průměru několika metrů a výšce téměř jednoho metru.

Tam nahoře seděly na vejcích také samičky bouřliváka, racka dravého a mořská slípka, která, přestože je mnohem menší, využívá každé příležitosti, aby napadla a podráždila albatrosa.

„Ale vždyť musíme k Ambrovému zálivu,“ vzpomněla si pojednou Kitty.

„Ano. Slyšíš snad oceán?“

Za chvilku byli už na cestě k Dlouhé zdi. – Na nejzazším jejím okraji se zastavili. Dvě stě tři sta metrů pod nimi zuřil věčný boj moře se skalami. Každý jeho útok se roztříštil o zeď, ale byl stále obnovován s nezkrotným vzdorem. Snad to vše byla jen hra – dnes se to skoro tak zdálo, neboť útočnickovy zbraně hrály všemi barvami duhy a obráncova tvář byla dnes jasná, ozářená sluncem.

Nedaleko odtud byl žebřík do nebe, kde se někteří nezdolní lezci zachránili ze spárů oceánu, a to zázraky, jichž je tak málo jako vítězství života nad smrtí. Žebřík do nebe byl jediným smířlivým rysem západního pobřeží.

Nadcházka k peklu vypadala jako zuby skalisk. Dnes ovšem činil tento drtič lodí

příznivější dojem v jasů sluneční záři. I sám Ostrov zklamání nevyhlížel beznadějně, neboť slunce objevovalo v jeho bouřemi zjizvených rysech travnaté plochy zeleně.

„Na takovýto den si pobřeží jistě vzpomíná, když přijde zase nečas a bouře,“ řekla Kitty zasněně. „Čím déle tu jsem, tím víc musím mít Aucklandské ostrovy ráda; já, která jsem se jich ještě před týdnem bála a nenáviděla je.“

„A co myslíš, budeš mít taky ráda lvouny?“

„Možná i lvouny – až je budu líp znát. Ale obejdu se bez nich – bez všeho, co je tu kolem nás, jakmile jen budeme odtud.“

„Pojď, Kitty, musíme si pospíšit, abys nepřišla pozdě do školy!“

„Zdá se mi, že je to sto let, co jsem byla naposled ve škole. Ani netoužím zas se tam vrátit, protože budu muset o tomhle všem vyprávět a nikdo tomu nebude rozumět.“

„Dívej se na to z veselejší stránky. Staneme se senzací města, aspoň dokud se lidé nezačnou zajímat o nový biograf, prosadí-li správce přístavu svůj návrh.“

Kitty se zasmála. „Hlavní je,“ zvažněla opět, „abychom mohli koupit šicí stroj a měli tak omluvu pro své dobrodružství. Dovedeš si asi představit, jaké mají tatínek s maminkou obavy.“

„Nedělej si starosti,“ utěšoval ji Robbie, „ale pojďme už radši dál, abychom se dostali do Ambrového zálivu, kde musíme najít jeskyni, o níž mluvil Billy Bomba. Bude jich tam asi víc.“

Večer se utábořili v závětrí nízkých keřů, které je poněkud chránily před jihozápadním větrem. Nasekali hromadu dříví, aby mohli udržovat oheň po celou noc, uvařili čaj a ovesnou kaši a oblékli si vlněné kazajky a nepromokavé šaty. Měsíc zmizel za holými skalami a samota jako by nabývala moci – jako by se prostor stával těžší a hrozivější a naše dvojice menší a menší.

Na své pouti nadšeně hovořili o budoucnosti a dalekých zemích, – teď tu seděli a mluvili stručně o svých zásobách a ohni, jako by se jejich myšlenky neodvažovaly dále, než kam sahá světlo plamene. I myšlenka na domov se schoulila kamsi do koutka jejich myslí, jako by se bála dlouhé cesty nesmírným prostorem. Na všechny strany bylo odtud tak daleko! – Kitty si přisedla k Robbiemu a opřela se hlavou o jeho rameno.

Pojednou – málem se zhroutili, když zaslechli táhlé zavytí.

„To je nějaký pes,“ zašeptala Kitty.

„To se ti jen zdá. Tady psi vůbec nejsou.“

„Poslouchej! Zní to opravdu jako vytí psa. Je to tak srdcervoucí a příšerné – nemyslíš?“

„Nic to není. Jen spí.“

Téměř už usnuli, když je znovu vyděsilo tlumené volání – totéž, jaké slyšeli předchozího večera a které si vysvětlovali jako „Johano!“ – Robbie vyskočil. Srdce mu prudce bušilo.

„To jsem ale blázen,“ zašeptal a hodil několik větví na oheň. „Podej mi sekeru, mohli by to být konečně i lvouni, ale nemyslím, že by se odvážili napadnout nás. Snad to byl jen nějaký pták. Jistě nic jiného. Nu – spěme radši.“

„Robbie,“ řekla tiše Kitty. Otočil se rychle, neboť její hlas zněl nezvykle – a v záři ohně spatřil, že její obličej je bledý.

„Co je?“

„Mám pocit, že nejsme na ostrově sami; že je tu bytost, která nás stále pozoruje a sleduje. Což kdyby to byl opravdu ten starý skrblík – velrybář?“

„Ztratila jsi rozum, Kitty? – Ne, na strašidla nevěřím, ani tady ne, vůbec ne, abys věděla, Nechceš mi přece namluvit, že člověk pochovaný pod tisíci metry vody zase chodí? A je-li zde, pak by přece seděl tam v jeskyni a hlídal by ambru. Možná že budeme mít čest navštívit ho zítra.“

„Je přece jen něco na tom, že jsou duchové. Lakotní lidé nemají v hrobě klid, ať leží sebehloběji. Možná že velrybáře teď mrzí jeho skrblictví a že nám chce pomoci. Je cosi bezmocného a prosebného v tom volání – jde mi z něho mráz po zádech. Zní to jako prosba zavržené duše o pomoc.“

„Poslyš, teď už mám tvého třestění dost. Chceš mě snad vyděsit? Říkáš si dobrodružka, říkáš si Chytrost a třeseš se tu jako novorozené jehně. A proč? Protože zakřičel nějaký mořský pták. Styd' se. Nemáme se tu čeho bát.“

„Nikdy jsem se nebála strašidel, Robbie – snad je to opravdu něco jiného. Jen bych si přála, aby už bylo brzo ráno.“

„Podívej se, tady tě беру za ruku a sekeru mám v druhé – a přijde-li sem něco duchatého nebo masitého, dostane jednu, že se nevzpamatuje, to mi věř.“

Kitty se usmála a uklidnila se. Robbie ji přikryl svým nepromokavým pláštěm, přiložil na oheň, usedl s nohama křížem a naslouchal. Ještě jednou zaslechl vzdálené zavytí. Znělo to skutečně jako žalostný nárek psa v pustině prostoru.

Potom bylo slyšet jen hvizd větru v keřích a travinách a ze všech stran doléhající, vším pronikající a všudypřítomné sténání oceánu.

Konečně se Robbie schoulil a začal dřímát, třímaje v pravici tvrdé topůrko sekery.

18. KAPITOLA

„Jak ses vyspala, Kitty?“

„Krásně – a ty?“

„Výborně,“ lhal Robbie. „Dnes budeme mít rušný den a myslím, že bude suché počasí. Mraky na to ukazovaly.“

Kitty přinesla vodu a Robbie přiložil na oheň.

„Málem jsi mě včera vyděsila,“ přiznal se. „Nebylo by divu – v takové tmě a samotě. Těším se už na čaj.“

„Kam půjdeme odtud?“ ptala se Kitty.

„Přímo k Obřímu palci a pak k Ambrovému zálivu. Odpoledne můžeme už být v jeskyni. Jsem zvědavý, jak je velká a jak brzy ji najdeme. Je jich tam asi víc. Pamatuješ se na tu na severním pobřeží?“

„Vešel by se do ní kostel s věží a se vším všudy.“

„Škoda že jsme si nevzali lucernu. Ten lakomec jistě schoval ambru někde v tmavém koutě. Jak moc jí asi bude, co myslíš?“

„Nekřičme hop, než přeskočíme příkop. Třeba tam už vůbec žádná nebude,“ řekla Kitty. „Ale bylo by to vzrušující,“ začala znova věřit štěstí. „Myslíš, že bychom ji už zítra mohli odnést?“

„Ovšem. Vezmeme jí tolik, kolik uneseme. Můžu si jí vzít najednou padesát kilogramů.“

„Cože? Tolik že by jí tam bylo? To tedy nesmírně zbohatneme.“

„Proč ne,“ pravil Robbie klidně. „Musíme pak ovšem peněz rozumně užít. Mnoho lidí ztratilo už hlavu, když se stali milionáři.“

„A mnozí ztratili srdce. To je taky zlé.“

„Především musíme zaplatit tatínkovy dluhy, pak koupíme šicí stroj a nakonec dům. Otázka je jen, máme-li koupit hotový, nebo stavět. Budeme-li stavět, musí být tak velký, aby mohla být nahoře plachtárna. A dole budou všelijaké moderní a praktické vymoženosti – elektrická kuchyně, elektrická koupelna a elektrické ohřívače.“

„Nechtěl bys taky elektrické záclony, elektrické houpací křeslo a elektrický nočník?“

„Vidím, že máš ve dne praktičtější fantazii než v noci. Prosím – urči si tedy sama, nač se peníze použijí.“

„Inu, Chytrost by měla vládnout ve dne a Odvaha v noci. Rozhodně je nebudu vyhazovat za různé elektrické hlouposti. Moderní domy jsou jistě praktické, ale umřela bych v nich touhou po našem starém nepraktickém bytě a po našich krásných doupatech v podkroví. Jak bych mohla usnout, kdyby se na mě z kouta nedíval náš Noe? V tom je ten háček: neztratit v penězích hlavu, ale ani srdce.“

„Máš pravdu. Nač myslit na nový dům, máme-li ještě naše staré hnízdo. Ale co uděláme s tolika penězi?“

„Jsou přece taky jiní, kteří můžou něco dostat. Nakoupíme si třeba jen za tři čtyři kusy ambry. A pak je tu někdo, komu bych ráda udělala radost: Billy Bomba. A pak kapitán Ross.“

„Ti to nevezmou, za to ti ručím. Ale bylo by možno podniknout s Kormoránem několik

výletů s našimi kamarády ze školy. A pak je tu starý Ewans. Dal nám přece krásný dalekohled, třebaže se jím těžko něco uvidí – ale přece jsem na něm cosi objevil: je na něm vyryto jméno Ewansova otce. Víš, jak ho měl rád, a chápeš, co pro něho znamenalo vzdát se památky, která mu ho připomínala.“

„O tom jsem nevěděla. To tedy dostane pořádnou hroudu ambry.“

„Ano, ale jak budeme teď hledat ambru, když jsme ji už utratili a rozdali,“ žertoval Robbie.

Přiblížili se k vrcholu Obřího palce. Na jihu se modral Adamův ostrov, nejvyšší z celé skupiny, s vrcholem zahaleným mraky; na jihozápadě se rozkládaly lesy kolem Musgraveova zálivu a na západě výspa dlouhé skalní zdi.

„To je asi Normanův záliv zde na severu a Ambrový záliv tady na severovýchodě.“ Robbie měl nadání odhadovat směr a vzdálenost. „Teď si namíříme směrem k nejzazšímu cípu Ambrového zálivu a půjdeme vlevo k těm dvěma keřům, které se podobají lvounům, budeme pokračovat přes ten suchý strom směrem k tomu nejtemnějšímu křoví, a až přijdeme tam...“

„Ano,“ přerušila ho netrpělivě Kitty, „až tam přijdu, budeš tu stále ještě stát a určovat směr a počítat, zatímco já půjdu dál, najdu ambru a odpluju domů, než ty budeš hotový se svou vědeckou přípravou.“

„Nenajdeš nic, neurčíš-li si předem směr podle jistých terénních předmětů. Nemá to cenu, pustit se někam nazdařbůh. Pojd'me tedy – a uvidíme...“

„Pospěšme si odtud, stojíme přece na obrově palci,“ zažertovala Kitty a táhla Robbieho dolů.

Sestoupili z hory a rozhlíželi se pátravě na všechny strany, nespatri-li nějakou jeskyni. Nebyla tu však žádná. Minuli keře podobající se obrovským lvounům a pokračovali dál od suchého stromu k temnému křoví, což byl, jak se ukázalo, veliký balvan.

Krajina zde byla dostatečně romantická a divoká, aby mohla skrývat jeskyni s ambrou a strašidly. – Obešli balvan, každý po jedné straně, a zapadli do trsů kapradin – tak vysokých, že přes ně neviděli. Jakýsi potok zurčel směrem k zálivu právě před Kitty. Ale přebrodila jej rychle a – zastavila se ohromena překvapením.

„Stezka!“ vyjelo jí z úst.

Robbie se zasmál. „Tou jistě chodí divocí vepři. Mají tu svou cestičku k potoku. Kdyby to byla velrybářova, jistě by už byla dávno zarostla. Počkej trochu, hned budu u tebe.“

„Není to zvířecí, ale lidská stezka,“ tvrdila Kitty.

„Jsou tam stopy?“ Robbie přišel.

„Ne, ani zvířecí, ani lidské, pokud vidím.“

„Pak je to stezka strašidel. Uvidíš, že povede k jeskyni. Divím se jen, že nezarostla, protože je to jistě velrybářova stezka. Kdy tu vlastně byl?“

„To jsme se nedověděli. Ale Billy Bomba byl tenkrát ještě chlapec a tady byl určitě někdo ještě později. Jsem si tím jistá, Robbie.“

Plni napětí šli po stezce mezi kapradinami směrem k velkému balvanu. O něco dále se zastavili u vysoké hráze z kamení.

Pohlédli na sebe. „O tomhle nám Billy Bomba nic neříkal,“ zašeptal Robbie. „Možná že tu někdo bydlí – tady je otvor. Půjč mi sekeru, vylezeme opatrně výš a podíváme se tam,“ Robbie lezl první – ale zastavil se a zíral před sebe.

„Co je tam, Robbie?“

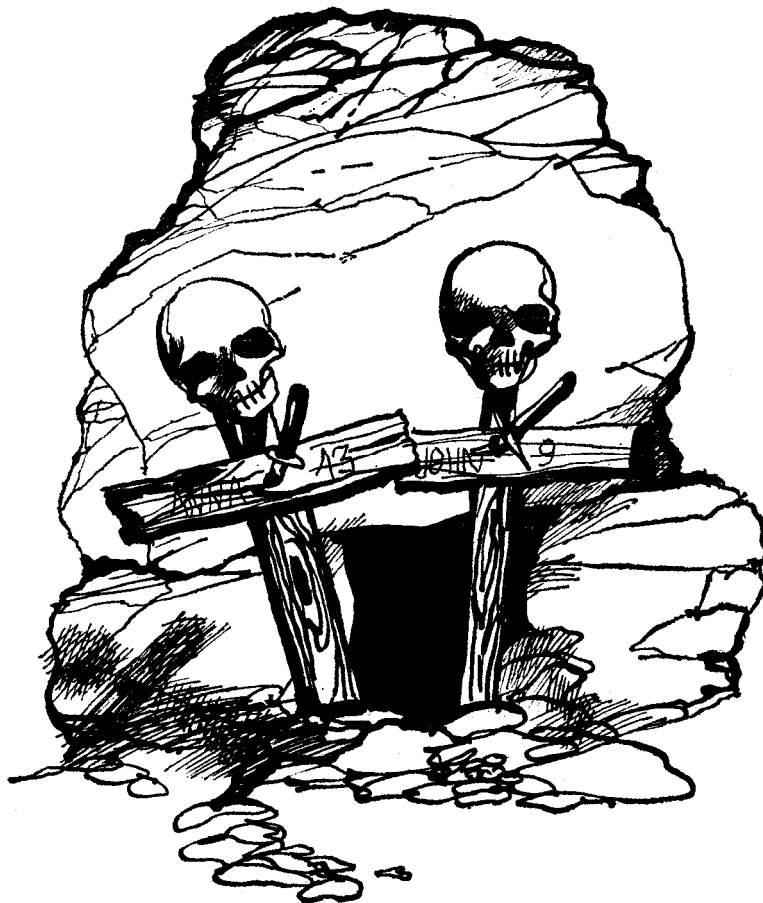
Neodpovídal – a zatím se ocitla Kitty vedle něho.

„Hrob!“

Kamenná hráz tvořila oblouk kolem místa, jež bylo na druhé straně ohraničeno velkými skalními balvany. Tři z nich tvořily malý otvor, který bylo dobře možno považovat za vchod do jeskyně; ale byl uzavřen dvěma hrubými ztrouchnivělými kříži, jež patrně pocházely z nějakého vraku.

Každé příčné rameno bylo připevněno k svislému dýkou, která byla zaražena až po jilec.

A na každém z obou svislých ramen seděla lidská lebka.

19. KAPITOLA

Dlouho stáli a zírali na podivný hrob. Hustý koberec mraků se rozložil po nebi, slunce zmizelo. Hrozivá mračna se zvedala nad obzorem. Vítr opět ladil traviny i keře k žalozpěvu, jímž krátké krásné počasí mělo přerušit svůj úsměv.

Ochladilo se, den se chýlil ke konci a oční otvory v obou lebkách potemněly. Nebyla v nich však odpověď na myšlenky obou návštěvníků.

„Teď stojíme tedy u cíle cesty,“ pravil tiše Robbie.

„Spíše jejich cesty – doufejme, že ne naší. Kdo asi jsou? Podíváme se...“

Slezli na malé prostranství hrobu, obnažili hlavy a šli ke křížům. Hluboko do příčných ramen křížů byly vyřezány písmena a čísla. Na jednom stálo: ANNA – 13. A na druhém: JOHN – 9.

„To byly děti,“ zašeptala Kitty. „Jak se sem ale dostaly? Možná že taky hledaly ambru a strašidlo je tu zardousilo a pohřbilo.“

Robbie se pokusil setřást ze sebe nepříjemnou náladu. Vždyť byl muž.

„Tak to jistě nebylo. Jsou ze ztroskotané lodi.“

Kittiny oči byly plné slz. „Za tím vším je jistě něco strašně smutného, věř mi.“

„Je za tím ambra, jestliže ji ten, kdo sem dal kříže, neodnesl.“ Robbie zamlouval své rozpaky, protože nemohl vidět Kitty plakat.

„Myslím, že sem kříže dali jejich rodiče a ti jistě nemyslili na nic jiného než na své děti, i když tu našli ambru.“

„Jistě tu bude. Musíme prohledat jeskyni, než se úplně setmí. Ale kříže nám tu překážejí...“ Robbie se chopil prvního a pokoušel se jej odstranit.

„Nedělej to, Robbie. Nechme to na zítřek. Říká se, že ráno je moudřejší večera.“ Kitty se opřela o kamennou hráz a dívala se na hrob.

„No, jak chceš,“ svoloval neochotně Robbie. „Utáboříme se tu a časně ráno začneme.“ Kitty neodpovídala a Robbie pokračoval už přívětivěji: „Považ, že můžeme zbavit tatínka i maminku všeho, co je tísnilo už tolik let. Nemá smyslu být přecitlivělý nad dvěma kříži... takových jsou na světě tisíce.“

„Ty bys je možná odstranil všechny, aby ses podíval, co je za nimi, ale nesměl by tě nikdo vidět,“ v Kittině poznámce bylo něco, co Robbieho dráždilo. Otočil se k ní.

„Jen nebuď přepjatá. Víš, že máme držet spolu.“

„To můžeme, budeš-li držet se mnou.“ Kitty se snažila být klidná. „Kříže stojí na hrobě dvou dětí, snad jediných, které tu kdy před námi byly. Nedávno jsme sami unikli zázrakem smrti – stojíme tu čilí a zdraví uprostřed podivuhodného dobrodružství – a ty myslíš jen na to, jak bys vyvrátil ten kříž, aby ses dostal do jeskyně a slídl po žlučových kamenech mrtvých velryb. Buďme rádi, že jsme zachránili život, a nechme ty dva zde na pokoji. Alespoň počkejme do rána – pak budeš možná stejného mínění jako já.“

Vylezli nazpět přes hráz a utábořili se o něco výše, kde bylo více sucho. Rozbalili tlumoky, rozdělali oheň a začali jíst. Nálada byla stísněná. Když pak pili čaj, začal Robbie: „Je možné, že najdeme ještě jiný vchod do jeskyně. Vlezu tam, i kdyby to bylo sebeobtěžnější. Bez ambry se domů nevrátím. Neplavil jsem se sem a nenasazoval život jen proto, abych se všeho vzdal při pohledu na hrob. To dovedeš jen ty.“

„Co myslíš, že by tomu řekli naši, kdyby se nějaké děti hrabaly v našich hrobech, aby našly něco, co by chtěly pak prodat?“

„Já nejsem dítě, které se třese na peníze; víš ostatně, proč to všechno podnikáme. Sám si nenechám třeba ani halíř.“ Robbie se už zřejmě zlobil.

„Pokud jde o mě, vydělám si peníze na šicí stroj radši vlastní prací, než abych znesvěcovala hroby a brala si, co mi nepatří. Do jeskyně nepůjdu – i kdyby byla plná diamantů. Nepůjdu a hotovo.“

„Myslel jsem, že jsme se vypravili svorně pro ambrou, která nepatří nikomu z žijících lidí – a tys mě tedy zklamala. Nu, udělám to sám. Víím ostatně, proč se ti do toho nechce. Třeseš se strachy – před strašidlem,“ jeho hlas zazněl výsměšně. „Na takovéhle odvážné výpravy se nemají brát děvčata. Hned se bojí, že jim lvoun ukousne patu, hned zas duchů, kteří pohybují člunem, hned zas křížů, lebek a mrtvých dětí.“

„Já že se bojím?“ Kitty vyskočila a v očích jí zapláál hněv. „Ano, bojím se. Ale ne strašidel. Bojím se, abych se nestala necitelnou, hloupou dobrodružkou, která se honí za ambrou, zlatem a slávou; abych se nestala hrubou a protivnou jako ty. Bojím se tebe, ty vykradači hrobů. Vráť se teď na loď a dělej si tu, co chceš, A nehnu ani prstem, abych ti pomáhala, přineseš-li ambrou na Kormorána. Styděla bych se plavit se s ní domů.“ Kitty propukla v pláč a utekla do tmy.

„Kitty!“ volal za ní Robbie. „Zůstaň tu do rána, Kitty!“ Ale nedostal odpověď. Pomalu se zvedl, hodil dříví na oheň a šel za ní.

Asi za hodinu se vrátili k ohni. Jejich tváře a ruce byly rozedrány do krve a jejich šaty potřhané od větví a kamenů. Robbie shrábl větví žhavé dříví a přihodil nové, až plamen znovu vyšlehl; seděl na bobku s hlavou v dlaních a hleděl do ohně. „Kittičko,“ pravil náhle něžným hlasem. Kitty zvedla hlavu – a bylo po hněvu.

„Máš pravdu, Kitty. Nelíbilo se mi to taky, ale nepřemýšlel jsem o tom příliš. Chtěl jsem jen uskutečnit náš plán a vzít si to, pro co jsme přišli. Nu, vrátíme se ráno zpět, zatáhneme nějak člun do chaty, a jakmile se vyčasí, odplujeme domů. Co tomu říkáš?“

Kitty vyskočila a vzala ho za ruku. „Nesmíš se na mě zlobit, Robbie. Odpuť, že jsem se tak rozlítla. Byla jsem hloupá; vím přece, že nejsi takový, jak jsem říkala. Nejmilejší Robbie na světě, hurá!“

„Kitty, hurá!“ odpověděl Robbie poněkud těžce a pokusil se o úsměv. „Zkusíme to tedy nějak jinak.“

Teprve teď si všimli, že začalo pršet. Měsíc už dávno zašel – ale jim se nechtělo spát. Přiložili znovu na oheň, až zaplanul vysoko do tmy. Dunění příboje bylo doprovázeno hvízdáním větru, jehož mocné nárazy odnášely vířivě jiskry z ohně do výše. Dříví praskalo, plamen divoce plápolal a kouř se dral lesem.

Robbie a Kitty seděli u ohně a sušili na sobě šaty. Teplo je příjemně štípalo do tváří. Musili mluvit hlasitě, aby přehlušili všechny ty podivné zvuky noci a byli tak zaujati svým velkým rozhodnutím, že si nevšimli, že se cosi vynořilo ze tmy a stanovalo v záři ohně.

Byl to muž obrovské postavy, s nepromokavou kapucí na hlavě, v plášti z plachtoviny a v anglických námořnických kalhotách. Ale pozoruhodnější než jeho mohutná postava a oblek byly jeho sněhobílé vlasy, které splývaly až na ramena, pronikavý pohled jeho modrých očí a šedý plnovous, který pokrýval horní polovinu prsou.

Muž se přiblížil téměř až k nim. Jeho rty se pohybovaly v jakémsi mumlání, které na příchozího upozornilo Kitty. Vykřikla pronikavě, chytila se Robbieho kolena a odvrátila hlavu od strašidelného nočního hosta.

Robbiemu se zachvěly nohy – ale vzmužil se, vyskočil a zíral upřeně na podivnou postavu. Nebyl však s to vypravit ze sebe jediné slovo.

Stařec se blížil, ale nedíval se na ně. Jeho oči hleděly přes ně, jako by muž byl zaujat něčím zcela jiným. Jeho hlas však zazněl zřetelně:

„Nebojte se. Jsem starý námořník – trosečník. Kdysi jsem byl – kapitán Ilmar.“

20. KAPITOLA

Starý námořník se odmlčel. Kitty a Robbie nebyli schopni

jediného slova. Konečně zas promluvil příchozí. Díval se stranou a jeho slova plynula těžce: „Ano – věděl jsem, že je to jen sen – ale přece jsem toužil, aby to byla skutečnost...“ Námořník zvedl hlavu, jako by se chtěl zbavit marných myšlenek, pohlédl na naši dvojici a pravil: „Bude studená noc.“

„Ano, prší,“ ozval se konečně Robbie.

„Tady nemůžete zůstat. Pojd'te ke mně. Bydlím u Normanova zálivu. Budeme tam za půl hodiny.“

Zahleděl se do tmy, zatímco Kitty a Robbie balili své věci. Pak se dal na cestu a oni šli za ním, aniž se na co ptali nebo poděkovali za přístřeší. Cosi je za ním táhlo.

Oheň vyšlehl několika plameny, jako by se loučil, a když zmizeli, tiše dohořival. Vítr roznesl poslední jiskry, jež uhasly v dešti. Bouře rozmetala popel. Chvilku ještě byla země teplá a suchá, pak vystydla a zvlhla a oheň se stal jen vzpomínkou.

Ani jedinkrát se starý námořník neobrátil. Nepromluvil cestou ani slovo. Kitty a Robbie rovněž mlčeli. Jen občas si stiskli ruce na uklidněnou. Bylo podivuhodné, jak snadno stařec našel pěšinu lesem – kde oni sotva viděli na krok od sebe. Cestu jim naznačovaly jeho bílé vlasy a zvuk jeho kroků na příkré a klikaté stezce.

Konečně poznali podle pachu chaluh, že jsou blízko zálivu, a o něco později stanuli u bíle natřené chaty, podobné oné, kterou už znali.

„Mé lampy už dávno zhasly,“ šeptal jejich průvodce, když se ocitli uvnitř tmavé chaty. „Ale hned si rozsvítíme.“

Robbie cítil, že by měl něco říct: „Mám sirky, ale jsou asi vlhké.“

„Mám jich tu dost, používám jen jednu týdně.“

Rozsvítil dvě prapodivné lampy uprostřed místnosti.

Byly to dva hluboké talíře s lvouním tukem, na němž ležel plovák s bavlněnou přízí. Čadily víc než svítily, ale přece jen se znenáhla vynořil ze tmy celý stůl, pak dvě lavice, šest dvojitých kójí ve třech patrech, pět šest beden s potravinami a v nejzazším koutě lodní krb, nad nímž se sušily námořnické šaty.

Na stěnách bylo přibito několik obrázků z ilustrovaných časopisů a vedle krbu visela puška, lesklá sekera a velmi zachovalá pila. U jedné z kójí stál strunový nástroj, jaký ještě nikdy neviděli.

Bylo tu zvláštní, střízlivé pohodlí. Když kapitán Ilmar zapálil v krbu a oheň ozářil místnost, vytáhl hostitel z jedné bedny dva anglické námořnické obleky – těžké kazajky, silné vlněné svetry, dlouhé bílé vlněné punčochy a palubní boty se silnými podešvemi. Položil vše na stůl, obrátil se ke krbu a řekl: „Svlečte si vlhké šaty a vezměte si suché. Já zatím připravím jídlo.“

„Máme jídlo s sebou,“ Kittin hlas zněl nenuceně jako dřív; na své zděšení už zapomněla.

„Bude vám dobré později. Mám jídla dost. Brambory tu rostou bohužel malé a mají trpkou příchut'. Ale mám tu vyuzené tulení maso a čaj. A tady dokonce tvrdý chlebík. Je sice už léta starý, ale namočí-li se ve vodě a peče v kamnech, je pak dobrý.“

„Až se vrátíme na palubu, upeču koláče. Máme kuchařskou knihu pro lodní kuchaře.“ Kitty prostě předpokládala, že kapitán ví o jejich kutru.

„Máme taky tabák,“ dodal Robbie.

„Tabák!“ Kapitánův hlas poprvé zazněl živě a řízně. „Je to už hezky dávno, co jsem ho neviděl.“

„Máme ho dvě celé krabice a nepotřebujeme ho. Je to námořnický tabák.“

„Námořnický...“ Starý mořský vlk si cosi spokojeně mumlal, když stavěl na stůl jídlo a tři hrnce kouřícího čaje. Při jídle se nemluvalo – ostatně všem chutnalo: kapitán jedl hltavě a Kitty s Robbiem se také nedali pobízet na tulení maso a suchary. Když se najedli, kapitán usedl do kóje skryté v pološeru a dal se do řeči.

„Jste první lidé, které zas po mnoha letech vidím. Poslední byly mé děti – mluvili jsme spolu, ale příboj to přehlušil. Teď jsou velmi daleko... Zprvu jsem je slyšel volat ze všech stran, hned z lesa, hned zas z jiných ostrovů – ale když jsem je tam hledal, nebyly tam. Potom jsem je slýchal volat o pomoc v noci u chaty. Vyskočil jsem a běžel ven a volal jsem je: Johne, Anno! Nikdo však neodpovídal.“

Někdy se mi zdálo, že jejich ztroskotání a smrt byly jen sen. Že stojí oba u mé kóje a šeptají úzkostlivě, zatímco se za nimi zvedá příboj jako hora, aby je rozdrtil. Ale neměl jsem sílu podat jim ruku – a když jsem se probudil a sahal po nich, byli pryč. Teď už je neslyším a mluvím jen sám k sobě, abych nezapomněl mluvit. Slyším však jiné hlasy tam dole. Námořníci tam zpívají na předpalubí za měsíčních nocí. Slyším jejich divoké popěvky, když zvedají kotvy a napínají plachty. Ale zpěv se vždycky ztratí kdesi nad oceánem. Slyším zvuky rohů, dusot koňských kopyt a běh útočících vojáků. Slyším pronikavé volání mužů, křik žen a pláč dětí; slyším, jak mládež tančí v sále, zpívá v člunech na třpytivých jezerech a šeptá si v lese – ale vždycky jsou zvuky odváty větrem a umlkají. Víím, že to všechno je jen má obrazotvornost...“ Kapitán pojednou změnil tón hlasu: „Tak dlouho jsem si už s nikým nepohovořil.“ Seděl stále nachýlen, kupředu a s hlavou v dlaních.

Kitty a Robbie na sebe pohlédli: zmátla je poněkud kapitánova fantazie, ale okouzila je jeho malebná řeč a příjemný hlas, třebaže mluvil s cizím přízvukem. V nastalém tichu bylo slyšet jen šum větru kolem chaty a pleskot deště na střeše. Pojednou se ozvalo z hořejšího lesa psí vytí.

Kapitán Ilmar vstal, šel ke dveřím, otevřel a pátral v temnu. Vítr s deštěm se vedral dovnitř, až lampičky úzkostlivě zablikaly. „Je to divoký pes, můj jediný kamarád,“ pravil kapitán, zavřel dveře na závoru a zaujal opět své místo. „Původně jsem měl dva mladé lachtany. Neení jich tady mnoho. Samci se tu objevují před středem léta a stále se rvou, až

pak přijdou samice. Ti dva maličcí znali můj hlas a přišli, kdykoli jsem je zavolal. Ale na podzim odplavali s jinými, a když zas přišli zpět příštího léta, byli už velcí a neznali mě. Chytil jsem také na Enderby krávu, která měla telátko. Chtěl jsem si ji ochočit, ale byla tak divoká, že jsem ji musil pustit. První, co pak udělala, bylo, že telátko ukopala.

Když domácí zvířata zdivočí, nedají se už zkrotit, protože si pamatují, že jsou v lidských službách vykořisťována a že ztrácejí svobodu. Jen pes se dá opět ochočit. Ví, že nebude zabít a sněden. Slyšeli jste ho. Nikdy jsem se ho nedotkl a nevidím ho každý den, ale chodí vždycky za mnou. Je to buldok. Před lety tady musili jeho rodiče utéct svým pánům... Také jsem utekl lidem a zařekl se, že se s nimi nikdy nesetkám. Teď jsem však přece šel k vám a pes přijde možná jednoho dne ke mně. Volá na mě v temných nocích, jako já jsem volal na vás onehdy večer, když jste plavali k lodi.

Viděl jsem vás tehdy ráno, když jste se s lodí potáceli mezi skalami a tu jsem bezděky padl na kolena a modlil se za váš život. Když jste se pak zachránili, přál jsem si, abyste nepřišli sem, až jsem zjistil, že jste děti. Tu se mi zdálo, že ztroskotání mé lodi a smrt mých dětí byly jen sen – že nyní přišly za mnou.

Sledoval jsem vás, když jste putovali k člunu a nazpět k lodi. Viděl jsem, že nejste mé děti, ale musil jsem vám trochu pomáhat s člunem, který byl na vás těžký – a já mám síly dost.“

Vyhrnul si na pravé paži rukáv až k rameni, začal pěst a napjal svaly, až byly tvrdé jako houžve. „A přece jsem nemohl zachránit dva útlé životy z vlnobití příboje. Jsme jako jiskry vylétlé z ohně: vítr nás vynese do času a prostoru – a kapka deště nás pohltí.

Nemohl jsem spát od onoho večera, kdy jsem na vás volal a slyšel vaše ‚haló!‘. Řekl jsem si, že s vámi musím mluvit – ale teď půjdeme spát. Tady jsou pokrývky – je pod nimi dobře v takovéhle studené a vlhké noci. Ráno si zase popovídáme.“

Na stole hořely dvě lampičky. „To je John a Anna,“ řekl kapitán Ilmar. „Musejí tu být s námi, protože už dlouho neviděli jiné děti.“

21. KAPITOLA

Příštího dne se Robbie a Kitty probudili teprve v poledne. Byla taková bouře, že jim kapitán Ilmar doporučil odložit návrat na loď. S důvěřivostí bezstarostných dětí – viděli v něm už svého lodního kamaráda, a protože si samozřejmě přál vědět, proč se dostali na tento ostrov, začal Robbie po obědě vyprávět v hlavních rysech jejich příhody.

Mohl to učinit stručněji a Kitty ho také často pod stolem zlehka kopla, dávajíc mu tím na srozuměnou, že se zmiňuje o kdejaké podrobnosti. Ale kapitán byl trpělivým a přemýšlivým posluchačem, takže se Robbie rozpovídal o nich, o cestě i o počasí hodně zešíroka. Když Kitty viděla marnost své snahy, začala si prohlížet zařízení chaty.

Robbie konečně došel až k jejich setkání s kapitánem. „Všechna ambra nemá pro nás teď ani setinu ceny toho, co jsme prožili,“ shrnula Kitty moudrost jejich výpravy.

Stařec jen přikývl a jejich pohledy se s porozuměním setkaly. „Myslíte?“ řekl pak.

„Teprve včera jsme si to uvědomili,“ přiznával Robbie, stržen Kittinou upřímností. „Táhla nás sem vlastně taky touha po dobrodružství. Sám jsem byl vším tím vinen – a všechno bych byl taky pokazil, kdyby nebylo Kitty. Ta naštěstí řekla, že by se styděla připlout s ambrou domů. Má skoro vždycky pravdu a je výborný kamarád.“

„Ale kdyby tu nebyl Robbie, byla bych už několikrát umřela strachem. Znáám hodně hochů, ale žádný se s ním nemůže měřit v odvaze. A tatínek o něm říká, že dovede šít plachty jako tovaryš...“

Kapitán přikyvoval k tomu i onomu. Chtěl také slyšet víc o jejich domově, o kapitánu Rossovi a Billym, o Sally Stokesové, která žila v neustálé úzkosti o svého muže, o panu řediteli a *Malířství ve starověku a středověku*, z něhož nepřečetli dosud ani řádku, o škole, loděnici, starém Ewansovi a opuštěné farmě u Egmontovy hory. O všem se rozhovořili, střídající se ve vypravování. Cítili se tu stále více jako doma a dávali stále živěji najevo svou radost. Poprvé za dlouhá léta zazněly zas veselé hlasy v zásobárně trosečníků u Normanova zálivu. Sám kapitán jako by se byl někdy pousmál. Pojednou mladí vypravěči zmlkli. Zdálo se jim, že veselost přece jen není zcela na místě v chatě tohoto poustevníka, v jehož zadumané hlavě se tu už zrodilo tolik smutných myšlenek. Napadlo je zeptat se kapitána na jeho životní osud.

„Vyprávěli jste mi tolik o sobě,“ odpověděl, „nyní je zas řada na mně. Chci vám říct, kdo jsem a proč jsem zde. Bude to vyprávění o četných bouřích... Nejhorší z nich jsem vyvolal sám, protože jsem měl v srdci nenávist a nesmiřitelnost.“

Mluvil pomalu a občas dělal přestávky, v nichž slyšeli hukot větru v lese a drkotání dveří ve věřejích.

„Narodil jsem se v jedné zemi daleko na severu, pokryté divokými pustinami, šumícími lesy a tisíci jezer, v zemi, jejíž řeky proudí brzy pomalu a úsměvně, brzy jako by se smály ze sna – a brzy zas prudce a bouřlivě jako lidské myšlenky. Narodil jsem se jako člen národa, jejíž hory učily mlčet, vodopády být vznětlivým, vítr v borových lesích zpívat a květiny krátkého léta radovat se. Můj národ, který má velké pěvce a myslitele, ohýbá se v bouři jako lesní stromy; ale má své kořeny hluboko jako ony v trhlinách skal. Můj národ je citlivý na nejmírnější vánek jako listy bříz. Je-li nebe jasné, září-li slunce nebo hvězdy, otvírají se naše rty k vyprávění pověstí a k zpěvu. Ale zahálí-li nás temno, vkrádá se do našich srdcí podezíravost a nenávist. Pak ceníme zuby jako vlci, jíme kůru bříz a žijeme i umíráme s nožem v pěsti. Takoví jsme, protože nám už dávno byla uloupena svoboda.“

Moji rodiče měli malé hospodářství v údolí, kde bydlilo jen několik rodin. Půda nám nedávala dost živobytí – a proto chodil otec každé zimy porážet stromy. Matka zůstala

doma a tkala a toužila.

Na jaře plavil otec po řekách vory s hrstkou stejně odvážných lidí; matka uvazovala zvonce na krky našich dobytčat a vyháněla je na pastvu do luk se svěží trávou. Byl to šťastný domov, třebaže – právě tak jako jiné – trpěl útlakem pod vládou mocného sousedního státu. Ale utrpení nemohlo potlačit zpěv, který tryskal brzy radostí ze života a brzy zas rozhořčením nad hrozbami východního souseda.“

Kapitán Ilmar vstal a chodil chvíli sem a tam. Pak opět usedl schýlen s hlavou v dlaních, až mu bílé vlasy zakryly ruce. Mluvil teď tak tiše, že se Kitty a Robbie musili nachýlit kupředu, aby ho slyšeli.

„Bylo mi deset let, když do naší osady přitáhli ozbrojení muži a jednali s námi tak, jako by muži byli jejich otroci, ženy otrokyně a děti psi. Naše zpěvy umlkly a v srdcích vybuchla nenávist, hrozivá jako vlnobití před bouří.

Moji rodiče si byli stále na očích a všichni osadníci chodili několik dní úzkostlivě, sotva se odvažovali pozvednout hlavu – až se najednou vlci v naší povaze odpoutali... Zase se ozval zpěv – zprvu jako kňučení podrážděného psa, ale pak jako drásavé zavytí nenávisti k násilníkům.

Byly vytaženy pušky z úkrytů vydlabaných v trámech a střelný prach a kulky, schované za kameny pod kamny. Nože vylétly z pochev, aby pomohly v boji za svobodu a život – v boji, který skončil tichem smrti pro většinu bojujících. Zbytek osadníků byl odveden vetřelci.

Ve vsi zůstal jen hlouček nás dětí. Odešli jsme z temna a hrůzy za sluncem na západ a

rozptýlili jsme se na všechny strany. Někteří našli domov u dobrých lidí. Já jsem šel dál, protože jsem zastřelil člověka a bál jsem se trestu – až jsem došel k moři.

Rozhodl jsem se, že se stanu námořníkem; ne snad obyčejným námořníkem, ale velitelem válečného loďstva, mocným bojovníkem a osvoboditelem, který by se vrhl na našeho carského nepřítele jako západní bouře pod mračny kouře a páry. Slyšel jsem také, že nikde člověk nezesílí na těle i na duchu tak jako v oceánských bouřích. A já chtěl být silný.

Stal jsem se větším a chytřejším – mnohem, mnohem větším a jen o něco chytřejším. Když mi bylo dvaadvacet let, měl jsem už svou vlastní loď. Byl jsem kapitán Ilmar, a byl jsem pyšný na to, že vyslovení mého jména vnukalo lidem uznání a úctu.“

Kapitán ztišil vyprávění v šepot, takže posluchači správně nerozuměli všemu, co říkal. Vyprávěl cosi o lásce, která vítězí nad nenávistí a ozařuje štěstím všední život. O tom, že on, který chtěl zachránit celý národ, neuměl zachránit sám sebe. Porozuměli, že jakási jeho chyba zničila jeho naděje. Mluvil o ráně v srdci, kterou nelze zahojit, o touze, která nikdy nedohoří, o plíživé hrůze, která podlamuje odvahu, o bezesných nocích, krvavých příhodách, o vzdoru a trpkosti, která ničí květiny duše jako podzimní mráz. Proud vzpomínek se mu valil zadumanou myslí. Zvedl hlavu z dlaní a pohlédl do neurčita. Pak si opět všiml svých hostů, vzpomatoval se a začal mluvit srozumitelněji.

„Pluli jsme jednou za bouře sněhovou plískanicí, když jsem byl ráno probuzen voláním: Země vpředu! A než jsem vyběhl na palubu, už nás nesl proud Nadcházkou k peklu. Jak jsem se dostal k svým dětem a potom na břeh, věru sám nevím.

Na okamžik jsem se zaradoval nadějí: Proud nás měl zanést k skalní rozsedině, takzvanému Žebříku do nebe. Ale když jsem viděl, že nás proud požene stranou, objal jsem každou paží jedno dítě a vrhl jsem se do moře. Pak se mi zatmělo v očích. Když jsem opět přišel k sobě, ležel jsem ve skalní strži s dětmi přitisknutými k hrudi. Byly mrtvé. Vynesl jsem je nahoru a pohřbil je ve skalnaté půdě. Teprve po dlouhé době jsem je přenesl do jeskyně, kterou jste viděli.

Neptejte se, jak dávno tomu je. Nevzpomínám si. Vím jen, že mi tehdy hrůzou zbělely vlasy.“ Kapitán se zvedl, vzal si plášť a řekl, že se vrátí za několik hodin.

Kitty a Robbie osaměli. Tichem znělo vířivé bubnování prudkého deště na střechu chaty. Přestože spolu ještě důvěrně nemluvili od setkání s kapitánem, mlčeli...

„Je z Finska,“ pravila konečně Kitty. „Co vlastně víme o Finsku? Že je tam mnoho lesů, jezer a Finů, kteří umějí čarovat. To je všechno, co vím. Říkal mi to tatínek.“

„Poslyš, Kitty!“ Robbieho hlas zvážněl. „Neumím ti ani říct, jak jsem rád, že jsme nevnikli do té jeskyně. Kdyby mě kapitán viděl vyvracet kříž... Nechci se těch hrobů dotknout, ani kdyby byla jeskyně plná zlata. Třebaže bych strašně rád věděl, jak je hluboká. Možná že skrývá tajemství, které žádný člověk nepozná a které je cennější než

ambra. Raději odtud odejděme – nebo puknu zvědavostí!“

„Ano, jeskyně je uzavřená,“ poznamenala Kitty. „Myslíš, že kapitán ví něco o ambře? Nehnul ani brvou, když jsme o ní mluvili.“

„To ho vůbec nezajímá. Minulost a vzpomínky na děti mají pro něho větší cenu než celá hora ambry. Jen kdybych věděla, čím bychom ho mohli potěšit. Upeču mu koláč – nejedl ho už dlouho.“

„Bude mít jistě taky radost, až mu dáme tabák. A až se s námi vrátí domů, bude zas všechno v pořádku.“

„Vsadím se, že to on vyřezal všechny tyhle figurky a věci ze dřeva. Vzpomínáš si, jak tatínek říkal, že Finové dovedou všechno možné pomocí nože, sekery a pily.“ Kitty s Robbiem trávili čas prohlížením řezb. Kapitán Ilmar jimi pokryl stěny místnosti. Bylo to vlastně mořem vyplavené dříví, do něhož byly vyřezány krajinky s horami a borovými lesy, jezera se štíhlými čluny, dřevěné chýše a řeky, vodopády a kmeny stromů. A jinde zas vysokonozí losi, křivonozí poskakující sobi zapražení v saních s Laponci, neohrabaní medvědi s tupými ocasy a titěrnýma očima. A tady opět potměšilí vlci s širokýma očima, kteří skákali s ocasem nataženým dozadu a s břichem dotýkajícím se země. Byly to zvláštní obrazy plné fantazie, vytvořené z dřeva ztroskotaných plavidel, která byla právě tak jako řezbář zahrnata daleko od lidských cest.

„Musíme ráno nazpět,“ řekl Robbie, když se kapitán vrátil. „Doma se o nás jistě bojí – nesmíme ztrácet čas. Myslím, že bude nejlíp, připlujeme-li nejdřív sem, protože si asi budete chtít vzít s sebou různé věci.“

Stařec přikývl, aniž se na ně díval. „Ano, a rád s vámi popluji. Vstup do Normanova zálivu nelze snadno najít, nevyznáte-li se tu. Je tam hodně nebezpečných ostrůvků až na sedm nebo osm mil od pobřeží jižně od Ewingu. Ale je tam možno proplout těsně podél pevniny.“

Šli brzy spát. Sourozenci usnuli brzy, ale kapitán ještě dlouho ležel a bděl. Znovu promýšlel všechny staré myšlenky a fantazie mu přinášela nové.

„Kdybych jen mohl začít znovu! To je nemožné. Nikdo na mě nečeká... A své děti neopustím. Těmto dvěma se stanu užitečným jako lodivod – a pak... co s trosečníkem života, kterému nezbyvá než vyčkat, až budou dohasínat jeho dny? A položit se pak ke svým drahým v očekávání pokojné smrti...“

Vylezl opatrně z kóje, vzal ze stolu jednu lampu a přiblíživ se k spícím, hleděl jim chvilku do tváří. Pak zase lampu postavil na stůl. Když uleh a zavřel oči, táhly mu vzpomínkami zas nejsilnější dojmy a obrazy jeho dětství, rok od roku jasnější. Viděl, jak jaro pokrývá zemi květy, slyšel zas staronovou píseň potoků. Viděl světlé letní noci, kdy bylo blaze žít, slyšel bouřný podzimní vítr, který rozehrál harfu lesa, ohýbal útlé lodyhy květin a dával mrakům křídla; dával však také zvadlému listí nový hlas. Prožíval dlouhé

zimní noci a slyšel výt vlky na jejich toulkách mezi rozptýlenými vesnicemi. Ale doma byl klid; plápolal tam oheň z praskajícího sukovitého dříví. Všecko hrozné a temné zůstalo venku – neboť zde byl domov.

Zde hořela lampička lásky – zázračné světlo.

22. KAPITOLA

Za úsvitu opustili všichni tři chatu. Kitty tančila jako kůzle a Robbie dával všemožně najevo svou radost z nového přítele. Také kapitán Ilmar cítil, že do jeho života přišlo cosi nového. Ale nejšťastnější byl snad Robbie. V nejzazším koutku své duše cítil už dříve nejistotu týkající se jejich zpáteční cesty. Nabyl přesvědčení, že se mu nedostává sil i zkušeností a že jim na výpravě vlastně nejvíc pomáhalo štěstí. Nyní poplují s kapitánem Ilmarem – a to bude něco jiného.

Kapitán bavil své společníky zajímavými historkami. Vyprávěl například, jak posádka nyní ztroskotaného Kapitána Granta chytala selata. Námořníci vyšplhali na stromy a skákali na ně, když běžela kolem. Vyprávěl také, co našel v zásobárně u Normanova zálivu, když tam přišel. Bylo tam půl tuny konzervovaného masa a půl tuny sucharů – vše v plechovkách, které byly zase v soudcích. A soudky byly zalaty silnou vrstvou dehtu smíšeného s pískem a cementem. V jedné bedně byly sirky, vařiče a kuchyňská výbava, nástroje, léky, námořnické mapy a seznam ostatních zásobáren. Byl tam návod, kde je nejlépe chytat ryby, která zvířata mohou být užitečná a kde je nejlépe sbírat vejce. Bylo tam dvanáct párů kalhot a punčoch kromě různých vlněných košil, spodků, svetrů, pokrývek a pušky s náboji.

Vyprávěl o chaluhách, které bývají až přes sto metrů dlouhé, a o jejich listech, které se dají rozevřít a použít jako nádoby, do nichž se vejde půltřetího litru. Když tu byla kdysi velrybářská stanice, používali jich Maorové k chytání ptáků jako klecí...

Tak jim ubíhal čas, a než nastal soumrak, došli k člunu, který se zatím zatáhl a mohl je dovézt ke Kormoránu.

„Teď je řada na nás,“ křičel Robbie vesele, když se ocitli na jeho palubě. „Teď jsme my hostitelé.“ Hned tu byla plechovka s tabákem a dýmka, kterou zde zapomněl Billy Bomba. „Jen kuřte, kapitáne, na Novém Zélandě je tabáku dost.“

Ale kapitán si nacpal dýmku šetrně touto drahocennou vzácností a vychutnával každý tah s kuřáckou rozkoší. Měl pocit sluneční záře a tepla a tvář se mu konečně rozvlnila častými úsměvy. Kitty uvařila jídlo, nešetříc – na kapitánovu radu – zásobami. „Máme dost,“ pravil.

Dívka spala oné noci v kabině Billyho Bomby. Ráno je probudila bzučením vařiče – a o

půl hodiny později se zvedla kotva. Kormorán opouštěl svůj bezpečný dočasný přístav. Pluli pod dvojmo skasanou plachtou, a když míjeli Oceánský ostrov, napjali vichrovku. Na palubě bylo živo a veselo. Ale na břehu se mezi trsy trávy objevil náhle pes s těžkou buldočí hlavou, pobíhal sem a tam a díval se za člunem, dokud mu nezmizel z dohledu. Pak si sedl a srdceryvně vyl.

Vítr se ukázal prudší, než Robbie očekával, a někdy to zadulo od hor opravdu zuřivě, až se rozvířila pěna před přídílí Kormorána, prchajícího po větru, a za lodí zůstal pruh vzkypělé vody. Starému kapitánovi působilo radost řídit loď, která tak dobře poslouchala. Jak dlouho už nebyl u kormidla! A s posádkou byl spokojen, ba obdivoval se jí, bruče si do vousů slova uznání. S Oceánským a Frenchovým ostrovem po pravém boku a Ewingovým a Vánočním po levém propluli šťastně úzkým, klikatým průlivem. „Jde to dobře,“ pochvaloval si kapitán. „Znám tyhle vody. Častokrát jsem stál na Croizerově ostrohu a díval se, jak se moře vaří a jak je voda v průlivu jasná.“ Jistou rukou vedl kutr těsně podél pevniny u Kekenova ostrohu a poprvé se dal do zpěvu v podivné melodické řeči, zatímco nárazy větru trásly lodí od kýlu až po vrchol čnělky.

Přestože měli ve vleku těžký člun, zahnuli už v poledne kolem nízké Baklaní skály, kde poletovalo na sta velkých baklanů, a vepluli do Normanova zálivu. Není to snadná plavba v bouři, protože pevnina ční vysoko na obou stranách. Když konečně dopluli do nejzazšího cípu zálivu a spustili kotvu na dno, přihnala se tam třemi hlubokými průrvami vířivá vichřice, roztočila Kormorána, že sebou zmítal a trhal kotevním řetězem jako pes.

Kapitán se smál a poklepával na vratipeň, když plachty byly svinuty. „No, no, jen se utiš, lodičko. Navrhuji,“ obrátil se k posádce, „abyste šli jíst a spát ke mně. Ušetříte tak zásoby.“ Usedli do člunu a veslovali k pobřeží.

Každého dne však pracovali na palubě Kormorána a připravovali loď na zpáteční cestu. Bylo tam práce dost a dost. A kapitán prorokoval brzký návrat příznivého počasí. Kitty se pyšnila pěkným chlebem, který upekla, a dobrými koláči. Robbie necítil tentokrát napětí, které se zmocňuje každého námořníka před dalekou cestou. Kapitán Ilmar bude přece s nimi. Vše se teď zdálo snadné.

S kapitánem se stala v několika dnech nezvyklá změna. Jeho tvrdý pohled námořníka byl teď plný srdečnosti a jeho jednotvárně šeptavý hlas poustevníka dostal citový přízvuk a melodii. Silné rysy jeho povahy se znovu uplatnily a sourozenci chápali, jakou moc asi jeho osobnost kdysi měla. Měli ho rádi a cítili se teď jako doma v končinách předurčených pro zničené trosečníky, jimž oceán a bouře vzaly vše kromě života – drahocenného života. A větrem ošlehané ostrovy se jim staly tak drahými, že si říkali: „Dobře, že odtud odejdeme všichni tři – jinak by se nám těžko loučilo.“

Zatím čekali, až kapitán určí den odplutí. Ale čím víc se počasí uklidňovalo, tím víc byl kapitán Ilmar nespokojen.

Jednou večer vylovil kapitán z bedny v koutě místnosti množství figurek, které stavěl na stůl. Byli to námořníci v různých situacích. Tady stáli v řadě za sebou a táhli lano. A za nimi pes, který se zahryzl do konce lana. Když kapitán zatáhl za motouz, figurky se pohybovaly jako živé. Pes byl vyřezaný z černého dubového dřeva a vše bylo zhotoveno s velikou zručností a zřejmě i trpělivostí jen s pomocí finského nože. Tady zas byl námořník u kormidla, steward s jídlem, kuchař s vařečkou, plavčík s konvicí kávy, kormidelník se sextantem, kapitán s lodním deníkem a konečně čtyři námořníci sedící s dýmkami v ústech kolem stolu, na němž stály láhve a korbele. Robbie a Kitty se na ně nemohli vynadávat.

„Vezměte si je s sebou, budu tu mít dost času vyřezat jiné.“

Oba zapomněli poděkovat a úsměvy jim zmizely z tváří:

„Ale – cožpak vy nepůjdete...?“

Stařec pohlédl stranou a zavrtěl hlavou. Kitty položila hlavu na stůl a plakala.

„Ale proč?“ zeptal se Robbie chraptivě. „Proč nechcete?“ Znělo to spíše jako prosba – ne za něho a Kitty, ale za jejich osamělého přítele.

„Protože mě tam nahoře u vás nikdo nebude potřebovat, ani vy ne.“ Odmlčel se na okamžik a pokračoval pak: „Kdysi jsem si přál být velitelem hrdinů, kteří osvobodí můj národ z poroby. Ale skončilo to jinak a moře mě nakonec vyvrhlo do této samoty. Vím nyní, že sem patřím a že zde je můj domov: uprostřed oceánu a bouří. Mezi lidmi bych se cítil zajatcem, neboť my, synové moře a bouře, jsme jako mořské vlaštovky. Jen máme-li za sebou tisíce mil, kdykoli nás touha vylákala na cesty, jen můžeme-li žít s pohledem na divoký oceán, cítit trpký pach chaluh, vidět stoupat a padat vlny, dýchat syrový, slaný mořský vzduch a poslouchat dnem i nocí žalozpěv oceánského větru – jen tehdy jsme ve své kůži.“

„Ale to je skoro všechno možné i u nás v Pictonu,“ namítala tiše Kitty.

„U nás byste se necítil vězněm,“ připojil se Robbie. „Nemáte tušení, jak dobře je u nás doma.“

Ale stařec stále potřásal hlavou.

„Znám taky lidi,“ řekl živěji. „Poznal jsem je ve všech zemědělech – a host má vždy dobré oči. Viděl jsem mnoho tváří, ale jen málo jich zářilo životní radostí a jen ojedinělé štěstím. Kdysi jsem věřil, že se mi podaří chytit štěstí; teď věřím, že prchá před těmi, kdo se za ním honí, a že přichází jen k duším, které našly mír samy v sobě. Bojím se ducha neklidu, který vládne mezi lidmi; bojím se hluku a chvatu lidského života. Lidé se předhánějí v rychlosti, závodí spolu ve vozidlech chvějících se pod silnými stroji, ve člunech a hlučících letadlech. Závodí ve všem, co je lidské. Jsou posedlí d'áblem rekordu, který je bičuje a dohání k ještě divočejšímu spěchu. Řítí se životem, nadšeni tím burácivým tempem – a netuší jeho pustošivou podstatu.“

Domnívají se, že dovedou tvořit – ale neumějí stvořit ani vítr, ani déšť, ani vůni květin. Domnívají se, že umějí vládnout – a neovládou příliv ani vlny. Myslí, že jejich

vymoženosti jim umožní šťastnější život, a nechápou, že to dovede jen příroda, nasloucháme-li její moudrosti a skláníme-li se před jejími spravedlivými zákony.“

Kapitán zmlkl. Kitty a Robbie na sebe pohlédli. Nerozuměli všemu, co říkal, a byla to pro ně podivná řeč. Jedno však pochopili: že se odtud musejí vrátit sami. Po radosti, s níž se těšili na plavbu a návrat domů, padla na ně nyní tíha odpovědnosti a zklamání, jež se jim zračilo ve tváři.

Kapitán jako by četl jejich myšlenky. „Když jsem byl ještě chlapec, myslel jsem si, že dospělí lidé jsou už ve všem hotoví. Myslíte si to možná také. Chci vám však říct, že jsem právě jistým způsobem začal... Možná že tam k vám jednoho dne připluji v jednom ze zdejších člunů, až přijde můj čas a budu mít k lidem nový a lepší poměr. A vy?

Můžete se plavit bez obav sami. Jste dobří kamarádi a námořníci; a kde je odvaha, tam se najde vždycky cesta přes oceán pro muže a jeho loď... a pro chytré a milé děvče,“ dodal kapitán a podíval se přívětivě na Kitty, která tam ještě seděla s mokkými tvářemi.

23. KAPITOLA

Nazítří ležely Aucklandské ostrovy zahaleny šedí a chladem pod sněhovými vánicemi z jihu. Slunce jako by se odtud muselo odstěhovat. Nad horami se rozprostřela silná pokrývka mraků a v lesích vyl vítr, který se sem přihnul od Rossova moře a ledovců u Oatesovy země. Zkušený kapitán však věděl, že to je zde známka obratu počasí: „Zítra budete moct vyplout. Hled'te si proto dnes všecko připravit.“

V chatě bylo v noci značně chladno, takže se Robbie a Kitty museli napřed proběhnout, než vstoupili do člunu. Celé dopoledne pak nosili pitnou vodu od vodopádu do vodní nádrže na Kormoránu.

„Dnes s vámi nepůjdu na palubu,“ řekl jim ráno kapitán Ilmar, „dnes budu balit figurky a uvařím vám vydatné jídlo na rozloučenou. Pracujte si tam a nechte mě tady.“

„Třebaže se těším domů, nechce se mi odtud,“ pravil Robbie Kitty na palubě. „Ještě rok bych tady mohl zůstat.“

„Mně je taky smutno, a to proto, že kapitán s námi nebude,“ Kitty si vzdychla.

„Snad se s ním ještě shledáme,“ utěšoval ji Robbie. „Řekl přece, že je možné, že k nám jednoho dne připluje.“

Měli bychom mu zde nechat všecko, co by mu mohlo být užitečné. Budeme mít rychlou cestu a nepotřebujeme tolik věcí. On přece ví, jaké bude počasí.“

Naložili člun zásobními lany a plachtovinou. „Může si tu ušít plachty – nezapomeňme mu zde nechat také přízi a jehly... A Billyho skříňku s šitím. Kostěná jehla, kterou teď šije, mi připomíná starověk.“ Kitty vzpomínala, co by zde ještě nechali.

„Mám nápad! *Malířství ve starověku a středověku!*“ vzpomněl si Robbie.

„To je skvělé!“ zvolala Kitty. „To bude mít pan ředitel radost, až mu to povíme. Možná že z toho bude přednáška o mládeži, která se vydala přes oceán, aby přinesla plody osvěty na dálné ostrovy.“

„Svůj kartáček na zuby mu nedávej,“ pravil Robbie, když viděl, že jej Kitty přikládá k ostatním věcem. „Je už skoro nemožný. Dej mu můj; nikdy jsem ho nepoužil. A co nejvíc sirek a mýdlo – ty si nech jen kousíček. Já se mýt nebudu.“

„Jak to?“

„A nač? Když se tatínek jednou plavil s plně oplachtěnou lodí a vodní nádrže se jim rozbily, nemyli se čtyři měsíce. Rád bych to taky zkusil.“

„Překrásná myšlenka, když máme zásoby jen na pět dní!“

„To mu ale nesmíš říkat, protože by si nevzal naši mouku.“

„Myslím, že vystačíme s tím, co máme. Nebojím se.“

„Kitty, hurá! Dej sem ještě ty dva bochníky, ať se už hne s člunem.“ Robbie uložil bochníky uprostřed člunu, Kitty skočila za ním a člun se šinul ke břehu.

Kapitán Ilmar tam na ně už čekal. Nechtěl však přijmout jejich dar. „Bez toho přece nemůžete být,“ namítal.

„To by tak scházelo!“ zvolali oba. „Máme všeho dost a budeme doma co nevidět.“

„Dobrá, pak tedy uděláme výměnu. V chatě stojí bedna s figurkami, které jsem obalil mechem a kapradím.“

Večer se počasí změnilo – kapitánovo proroctví se splnilo. „Ráno bude jihovýchodní vítr,“ pravil, „a budete moct odplout. Za dva tři dny budete u pobřeží Nového Zélandu a za týden doma u rodičů. Pak jim budete moct ukázat, co jste se cestou od počasí naučili.“ Přiložil na oheň a nechal plameny šlehat z krbu, aby bylo v místnosti světleji.

„Dnes večer tu budeme mít slavnost,“ pokračoval. „Uslyšíte hrát na nástroj, jaký jste ještě nikdy neslyšeli.“ Kapitán vzal do ruky citeře podobný nástroj, který visel u kóje, a položil jej na stůl. „Je to kantele, na níž se hraje doma v naší zemi. Staré pověsti vyprávějí, že první, kdo na ni hrál, zhotovil její ozvučnici ze štíčích čelistních kostí, napínací kolíčky z jejích zubů a struny ze zlatožlutých dívčích vlasů a z koňských žíní.

Však také kantele hovořila lidským hlasem a tlumočila všechna duševní hnutí, když na ni zahrál mistr. Pak vystrkovaly ryby hlavy nad jezerní hladinu, aby poslouchaly, ptáci umlkli, divoká zvěř se plížila blíž a zapomínala na svou krvežíznivost, řeky se zastavily na své cestě k moři, vodopád utichl, vítr se utábořil v korunách borovic a lidé plakali štěstím.

Ale toto zde je mořská kantele,“ kapitán pohladil boky nástroje. „Ozvučnice je z naplaveného dříví, které přeplulo oceány. Vsálo do sebe sluneční paprsky, pozorovalo dlouhé, modré pasátové přívally a naslouchalo mumlání hlubin za tropických nocí. – Toto dřevo bylo nesené proudy Ledového oceánu oblastí bouřlivých západních větrů, aby

skončilo na osamělém ostrově v mlze a plískanici. Proto je v něm chlad smrti, burácivý pozounový úder bouře a zpěv samoty. Napínací kolíčky jsou z aucklandských sukovitých stromů: proto mluví z těchto tónů nezlomná odvaha a tvrdošíjná vytrvalost. Struny jsou ze střev divoké zvěře – proto jako by se ozýval ve hře křik mořských ptáků, řev lvounů a štěkání tuleňů.“

Kapitán mluvil zasněně – jako by sám k sobě, když se díval na svůj nástroj. Když se jeho pohled zvedl a on si uvědomil, že tu má posluchače, nachýlil se kupředu a pravil vážně:

„Všechny kantele hrají o překrásné radosti ze života a neproniknutelné záhadě smrti. – Vám zahraje mořská kantele o životě, neboť jste plni nadějí. Mně zahraje píseň stesku po domově, která zaznívá nám všem, kdož jsme byli zahrnání na cizí pobřeží, ale stále máme své kořeny hluboko v zemi, kde jsme se narodili. – Dnes večer zahraje písně bouře.“

Udeřil do strun. – „Teď klesá barometr. Teď se nebe pokrývá mraky. – Sbohem, milostivé slunko! – Jste odkázáni na sebe na širém oceáně. – Bojíte se? Ne. – Námořníci jdou do toho. První nárazy větru rozehrály lanoví. Jste vzhůru? Připravit se k vrcholovce! – Sleduji vás v myšlenkách na cestě od Aucklandských ostrovů. Vítr hvízdá v trávě, jestřábi křičí v oblacích, albatrosové plují k obzoru v jitřním soumraku a moře se tříští o Bristow Rock.

Teď jdou oceánem vlny v modrošedých róbách s dlouhými vlečkami; ale vy bdíte a nedáte se překvapit.“

Kapitán hrál tak, že jeho tóny zněly jako bzučení a pískání větru a sílily pod jeho rukou až k zvukům vzdáleného hřmění.

„Víte vzal útokem dlouhou zeď ostrovů, valí se jako řeka přes hřbety skal a pobřeží se pak rozduňelo jako zvon pod bušivými údery příboje.“

„Ha!“ kapitánův hlas změkkl a hudba kantele ztratila svůj bouřně naříkavý tón: „Vždyť se neplavíme – sedíme v chatě u Normanova zálivu. Hleďte, jak oheň plápolá, jiskří, praská. Sobi běží na stěně, pronásledování vlky. Ale ti je nikdy nechytí. Venku vyje zimní bouře. Medvěd se převaluje ve svém doupěti a sní o jaru, létu a podzimu se sladkými zralými jahodami.

Ještě přijdou dlouhé, tmavé noci. Ale vzpomínka na vás je ozáří.“

Hrál nyní tiše a vroucně. Kitty a Robbie na něho hleděli s pohnutím. Takhle neslyšeli ještě nikoho mluvit a hrát – a jaký je to námořník!... Ale zítra...!

Kapitán je vytrhl z lítostivé nálady: „Jsme přece námořníci. A toto je poslední noc! Ať je veselá! Zítra si budete hledět kormidla – dnes si ale zazpíváme.“

Schýlil se nad nástrojem a zešeřelou místností zazněla zářivými durovými akordy melodie, kterou Robbie a Kitty znali. Ano, byl to ten povědomý rytmus – jakoby nárazy vesel velrybářského člunu, když se vesluje na dlouhé vzdálenosti.

Robbie vyskočil: „To je ona!“ zvolal.

„Znáte ji?“ Kapitán přehrál melodii znovu, zatímco Robbie dával rukou takt.

„Ano, tu dobře známe,“ ozvala se Kitty. – Kapitán odsunul nástroj dále na stůl, zvedl se v celé mohutnosti své postavy, zahleděl se kamsi do dáli a zpíval, dávaje si takt úderů pěstí do stolu:

*Hoj, hoši, kupředu, sevřete vesla,
by vlna váš člun jak vlaštovku nesla.
Tomuhle říkáte veslovat, hoši?
Vždyť mi tu usnete jak staří hroši!*

*Ráz! – Hoši, ráz!
A teď s vesly zas zpět!
Ráz! – Hoši, ráz!
Bouře uhne se hned.*

Z jeho tváře zářilo nadšení dělníka moře, bílé vlasy se mu svezly do čela a plnovous se vyjímal nějak důstojněji na starém modrém svetru.

„Pojďte, děti, k tomu patří ještě tohle...“ Zahájil námořnický dupák, sledován oběma sourozenci, dokola světnicí. Robbie a Kitty se k němu přidali svým zpěvem, a tak to šlo znovu a znovu kolem stolu ve svitu lampiček, až byl dozpíván poslední verš.

„Tak to má být poslední večer na pevnině – a tak jsme to vždycky...“ Kapitán nedomluvil. Bylo slyšet škrábání na dveře. Kapitán tiše šel a otevřel. Zhlédli buldoka, který rychle odběhl a zmizel ve tmě.

„Až sem se dosud nikdy neodvážil. Jistě se brzy zas vrátí,“ pravil kapitán a zvláštní úsměv mu rozzářil tvář. „A přijdu-li někdy k vám, přijdu s ním.“

Oheň v krbu dohořel. V místnosti bylo už téměř chladno. Byl čas jít spát. – Robbie usnul brzy, ale Kitty bděla. Pokaždé, když zavřela oči, viděla kapitána Ilmara putovat kolem stolu nebo hrát na kantele, aby byl poslední večer slavnostnější a aby jim dodal odvahy a důvěry v zítřejší cestu. Ale věděla, že jeho myšlenky dlely spíše u jeho dvou dětí...

Když pak kapitán podle zvyku obešel jejich kóje, tvářila se, že spí, zapomínajíc, že má v očích slzy. Stařec se na ni chvilku díval, všiml si jich a přistoupil blíže. Tu se mu položila dívčina ruka kolem krku. „Díky za všechno,“ šeptala Kitty.

„Milé děti,“ pravil pohnutě, obrátil se a šel ke své kóji.

Takový byl poslední večer Robbieho a Kitty na Aucklandských ostrovech – tři sta mil na jih od nejzazších míst lidské civilizace.

24. KAPITOLA

Když Kitty a Robbie otevřeli ráno oči, byl kapitán Ilmar už na nohou.

„Kde je bedna s dřevěnými námořníky?“ ptala se Kitty kapitána, když snídali.

„Je už dávno na palubě. Zvedneme kotvu hned po snídani. Víc než na dva dny vám za počasí neručím.“

Jakmile přišli na palubu, ujal se kapitán velení a jeho rozkazy jen přšely. Kitty a Robbie se činili u plachet – kapitán nehnul ani prstem.

„Hlavní plachtu napnout! Všude uvázat. Popustit vratirej! Přitáhnout kotevní řetěz! Ještě líp! Pořádně! Napnout stěhovku! A teď zvednout kotvu! – Podívejte se!“ – zavolal na ně pojednou a ukazoval ke břehu.

Pobíhal tam z místa na místo buldok, a když se uvolněný Kormorán pod silným nárazem větru hnal kupředu, usedl a dal se do vytí, protože se cítil opuštěn.

„Večer přijde zas,“ řekl stařec potěšeně. „Je to chytré zvíře. Možná že teď poběží za námi po břehu.“

Vítr ostře zadul, ale z několika stran. Teprve po hodinovém trpělivém křižování s depotním člunem ve vleku proplul Kormorán kolem Baklaní skály s napjatými škoty.

„Vytáhnout velkou kosatku, nasadit vrcholovku!“ Kapitán Ilmar posádku řádně zaměstnal, takže neměla čas na smutné myšlenky...

„Tak se mi to líbí,“ pochvaloval si. „Půjde vám to.“ Pustil ke kormidlu Robbieho. „Drž se teď hezky dál od Vánočního ostrova a od Enderby, synu, a pamatuj, že proud běží na východ rychlostí asi patnácti mil za den. Sbohem, vy chlapíci, a šťastnou cestu! Přijdu-li někdy k vám na sever, pak jen proto, že se mi stýskalo po vašich veselých tvářích.“ Tvářil se, jako by neslyšel jejich děkování, přitáhl člun, odvázal jej a skočil do něho.

Kormorán se rychle vzdaloval. Nikdo nekynul rukou, všichni tři jen zírali... Kapitán Ilmar zmizel na chvilku s kymácejícím se člunem mezi vzedmutými vlnami, aby se opět objevil mnohem dál – a opět – a opět – a opět – ještě dál a dál... Jeho vlasy, které zbělely smutkem a neštěstím, vlály jako bílý šátek na rozloučenou. – Teď už zahlédli nad vlnami jen tuto bílou skvrnu a vztyčenou ruku... Robbie a Kitty odpověděli neúnavným máváním. Pak jim jejich přítel zmizel za Vánočním ostrovem. – Byli opět sami.

Chvilku nikdo z nich nepromluvil. Ale pak se Kitty vrhla Robbiemu na prsa vzlykajíc: „Ne, nemůžu to už vydržet.“

„Co?“ – zeptal se suše Robbie, ale sám využil situace a utřel si rukou z tváře několik slz.

„To všecko. – Všecko je tak zoufalé a zase tak radostné. Chce se mi plakat a smát se současně.“

Pohládl ji a cosi říkal, aniž si uvědomoval, o čem mluví. Nakonec zvolal: „Kitty, hurá!“

„Proč hurá?“

„Protože nemáme na palubě ambru.“

„Ambra!“ – Kitty si odhrnula vlasy z čela. „Dlouho jsem už na ni ani nepomyslela. Ty ano?“

„Málo. – Vezmi si na chvílku kormidlo, podívám se, jak se osvědčuje kosatka.“

„Domů! Domů!“ křičela Kitty. „Zblázním se radostí.“

V poledne zmizely Aucklanské ostrovy pod obzorem. Jihovýchodní vítr dul vytrvale s takovou silou, že musili často stáhnout vrcholovku. Střídali se, aby si mohli v kajutě aspoň hodinu zdřímnout, ale dva dni po odplutí, kdy už zmožení ospalostí zírali k obzoru, spatřili Stewartův ostrov a za hodinu nato se objevily výběžky Jižních Alp na Novém Zélandu.

„Mohli bychom se dnes v noci stavit v Bluffu a navštívit Billyho Bombu a kapitána Rosse, jsou-li tam, ale musíme rychle domů,“ uvažoval Robbie. – „Zdá se mi, že se vítr mírní a že dostaneme severovýchodní.“

„A tatínek s maminkou mají jistě plno starostí...“ Kitty a s ní i Robbie si teprve teď nejvíce uvědomovali, jak asi je jejich rodičům. Kitty také začínala mít pochyby o tom, vystačí-li se skrovnými zásobami na Kormoránu.

Robbieho proroctví o větru se pak splnilo, takže mohli kormidlo opustit a jít si oba zdřímnout. – Když se při západu slunce vrátili na palubu, byli už v zelené přízemní vodě poblíž Chaslandova omylu. Bylo bezvětří, ale k půlnoci dostali pevninský vítr a v deset hodin příštího dne míjeli Saundersův mys a dostali se zas na modré, široké moře, kde chytili příznivý vítr, který je provázel k Pobřeží devadesáti mil.

Příštího dne ráno se vynořily jako růžové sny ledovce Cookovy hory nad oblaky, jež se nakupily v noci kolem jejího úbočí. Tu se ani Robbie nestyděl za slzy radosti při pohledu na známou horu. Oceán bývá ostatně často svědkem podobných nálad svých lidských hostů. Sourozenci cítili totéž, co cítí Dán po dlouhé mořské pouti, spatří-li nízký břeh Skagenu nebo zelené věže Kronborgu; nebo Švéd při pohledu na spoustu šedých skalnatých ostrůvků před Göteborgem; nebo Nor, spatří-li staré, bouřemi a vichřicemi ošlehané Norsko vystupovat velkolepě ze Severního moře; nebo Angličan, zahlédne-li černé skály Cornwallu nebo příkré bílé výspy u Doveru; nebo zas Němec při prvním zablikání helgolandského majáku za černé noci v hamburském zálivu.

Zásoby se ztenčily, ale naše posádka vyslídila vše, co bylo k jídlu, a spokojovala se malými dávkami s onou vůlí k vytrvalosti, jíž učí moře své lidské děti.

Kormorán ležel na zelenomodrém oceánu 25 mil před Půlměsíčním zálivem. Využili pevninského větru doufajíce, že dostihnou Campbellova mysu při severovýchodním větru příštího dne. Ale ten nepřišel – a nyní bylo bezvětří. Kutr se zrcadlil v širém moři, lesknoucím se jako olej.

Kitty a Robbie seděli v kajutě. – „Musíme se dnes k obědu spokojit s šálkem čaje a

kouskem chleba s máslem,“ řekla Kitty. „Odpoledne upeču nový z poslední mouky a k večeri budeme mít poslední rýži a poslední maso. Zítra bude jen čaj a suchý chléb. Kdybychom tak mohli chytit nějakou rybu! Ale nemáme jistě udici.“ Kitty už seděla trochu domácky ustaraná, třebaže byla jistým způsobem pyšná na ty nesnáze.

„No,“ odpověděl Robbie, který byl zahlobbán do studia mapy a neslyšel, co Kitty říká, ale soudil, že „no“ se hodí pro všechny podobné situace. Opakoval si, jak to slyšel od Billyho: „Hory jsou zakryté mraky od jihovýchodu a částečně i od jihozápadu, zatímco celá vzdálená pevnina, včetně Kaikoura, je velmi jasná s jemným modrým nádechem na severozápadě. – Je něco vidět, Kitty? Jdi se podívat.“

Dívka vyšla na palubu. Ale Robbie přišel za ní a oba vážně pozorovali pevninu. Vrcholky hor byly zahalené mraky, ale pobřeží bylo jasné. „Nemyslíš, že by bylo nejmoudřejší, kdybychom to zkusili směrem na Kaikouru?“ ptala se Kitty. „Dostaneme-li jihovýchodní bouři, půjde to možná ztuhla a zdlouhavě. A byla by to ostuda vrátit se domů s potrahanými novými plachtami, dostaneme-li se tam vůbec pak v bouři. Víš také, že už skoro nemáme jídlo a je tu jen láhev petroleje.“

Robbie neodpověděl. Jeho mozek pracoval, zatímco si hoch opakoval: „Silné severozápadní a západní větry jsou časté – rozumí se v létě, pokud vím – a jihovýchodní bouře nejsou vzácností. Přinášejí nejasné, ošklivé počasí s deštěm a trvají dva až tři dny.“

Znovu se Robbie pátravě rozhlédl a studoval oceán i oblohu. Vysoký mořský příval se sem blížil od jihovýchodu. Nebe bylo pokryté vrstvou mraků, za nimiž se vznášelo slunce jako matný terč.

„Není pochyby, že do večera dostaneme prudký vítr, který potřebujeme,“ pravil Robbie.

„Mraky se víc a víc kupí nad horami. Co jsem prve viděla, je teď úplně zataženo.“

„Nechce se mi už plout ke Kaikouře. Nemáme podrobnější mapu a nemám ponětí, jaké to tam je. Billy Bomba, pokud se pamatuji, říkal, že je tam závětrí při jihovýchodní bouři. Kdyby to alespoň bylo ve dne a za jasného počasí – ale v mlhavé noci a lijáku a snad ještě za bouře směrem k pevnině si tam prostě netroufám. To zůstanu radši s malými plachtami v bouři na moři. Nu, opozdíme se, Kitty.“

„A co chceš tedy dělat?“

„Pustit se středem Cookova průlivu – a nepůjde-li to, můžeme odbočit a zdržet se ve Wellingtonu. Prozatím skasáme o jeden pruh stěhovku a o dva hlavní plachtu a upneme naplno vrcholovku. Udělám to sám a ty zatím uvař rýži. Budeme mít určitě namáhavou noc.“

„To znamená bouři.“

„Jak daleko máme ještě domů?“ ptala se Kitty, když seděli u poslední teplé večere.

„Stýská se ti? Myslím, že dobrých sto mil. Můžeme být v průlivu zítra ráno, když

budeme mít štěstí. Z jedné věci mám ale radost.“

„Z čeho?“

„Z toho, že víme, kde jsme. Je to radost být námořníkem, který ví, kde je.“

Kitty mlčela, až to Robbiemu bylo nápadné. „Co je ti, Kitty?“

„S tím si nedělej starosti. Je mi jen divně. Chtěla jsem dobrodružství a líbilo se mi, bylo to napínavé. Ale bylo toho přece jen mnoho. Teď musím pořád myslet na to, že už nemám tolik sil, abych ti pomáhala jako dřív – a že už nemáme víc jídla a na podobné věci. A teď mám špatné svědomí, protože jsem snědla hodně rýže...“

„Jsi skvělé děvče, Kitty – ale buď klidná... Hlavně teď. Slyšíš? Už máme vítr. Propánajána! Teď si tedy zaplujeme!“

Vyběhli na palubu. „Je to jihovýchodní – a děláme dvě míle. Ale nevidím už zemi. Poslyš, viděla jsi dopoledne nějaké lodi? Byl jsem až po uši v mapě a zapomněl jsem na to.“

„Viděla jsem dva parníky tam u pobřeží a jeden dál na moři.“

„Že by to byl velrybářský? Nevšimla sis, jestli měl na stožáru...“

„Ne-e.“

Když se stmívalo, byl Robbie rád, že skasal plachty, neboť vítr zesílil.

„Musíme se držet pěkně dál od Campbellova mysu; má zuby, které sahají několik mil do moře,“ volal na Kitty, zatímco se pachtil se svinováním vrcholovky, která sebou těžce házela v dešti.

„Kdybychom jen zahlédli maják! Vezmi si kormidlo, půjdu zavěsit lucerny, máme-li ještě trochu petroleje. Dobře že noc nebude dlouhá. Teď se budem plavit dál a ráno uvidíme, kde jsme.“

Robbie stále něco mluvil, jednak aby povzbudil Kitty, jednak aby se jí svěřil se svými myšlenkami. Kitty uměla leckdy dobře poradit a Robbie ji nepodceňoval.

Za obratného vedení lodi, které by uspokojilo každého námořníka, propluli dlouhou trať vzdouvajícím se oceánem k pověstnému Cookovu průlivu. O tom, že půjdu této noci spát, nemohlo být ani řeči a Kitty zneklidněla, když Robbie seběhl do kajuty podívat se na mapu... Přesto však vydržela u kormidla, ba volala na bratra: „Nemusíš spěchat, Robbie, zastanu to dobře.“

Pojednou – bylo to dlouho po půlnoci – vykřikla: „Maják! Maják! Na levém boku! Pospěš si, než se ztratí! – Ach, už je pryč!“

„Však se světlo zase objeví,“ pravil Robbie, který nikdy nevyletěl tak rychle na palubu jako nyní. „Svítí každou minutu.“

Zatím však přibývalo každou minutou větru. Kormorán byl zahnán dále, než si mohli přát.

„Přál bych si, aby hlavní plachta byla svinutá,“ volal Robbie. „Ale zkusíme to zatím

ještě takhle. Bude nejlíp, počkáme-li se svinutím až do svítání, protože to nebude lehké. Kdybych byl už aspoň dospělý – nebo kdyby loď byla menší...”

„Blázníš? Je to zlé, plachtit s takhle velkou lodí, ale bylo by to tisíckrát horší, kdyby byla menší. Chtěla bych jen...”

V tom okamžiku návětrný bok zmizel pod mohutnou vlnou a hned nato se stalo něco, co by si jejich fantazie byla nikdy nedovedla představit. Ale v takovém jihovýchodním větru u pobřeží jde příhoda za příhodou jako poplašné rány na buben.

25. KAPITOLA

Prudká vlna se vrhla na Kormorána, který se jí nicméně zase zbavil, celý se otrásaje, neboť vítr se rozzuřil a moře se zvedalo víc a víc. Vlny ohrožovaly stále dotěrněji loď i posádku.

„Jen klid, jen klid,“ mumlal Robbie, zaťal zuby a všemi silami držel kormidlo.

„Jen klid,“ opakovala Kitty znovu a znovu a pomáhala mu dostat kutr do nejvýhodnější polohy, aby nemohl být vlnami převrácen.

„Konečně to opadává,“ pravil Robbie s ulehčením – nejhorší měli za sebou.

„Ano, konečně,“ Kitty hleděla stále doleva, pátrajíc po majáku, když se náhle vynořilo v těsné blízkosti světlo.

„Lucerna!“ vykřikla. „Dvě, tři lucerny! Robbie, narazíme na ně!“

„Nenarazíme, dokud tu jsem já,“ odvětil Robbie s ledovým klidem, jemuž se sám divil. „Naše lucerny hoří – aha, už mění směr. – Už je na závětrné straně.“

Jakýsi parník si razil cestu tmou a vodní tříští. Byla to poměrně malá loď se stožárem, vysokým předkem, vysokým velitelským můstkem a s nízkou záďí. Plula tak blízko, že slyšeli vrzání kormidelního stroje, chrastění kormidelního řetězu a rozkaz, jemuž nebylo rozumět.

„Něco nám chtějí,“ zvolala Kitty, neboť parník, který je zatím minul, se obrátil a klouzaje po hřebenech vln pomalu se k nim blížil. Hned viděli téměř celý jeho trup prudce vyhoupaný k zamračenému nebi, hned zas jim zmizel, takže zahlédli jen kus stožáru s temným předmětem na vrcholu.

„Doufám, že popluje k závětrné straně,“ zvolal Robbie hlasem, v němž se chvělo napětí. „Připluje-li k návětrné, vezme nám vítr.“

„Ať – jen když nás neporazí.“

„Rozhodně chce s námi mluvit. Poslouchej dobře, až bude křičet, musím dávat pozor na řízení.“

„Teď je celá před' nad vodou – a teď je zas nahoře zád' a před' je pod vodou až po

předpalubí. Ach, Robbie, myslím, že jde k návětrné straně.“

„To nevadí! Jen klid – hned uslyšíme, co je.“

V příštím okamžiku se octl parník po jejich návětrném boku, obrovský příval jej zvedl do výše a vrhl jej k závětrné straně, takže posádka Kormorána, který se octl na vrcholu vlny, viděla celou palubu a zahlédla slabé světlo v mapovně, zatímco červená boční lucerna svítila zcela blízko. Kormorán padl do úvalu a ztratil vítr, takže jeho plachty přepadly nazad.

„On se úplně zbláznil!“ – křičel Robbie, neboť v příštím okamžiku se vynořila před parníku prudkou rychlostí takřka na dosah a vylétla do výše jejich stožáru. Ozvala se rána a řev: „Vše v pořádku!“ – Lavina vzedmuté vody oddělila Kormorána od jeho nebezpečného souseda.

„Tak co, námořníci? Jak se máte? Paluba v pořádku? V plachtárně se jim daří dobře. Ale čeká tam na vás kázání.“

„Billy Bomba!“ vykřikli oba jedním dechem, neboť na palubě Kormorána spatřili svého přítele. Kitty se mu vrhla okolo krku, když s bohorovným klidem sestoupil do kormidelní kabiny.

26. KAPITOLA

Bývalý kormidelník Kormorána pozoroval oba sourozence s pocity zábavy i uznání.

„Dali jste se do toho řádně, vy bouřliváci. Zdalipak víte, že kutr je už třicet let starý? A ty, Kitty, nezapomněla sis vyčistit dnes zuby? Víš co, Robbie, skoč mi dolů a nacpi mi tam tuhle dýmku; zapomněl jsem si tady plechovku s tabákem. – Cože? Že je vykouřený? Můj námořnický tabák? Zbláznili jste se? Nacpi mi ji tedy z tohoto pytlíku a zapal.“ Billy se zatím ujal kormidla. „A co se u všech všudy stalo s člunem? Kde je? Taky jste ho vykouřili?“

„Ano, všechno se nám vykouřilo,“ zvolal Robbie, „a vy jste nám sem spadl rovnou z nebe – a teď hurá domů... Nemůžu ani nacpat dýmku, jakou mám radost.“

„To je ale náhoda!“ jásala Kitty. „Právě v nejvyšší čas...!“

„Kde jste vlastně byli?“ vyzvídal Billy Bomba.

„Na Aucklandských ostrovech,“ odvětila Kitty.

„Cože?“ zarazil se Billy.

„Na Aucklandských ostrovech,“ zdůrazňoval Robbie. „Ale teď bych rád věděl, proč jste do nás málem narazili?“

„Nedalo se nic jiného dělat,“ odpověděl Billy. „Potřeboval jsem se dostat k vám na palubu – sami byste se v tomhle počasí sotva dostali Toryovým průlivem. Je to tady dnes

trochu zlé.“

Kormorán se zatím poněkud vzpamatoval a běžel dobrou rychlostí po rozbouřených vlnách.

„Vaše matka,“ pokračoval Billy, rozhlédnuv se po moři, „málem umírala strachem o vás a otec chodil po světnici jako po žhavém uhlí, až rozházel všechny nezaplacené účty. A já jsem v tom byl nejhůř, protože jsem měl za vás odpovědnost. Po celou tu dobu jsem nepil pořádný grog. Dej sem už tu dýmku. Tak na Aucklandech jste byli, vy mořští vlci. Nu, pěkně vás vítám z výletu.“

Trvalo hezkou chvíli, než sourozenci Billyho úplně přesvědčili o své dobrodružné návštěvě Aucklandských ostrovů. Teprve když se Robbie chvatně rozhovořil o ostrově a nebezpečné plavbě k němu, Billy pochopil, že je to skutečnost – a odmlčel se překvapením. Robbie a Kitty mu pak střídavě, skákajíce si do řeči, vyprávěli o svých dobrodružstvích. Kormidelník se s velkým zájmem vyptával na kapitána Ilmara. A když se pak Kitty přiznala, že nevezou žádnou ambra, Billy se rozesmál.

„Co na tom! Zachránili jste něco, co je cennější než všechna ambra na světě. A mně se chce srdce rozskočit radostí, když vás tu vidím v tak dobré náladě. – Proud se změnil. V šest hodin budeme u Krysí díry, která vede k Toryovu průplavu,“ poznamenal a znovu začal o svém trápení. „Vaši rodiče měli velikou starost. ‚Co myslíte, vrátí se ještě?‘ ptala se mě nedávno vaše matka. To se mi věru ještě nestalo. Musil jsem lhát jako baron Prášil. ‚Děti odplují z Bluffu pravděpodobně až zítra,‘ řekl jsem jí. ‚Robbie si chtěl patrně vydělat na cestu šitím plachet pro rybářské lodi a Kitty předcítá z knížek kapitánově tetě, která je jinak stále sama a zabývá se pletením punčoch. Proto asi nemohli vyplout dřív. Psal mi to kapitán Ross...‘ – Řekněte, co jsem měl jiného dělat, než ji nějak ukonejšit? Uvěřila tomu. – A doma? Je všechno při starém – a za dvanáct hodin to bude stokrát lepší.

Před čtrnácti dny bych se tudy nerad plavil – dnes je to už lepší. Vy byste na to ovšem byli příliš unavení. Jděte se raději vyspat. Na vyprávění všeho ostatního budeme mít ještě času habaděj.“ Robbie a Kitty poslechli a sešli do kajuty. Usmívali se na sebe, ale do hovoru jim nebylo, takže zmožení únavou brzy usnuli.

Když se po posilujícím spánku shledali s Billym, nezdálo se, že by byl unaven – usmíval se přívětivě, když mu Kitty přinesla šálek čaje, uvařeného k poslednímu chlebu. Kitty i Robbie ho po všem, co s ním prožili, považovali za člena rodiny. Nyní jim začal konečně vypravovat, co se stalo od jejich rozloučení v Bluffu.

„...Jel jsem prvním vlakem do Kingstonu, kde jsem si koupil koně a cválal podél východního břehu jezera Wakatipu, až jsem dojel na místo, kde jsem se měl sejít s Rossem. Ale nebyl tam. Proto jsem se vydal přes hory do Pembroke – podle staré mapy, protože tam můžete jet šedesát mil a nepotkáte ani kočku. Jel jsem celý den a noc, neboť jsem měl pocit, že se s mým starým velitelem něco stalo.

Nahoře v Pembroke jsem dal unaveného koně do stáje a prošel město křížem krážem, abych zjistil, neviděl-li tu někdo Rosse. Ale ti hlupáci mi tam řekli, že prý nikdy o nějakém Rossovi neslyšeli. Nikdy – o Rossovi!“ V Billyho hlase bylo opovržení. „Po krátkém odpočinku jsem zas časně ráno odcválal z města a div jsem nespadol z koně ospalostí.

Bylo pološero a kůň letěl plnými plachtami, když se najednou vzepjal: kdosi křičí ‚Stát! Nebo střelím!‘ Chtěl jsem zprvu jít do toho, ale pak mě napadlo, že je to třeba nějaký tulák, který bude něco vědět o Rossovi, a proto jsem toho nechal.

Byl to kapitán Ross. ‚Kde jsou děti?‘ hned se mě ptal – a to jsem ovšem nemohl vědět. Onoho rána jsme telegrafovali do Bluffu, odkud jsme dostali odpověď, že jste odpluli bez udání cíle. Ross byl tak znepokojen, že jsme hned poslali důvěrný telegram správci přístavu v Pictonu. ‚Neviděl jsem Kormorána od jeho odplutí odtud,‘ odpověděl nám.

Ross mně pěkně zahrál. Pak jsme se vydali vlakem do Palmerstonu. ‚Teď se pusťš na sever a budeš v každém pobřežním hnízdě pátrat, jestli tam někdo neviděl ty dva tuláky. Já se dám na jih,‘ řekl mi tam kapitán. Rozešli jsme se – a teď po vás jistě ještě slídí někde na jihu.“

„A co vlastně dělal dřív Ross?“

„O tom vám povím jindy. Prožil řadu dobrodružství – za nimi také jel. – Nu, já jsem tedy šel na sever a vyptával se a vyslýchal v Oamaru a Tiamaru a Akaroi – a jak se ty knoflíkové dírky jmenují. Nikdo tam o vás ani o Kormoránu nic nevěděl. Pak jsem se tedy vydal ke Campbellovu mysu. Tam jsem řekl hlídači majáku, aby se po vás poohlédl, koupil jsem si lístek do Pictonu a příštího dne jsem se přihnal do plachtárny. To se ví, nálada tam byla všelijaká. Říkal jsem, že jste živi a zdraví v Bluffu, ale vaše matka chtěla zas vědět, proč tedy nepíšete. Bylo mi z toho horko – musil jsem vymýšlet jednu utěšující historku za druhou. Svůj návrat jsem vyložil tím, že jsem se přišel přesvědčit, zdali došly peníze za plachty. ‚Jste nám ovšem vítán,‘ řekla mi vaše matka, ‚ale byl by na to přece stačil dopis.‘ Řekl jsem, že poště nedůvěřuji, a že jsem ostatně jel navštívit šedesátiletou sestru, která měla narozeniny, jak to činím každý rok.

Vaše matka zas poště důvěřovala a odhrnula si z čela vlasy, jako vždycky, když se něco nedobrého děje. Vyprávěl jsem jí o jednom kuchaři, kterého jsem znal a za nímž chodil dopis tři roky. Když ho konečně dostal, řekl, že mu nepatří – a bylo v něm dokonce něco o dědictví. Zkrátka dělal jsem, co jsem uměl – vykládal jsem, že nemáte na lodi dopisní papír a že si nechcete ani vypůjčovat – a když jsem to nejkrásněji vyložil, vaše matka řekla: ‚To je možné‘ – a šla vařit. Ale než odešla, podívala se na mě tak, že bych byl dal všecko, co si ještě v životě vydělám, za to, aby v tom pohledu bylo aspoň trochu úsměvu.“

„Teď bych ale rád věděl, proč jste z Bluffu aspoň nenapsali.“

„Nemyslili jsme si, že by naši měli o nás starost,“ řekla Kitty. „A neměli jsme peníze.“

„A nač tam byl Henare, co myslíte?“ ptal se Billy. „Ale byla to má vina. Měl jsem vám to poradit. Tedy: vaše matka mi snad věřila, ale váš otec ne. Když odešla, chytil mě za ramena a vytřásl ze mě pravdu. ‚Nu dobrá,‘ řekl mi, ‚dobrá, lži si tedy dál, ty velrybářská podšívko. Jessie má zlé tušení – aspoň se uklidní. Kdyby ztratila ona naději, nevím sám, co bych si pak počal.‘

Lhal jsem tedy dál – ale nemohl jsem to nakonec už vydržet a vydal jsem se do velrybářské stanice v Barretově zátoce. Svěřil jsem se tam správci s celou historií a dostal jsem dovolení jezdit s jejich lodmi. Než uplynuly dva dni, už po vás pátrali všichni harpunáři. A včera se vrátil Johnson, Nor z posádky Jolly Jump, s modrou velrybou a říkal, že viděl asi třicet mil od pobřeží kutr... Jeho popis se hodil na Kormorána – a kdo jiný než vy by se také pustil s takovou lodičkou na modrou vodu – skočil jsem tedy okamžitě na palubu Jižního oceánu, který měl právě páru. Viditelnost byla špatná, takže jsme musili být ve stožárním koši dva. – Říkám vám, že jsem nebyl nikdy tak blízko ráji, jako když jsem spatřil vaši lucernu. Podařilo se nám přirazit k vám – nu a tu mě máte. – A tamhle máme zas Wellingtonovu hlavu. Kitty, zatáhni kryt, ať nás to nevymáchá. Proud je s námi – a to je dobře. Ale co bych dal za kapku oleje, abychom mohli uklidnit moře!“

„Máme ještě trochu tuleního tuku, který nám dal kapitán Ilmar,“ zvolala Kitty.

„Propánajána, to je lepší než bečka whisky! Sem s ním, ať se vodička napije, než si s námi bude hrát. Robbie, vezmi si kormidlo.“ – Billy Bomba vylil trochu vzácné tekutiny do Krysí díry, jak se říkalo vstupu do Toryova průlivu. Moře se kolem ztišilo a Kormorán si troufal dál. Příboj se s hromovým rachotem tříštil o Peak Rock, East Head a West Head. Středem průlivu se valil oceánský příval s bíle zpěněným a vysoko kouřícím hřebenem.

Kitty a Robbie pohlédli na sebe a pak na Billyho, z jehož pevné tváře vyzařovala odvaha muže, který již stokrát bez zachvění hleděl smrti v tvář a který se dlouhým soužitím s mořem naučil ctít jeho moc. Kdyby nebyl s nimi, byla by pro ně plavba Toryovým průlivem stejně nebezpečná jako příchod k Aucklandským ostrovům. Ale takhle... Hrál je pohled na odvahu a rozhodnost, která se zračila v každém Billyho pohybu a která jako by přešla i na ně. Nebojácně by byli dovedli zemřít s velrybářským kormidelníkem Billym Bombou u kormidla.

„Držte se dobře,“ řekl chladnokrevně, kormidlo oživilo v jeho ruce a Kormorán se řítí kupředu na hřbetě vzkypělé vlny.

„Trochu oleje z každého boku, Robbie!“ velel Billy. „Ještě trochu!“ poroučel za chvíli. Robbie vykonal rozkaz. Kormorán sklouzl do hlubokého úvalu. Svět jim zmizel z očí. Za zádi se zvedl z moře horský hřeben. Loď ztratila vítr, plachty několikrát dunivě zarachotily a splaskly. Kitty a Robbie se pevně přidrželi kormidelní kabiny.

„Pro starého Rosse!“ zaburácel Billy Bomba. „Robbie, dej mu ještě trochu oleje na zádi! Rozbij butelku o lodní bok a drž se ze všech sil!“ Robbie znovu poslechl. Kouřící

tříšť vody se jako lavina zvedla nad palubu. Co se událo v další minutě, nevěděl nikdo ze sourozenců. Přišli k sobě teprve zvukem Billyho hlasu: „Kitty, skoč mi pro dýmku a nacpi mi ji. Robbie, vezmi si kormidlo. Přetáhnu zatím velkou plachtu.“ Konečně si oba uvědomili, že se octli živí a zdraví v klidnější vodě průlivu.

Billy se smál a smál a pochvaloval si jejich společný výkon v Krysí díře. „Kdybychom byli neměli olej, byl by to býval první a poslední kotrmelec Kormorána,“ poznamenal pak rázně a spustil svou zamilovanou:

*S rozbouřeným mořem máme
těžké rvačky – na pěsti:
někdy to v nich vyhráváme –
Jindy máme neštěstí.
Jen dál, Billy, ať jsou plachty na kusy:
tvá loď se potopit přec nemusí!*

„Běž si vzít suché šaty, Kitty, my s Robbiem tu zatím odkasáme plachtu. Ať se Kormorán zas trochu rozveselí, když je teď proud s námi. Ba, ba. Co je na světě, nikdy si tak nezatančil jako teď v Krysí díře. Všimli jste si, jak držel hlavu nad vodou? Vařilo se to kolem jedna radost a proud měl nejmín sedm mil. A hleďme, tamhle máme naše velrybáře. Kitty, pojd’ na ně zamávat ouškama!“ Billy se třásl smíchem a radostí z vykonané práce.

Z nedaleké velrybářské stanice k nim dolehlo trojí „Hurá!“ – asi dvacet mužů jim mávalo na pozdrav čepicemi a kazajkami.

Kitty vyběhla z kajuty: „Co se děje?“ – a když spatřila velrybáře, začala radostně mávat rukou.

„Také mají dobrou náladu,“ poznamenal Billy. „Tak to bychom měli: plné plachty, suché šaty,“ – pohlédl na převlečenou Kitty – „a ještě trochu čaje, ne? Odpoledne budeme doma.“

Ale přestože jim už nehrozilo nebezpečí, plavba se jim zvlášť nevydařila. Vítr byl nestálý a proměnlivý zde mezi horami, proud měnil směr a jejich trpělivost musila ještě podstoupit poslední zkoušku. Také se již vydatně hlásil hlad. Robbie se ujal kormidla a Billy odpočíval. Kitty si ho všimla a pravila: „Měl byste si jít lehnout do kajuty. Nespál jste celou noc – a tady se můžeme plavit my dva.“

„Plavit se umíte, za to vám ručím – ale spali jste vy?“ bránil se Billy. Ale přece se dal přemluvit, a po jistých rozpacích se odkolébal k schůdkům a zmizel v kajutě, kde ulehl. Poprvé za čtyři dni a noci.

27. KAPITOLA

Na palubě bylo ticho. Burácení moře u pobřeží znenáhla umlkalo. Bylo slyšet jen šumění vody pročísnuté přídí Kormorána a bublání úplavu kolem kormidla. Drobounce pršelo. Jemné kapičky deště se táhly jako oblaka kouře mezi přísně šedými, holými horami.

„Ted’ jsme už skoro doma,“ vybuchl Robbie. „Jistě už telefonovali ze stanice do Pictonu, kdy budeme asi v přístavu. Jen bych rád věděl, nač ted’ myslí tatínek a maminka.“

„Ti se těší, panečku,“ pravila Kitty. „Co jiného?“

„To bude vysvětlování,“ obával se trochu Robbie. „Měli jsme jim psát.“

„Nebyli jsme právě ohleduplní,“ přiznávala Kitty. „Měli bychom zakotvit v zátoce Ztroskotání a jít v noci domů a promluvit si napřed s našimi, než se do domu nahnou všichni ostatní a budou se vyptávat na všechno možné.“

„Ano – ale víš, že se nás jistě už nemohou dočkat, a proto by bylo hloupé neplout rovnou domů. Proč se hned se vším nevytasit, ať je tam kdokoli? – A navrhuju hned nabídnout Kormorána k prodeji, ať můžeme koupit šicí stroj,“ dodal Robbie.

„Ano, nesmíme ztrácet čas – a musíme se snažit dostat za něj co nejvíc.“

Odmlčeli se, přemýšlejíce o rodičích a přivítání, jehož se jim doma dostane. Nepochybovali, že otec i matka se k nim zachovají jako vždy kamarádsky, a těšili se na shledání.

Znenáhla dostávaly dříve bílé hory vlídnější vzhled: byly už porostlé lesy nebo pokryté kobercem trávy, zpestřeným květinami. Sourozencům se zdálo, že je tu všechno vítá z cesty. Kormorán se blížil k Pictonu, čas utíkal a slunce se sklánělo k vrcholům hor. Pojednou se ozval od schůdků hlas, který Kitty a Robbieho vyrušil z přemýšlení:

„Haló! Vidíte už domov?“

Oba vyskočili a ted’ začalo ukazování a vysvětlování: „Tamhle je Čenich, tamhle je Dometts Head a tamhle náš přístav,“ orientoval se Robbie.

„Vidím už školu a kostel a tamhle – ach! – už vidím náš dům a loděnici a naše hřiště,“ Kitty poskakovala na špičkách.

Billy se ujal kormidla a Robbie přinesl dalekohled. „Vidím správce přístavu v jeho bílé čepici. A lidé tam přibíhají ze všech stran, podívej se, Kitty.“ Kitty se chtivě chopila dalekohledu.

„Krutibrko, cožpak nedostaneme víc větru?“ – Robbiemu se zdálo, že se Kormorán příliš loudá, a šel se přesvědčit, zdali jsou plachty správně vytažené. Povolil o dva centimetry hlavní škot a přitáhl o dva a půl škot stěhovky. Naštěstí zavanul vítr trochu víc a potěšil ho. Voda se u přídě rozšuměla čileji a Kormorán veplul s rachotícími plachtami

do klidné vody přístavu.

Billy Bomba zahýbal k přístavní hrázi, kde stál dav lidí, mávajících a křičících na uvítanou. Když se přiblížili k hrázi, Robbie hodil otci úvazové lano, zatímco Kitty stála připravena s tlumičem nárazů. Dobře, že Billy přejal úlohu kapitána, neboť v oné chvíli zapomněla Odvaha i Chytrost na všechna námořnická pravidla a Robbie s Kitty vletěli do náruče plachtáře a jeho ženy.

Nikdo z těch čtyř netušil, co se několik dalších minut bude dít. Nastal ruch, křik a zmatek jako ve škole při zemětřesení. Sešlo se tu nejméně dvacet dospělých lidí a dvakrát tolik dětí. A nyní to zde bzučelo jako v úle vítáním, smíchem, hlasitým voláním, hubičkami a potleskem. Tady se otvírala náruč; tady se zas mísil úsměv se slzami, tady nadšené, zvědavé nebo pyšné pohledy, tady uznané poklepávání na ramena; tady letěl do výše klobouk, tady se tiskly ruce, tu se ozvalo „bohudíky“ – byl to zkrátka radostný babylón, v němž pršely otázky a zářily odpovědi.

Třebaže nikdo z davu zprvu ještě nevěděl, že plachtářovy děti byly až na Aucklandských ostrovech, tušil každý, že prožily velké dobrodružství. Zpráva z velrybářské stanice o odvážné plavbě Billyho Krysí derou způsobila v Pictonu rozruch a kormidelník byl brzy obklopen hloučkem obdivovatelů. Tentokrát však neměl náladu k vyprávění. Záleželo mu jen na ošetření kutru a spánku.

Kitty a Robbie zato byli příliš šťastní, aby cítili únavu. A byli by potřebovali aspoň desatera ústa, aby mohli uspokojit tolik dychtivých uší. Pojednou spatřil Robbie útlou, černě ustrojenou postavu v slaměném klobouku z ranějších období zeměkoule. Bledý obličej dámy se usmíval a v nervózních rukou se pyšnila kytice tmavorudých růží. Byla to slečna Englová. Kitty ji objala, až se jí starobylý klobouk svezl k jednomu uchu. Slečna měla v očích slzy, když dívka podávala kytici, a měla pak delší uvítací řeč k „panu Robbiemu a slečně Kitty“; v tomto proslovu se mluvilo mimo jiné o slečnině příteli, který utonul u Austrálie, a o naději na shledání, kterou té sice těžko si udržet, ale která může přece s vírou a láskou vést k šťastnému konci, jak dnešek ukázal. „Až budete mít čas,“ končila slečna, „budeme si mnoho vyprávět, ale teď už vám dám pokoj.“ Zmizela stejně skromně, jako přišla.

Ale ještě než se oba nejšťastnější páry zase našly v davu, přispěchala Sally Stokesová a upoutala na sebe všechnu pozornost. Podala Kitty a Robbiemu ruku a spustila: „To jste vy? Vítám vás, vítám. – Tak vidíte, jaký má život pro nás překvapení. A jakou radost mají vaši rodiče! Jak by ne! Já jsem proležela celé dny a noci a už jsem vás viděla mrtvé na dně mořském. Mou jedinou útěchou bylo pomyšlení, že jste před svou poslední, hodinkou ještě snědli můj pudink. Což o tu malou, hezkou skleničku – o tu mi vůbec nešlo. Věděla jsem, že se s ní beztak už neshledám...“

„Děkujeme za pudink,“ řekl vesele Robbie. „A sklenici máme s sebou. Chcete si ji

hned vzít?“

„Nenenene, dětičky. To nespěchá. Byla ostatně naražená... Udělala jsem vám nový pudink, když jsem zaslechla o vašem podivuhodném zachránění. Jak jste se měli? Je u vaší maminky – ať vám jen dobře chutná. Však se to ráno dozvím. Nu, je tu ještě tolik známých, kteří s vámi chtějí mluvit... Ano, svět má pro nás nejrůznější překvapení...“

Scéna se poněkud uklidnila, když se davem protlačil správce přístavu a podal Robbiemu a Kitty ruku. „Vítám vás,“ pravil s úsměvem, „ale zůstat tu nemůžete. Čekáme parník s uhlím – musíte s kutrem dál. Ostatně – jak je to s ním? Patří stále do Bluffu a je zapsán jako zábavní plavidlo? Po uplynutí čtyřadvaceti hodin budete musit rozhodně platit přístavné. Nu, uvidím, co pro vás budu moct udělat. Lodivode, pomozte jim.“

„Obstarám ty věci,“ pravil Billy Bomba a obrátil se k lodivodovi Penderovi. Ten držel Robbieho ruku a mluvil velmi uznale. „Pěkný kus námořnické práce jsi vykonal. O kutr se nestarej. Odvlečeme ho dál.“ Kitty byla pro Pendera jen holčička, která s hrdinstvím na palubě Kormorána nemá nic společného.

Pak přiběhl Simon z chladírny. Nebyl zřejmě ještě do všeho zasvěcen, ale měl radost ze shledání. „A toho námořního lupiče máte stále ještě s sebou,“ ukazoval na Billyho Bombu. „Nu ovšem, jinak byste se nikdy byli živí nevrátili. A jak to vydržel, tak dlouho nepít?“

Nebyl však čas na vysvětlování, protože přišli celníci – sám přednosta s jedním z asistentů. „Buďte vítáni a děkujte bohu,“ pravil vážně. „Byli jste, jak vidím, mimo celní hranice. Rád bych viděl lodní listiny, Robbie. – Že jsi je neviděl? A nemáš propustku z Bluffu? Kde je kapitán Ross? – To není jeho člun? – Že je váš? – Pak musíte být uvedení v certifikátu.“

„Ale musíte přece mít nějaký papír, například darovací listinu. To je mi ale pěkný nepořádek! – A neukradli jste dokonce ten kutr? Kitty, tobě se to podobá,“ zažertoval správce – ale zase zvažněl: „Máte na palubě lihoviny, nebo tabák? Haló, Jonesi, postarejte se, aby byly všechny zásoby dány na jedno místo.“

Kitty a Robbie vybuchli v smích, až to bylo přednostovi zřejmě nemilé. – Za chvíli však seděli oba celní úředníci v kajutě se sourozenci a s Billym a smáli se, až se potili. „Zásoby žádné, tabák vykouřený a láhve prázdné.“

„Poohlédněte se tu ještě, Jonesi, a vyříd'te ty věci,“ pravil přednosta, pozdravil a odešel na pevninu. Zatím odtahovali lodivod Pender se Simonem Kormorána dál za odborného vedení správce přístavu.

Plachtářova rodina byla opět pohromadě cestou domů. Ještě se nedali do vyprávění, když přišel starý Ewans a poklepal Robbiemu i Kitty na ramena. „Mnohokrát jsem prosil nebe, aby vás ochraňovalo,“ pravil. „Byla by to také škoda a hanba, aby se tak krásná loď potopila. Ještě dlouho vám vydrží, dostane-li několik nových prken pod vodorysem. Chcete ji snad prodat? Pak mi ji dejte napřed uvést do pořádku. Obětujte na to padesát liber sterlingů – a bude mít

pak cenu nejméně tři sta liber. Nu, podíváme se na to zítra. Času je dost.“

Po Ewansovi přišel Topi. „Vida, tady je zas máme! Musíme se podívat na moje kánoe. Telefonoval jsem ostatně Večerním novinám do Wellingtonu o vašem dobrodružství, když nám sem o něm dala zprávu velrybářská stanice. Chtějí o tom ale vědět víc, a to jim můžete povědět vy. Zaplatí vám za to – a to bude můj dárek vám. Nezapomeňte se zítra přijít podívat na moje kánoe. Je prvotřídní. Na shledanou.“ Topi odešel k městu. – U loděnice na ně čekal ředitel školy, který se nechtěl setkat se správcem přístavu od té doby, co bylo usneseno, že město bude mít biograf. Srdečně pozdravil a omlouval se, že nepřišel na nábreží. „Pozor, ať nepřevrátíte ten košík – je to pro vás. Má žena totiž říkala, že dětem jistě řádně vytrávilo – a posílá vám tu nějaké drobnosti,“ obrátil se k Robbiemu a Kitty. Usmíval se a Kitty pohladil po tváři. „Vítám tě pěkně – vlastně bys měla dostat poznámku, že jsi zanedbala školu, ale v takovémto nezvyklém případě musí být také nezvyklé prominutí. Dobrý večer, Robbie. Máš to ale štěstí, hochu. A máš také před sebou budoucnost. Nu, nebudu vás zdržovat. Kitty, ty bys mohla vyprávět třídě o tom, co jsi zažila. Jen ne příliš dobrodružně a růžově, aby se z tvých spolužaček a spolužáků nestali světoběžníci. Mám s tím už jisté zkušenosti. Vyprávěl jsem kdysi jen tak na zkoušku v nejvyšší třídě o své velké cestě pěšky k Franklinově hoře – a příští sobotu mi pak polovina třídy šla za školu – stanovat v horách. Od té doby si dávám pozor. Mnozí velikáni dějin měli neklidnou krev, ale to neznamená, že z toho, kdo ji má také, bude Wellington nebo Nelson nebo Florence Nightingalová. Rozumíš mi přece, Kitty. Ta moje výprava byla tenkrát neobyčejně zajímavá. Ukážu ti příležitostně obrázky, které jsem tehdy cestou nakreslil. Kreslila jsi také něco? – Ne? To je ale škoda – taková příležitost. – Nu zůstaň si teď několik dní doma a odpočiň si. Dohoníš pak, co jsi zameškala. – Tedy na shledanou. Je to krásné, prožít takovéto opravdové životní dobrodružství. Bohudíky neznamená ještě film všechno.“

28. KAPITOLA

„Konečně jsme zase sami,“ Jessie Falconová si odhrnula z čela vlasy a přivinula děti k sobě. Plachtář se tvářil spokojeně, když se díval na tu trojici.

„Všecko v pořádku, tati?“ ptal se Robbie.

„Ovšem v pořádku. Jsem na vás hrdý.“

„Dobře jsme se snášeli, vid', Kitty.“

„A jak jsme byli chladnokrevní, tatínku,“ dodala Kitty a smála se.

„Kitty je chytrá – a bez ní by se to všechno nebylo zdařilo,“ chválil Robbie. „Kitty, hurá!“

„Kdyby nebylo Robbieho odvahy, nedostali bychom se domů,“ přiznávala Kitty.

„Robbie, hurá!“

„Děti,“ řekl plachtář pohnutě, „jste moje nesmírné bohatství,“ – a objal svýma upracovanými rukama všechny tři.

„Ach, pusť mě,“ Jessie se mu vytrhla. „Vždyť máte jistě hlad. Jídlo je hotové, jen to ohřát.“ Odběhla do kuchyně, zatímco plachtář s dětmi podnikli procházku podkrovím.

„Je tu všechno jako dřív.“

„Ale plachtoviny tu nemáme mnoho, tatínku,“ všiml si Robbie.

„Zatím ne. Ale dostal jsem několik zakázek na stany a podobné věci. Časem toho snad bude víc.“

„Nechtěl ti víc prodat.“

„Zatím, v těchto dnech právě, rozumíš... Lidé nemají taky na zaplacení – ale o tom si povíme jindy. Teď půjdu pomoci mamince s hostinou. Musíme to přece trochu oslavit – a proto nechodte dovnitř, dokud nebude všechno připraveno.“

„Robbie, tatínek nemůže dostat své peníze, nemůžeme zaplatit účty a nedostává proto víc úvěru, rozumíš,“ uvědomila si Kitty.

„Ano, rozumím. Tušil jsem už cosi, když Billy Bomba vyprávěl, že tady tatínek rozházel účty po podlaze. A prve nám říkal, že jsme jeho nesmírné bohatství. Jsme prostě všechno, co mu zbylo po mnoha letech dřiny. Ale teď tu jsem našťěstí zase já – a vložím se do toho.“

„Já? My,“ řekla Kitty a dupla si.

„Ano, my,“ opravil se Robbie a oba si pevně podali ruce. „My, Chytrost a Odvaha.“ Bylo to slavnostní zpečetění jejich staré úmluvy.

Potom ožila v podkroví opět stará důvěrná nálada, plná šťastných vzpomínek. Každá věc tu k sourozencům mluvila vlastní řečí – od starého Noeho až k hodinám bez strojů. Dívali se z okna k městu, kde právě rozsvítili pouliční lucerny – a přes záliv, kde širé moře opět ukazovalo své spáry neklidnému nebi.

„To je asi jen letní bouře,“ pravil Robbie. „Podívej se, už svítí hvězdy.“

„Jak se tu dnes v noci bude spát!“

„Nebudu moct usnout.“

„Já taky ne.“

„Zavoláme sem tatínka a maminku a budeme si povídat. Mám pocit, jako bychom nebyli doma už celý rok.“

„Tak pojd'te, děti,“ Jessie se objevila ve dveřích. Její tvář zářila o závod s pěti svíčkami na slavnostně prostřeném stole. „Teď už nám chybí jen Billy Bomba.“

„Krutibrko! To je nádhera. A tolik jídla!“ pochvaloval si Robbie.

„Takový dort!“ jásala Kitty.

„Ten je od paní ředitelové.“

„Mám hlad, že bych jedl hřebíky,“ prohlásil Robbie. „Kde jen zůstal Billy Bomba? Ať to přece také vidí, než to sníme.“

„Jak je tu útulno, maminko,“ řekla Kitty, když usedli. „A co je tu místa.“

„To asi proto, že jste si zvykli na kajutu.“

„Ale kde je ta velká kredenc? A pohovka – a houpací židle?“

„Zastavili jsme je,“ smála se Jessie. „Zabíraly tu moc místa.“

„A zástavní lístky máte?“ zeptal se Robbie suše.

„Ano, lístky máme.“

„Tak to je dobře. Jen když má člověk papíry v pořádku, jak říkal celník. To je to jediné, co tady něco znamená.“

„Proč bychom vám něco skrývali,“ řekl plachtář. „Jisté potíže jsme měli. Ale přece bych teď, kdy vás tu zas máme, neměnil s nikým na světě.“

„Konečně jsme se dočkali – Billy přichází.“

Byly to neobyčejně těžké kroky, jež se ozvaly na schodech – Billy se objevil a na zádech nesl jednu ze zásobních beden aucklandského depotu. Omlouval své zpoždění: „Musil jsem poslat telegram kapitánu Rossovi a s celníky to taky trochu trvalo. Do všeho strkali nos a zvláště je zajímala tahle bedna. Je těžká, panečku – ale když už jsem šel sem nahoru...“

„To byl krásný nápad,“ pochválila Billyho Kitty. „Až teď jen uvidíte, co je v ní! Vezeme jí až z Aucklandských ostrovů – ale teď už opravdu musíme jíst. Billy, ke stolu!“ odstavila mu židli.

Billy se chtěl právě pustit do chvály prostřeného stolu, ale byl přerušen plachtářem, který se teprve teď probral z údivu.

„Kde že jste byli?“ zeptal se užasle.

„Na Aucklandských ostrovech,“ odpověděli oba sourozenci, klidně pohlédli do překvapených tváří svých rodičů a dali se hladově do jídla.

„Inu, už je to tak,“ vpadl do toho Billy Bomba. „Těžko se tomu zprvu věří, ale věděli toho o ostrovech tolik, že jim to zkrátka nedalo. Však vám to všechno sami vypovědí.“ A rovněž se pustil do jídla.

„Myslil jsem si vždycky, že jsem ztřeštěnec. Ale o takovémhle bláznovství jsem ještě neslyšel,“ poznamenal starý Falcon. „Ale ani o takové odvaze,“ dodal smířlivě.

„Děti, děti,“ ozvala se konečně také Jessie. Bylo to sice stručné, ale bylo v tom mnoho.

Po tomto rozhovoru se rozhodli i rodiče dohnat své tři spolustolovníky v tom, co svým údivem zanedbali.

„A teď něco uvidíte!“ ohlašovala Kitty, když byli po večeři, a šla Billymu pomoci otvírat bednu. „Jsou to vyřezávané práce poustevníka – jistě jste o něm nikdy neslyšeli. Je z Finska a je to přímo kouzelník; umí vyřezávat a hrát a vyprávět a plavit se a zkrátka

všecko. Hned vám ukážu, co nám dal.“

Robbie zatím chodil po světnici a dostal se ve svém vyprávění o kapitánu Ilmarovi k večeru, kdy jim hrál na kantele. O jejich setkání s ním se dověděli rodiče už při jídle, kdy jim také Kitty a Robbie plnými ústy a skákající si navzájem do řeči vyličili aspoň nejdůležitější okamžiky svého ostrovního dobrodružství.

„Finové umějí zajímavé věci,“ pravil plachtář. „Vyřezávat ze dřeva, vyvolat bouři i bezvětrí, přinutit barometr, aby klesal nebo stoupal – jak se jim zachce.“

„Kapitán Ilmar byl rozhodně skvělý prorok počasí. Co bych za to dal, kdybych se mu v tom vyrovnal,“ přál si Robbie.

„Řekli jsme si,“ ozvala se Kitty, „že ty figurky dostane maminka, a tatínek dostane elektrický šicí stroj, až prodáme Kormorána.“ Billy odstranil mech a kapradí, do něhož kapitán Ilmar figurky uložil – vyňal jich opatrně několik a držel je v ruce na odiv. Kitty vylovila další.

„Jsou mistrovsky řezané,“ prohlásil plachtář, „jsou nejlepší, jaké jsem dosud viděl. Rád bych se s tím kapitánem někdy sešel. Je to učiněný kouzelník.“

„To bych řekl,“ vybuchl pojednou Billy Bomba. „A co říkáte tomuhle? To je figurka, co?“ Billy sáhl na dno bedny a ukazoval teď všem jakousi velkou hroudu, kterou držel v natažené ruce.

„Co to má být?“ ptala se Kitty lhostejně. „Ještě to není vyřezáno.“

Billy jen mlčel, otáčel hroudu v ruce a potěžkával ji.

Robbiemu pojednou zasvitla hlavou myšlenka, ale netroufal si ji vyslovit. Zatím se však už rozhovořil Billy. Odvažoval každé slovo:

„Na dně bedny uložil váš věrný přítel, starý mořský vlk kapitán Ilmar – pět takovýchhle kusů a čtyři menší. A ať mě žraloci ohryžou kosti, není-li to ambra Bílé velryby z jeskyně u Obřího palce.“

Celník žádal pět šilinků cla za figurky, ale tohle ho nezajímalo, protože jsme se dohodli, že to je asi něco z plachtářského nářadí; že se tím snad voskuje plachetní příze nebo podobně. Soudil, že se vláda spokojí jedním šilinkem cla – a když jsem to zaplatil, dostal jsem papíry a potvrzení.“

„Jsme vám tedy dlužni šest šilinků,“ řekla paní Falconová. „Zaplatíš to, tatínku?“

Plachtář šel k ní a vzal ji s úsměvem za obě ruce. „Ano, zaplatím Billymu. Ale ty jsi tu z nás jediná, která nepochopila, že ambra je něco velmi vzácného.“

„Pak bude moct Robbie studovat meteorologii, jak si to už dávno přeje, a dětem Kormorán zůstane,“ rozřešila to Jessie.

„A co budeš chtít ty?“ ptal se jí plachtář.

„Já dostanu dřevěné figurky ke třem živým, které už mám – ale co dostane Billy Bomba?“

„Propánajána, já mám víc než dost,“ rozhorlil se Billy. „A řeknu vám, že jsem už mnohokrát viděl lidi přijímat protivenství, jak se sluší a patří – ale nikdy jsem ještě neviděl přijímat takhle velkolepě štěstí. To by měl vidět kapitán Ross.“

Kitty přikývla a celá jen zářila.

Robbie šel k oknu a hleděl na oblaka, plynoucí pod měsícem.

„Nač myslíš, hochu?“ ptala se ho Jessie a položila mu ruku na rameno.

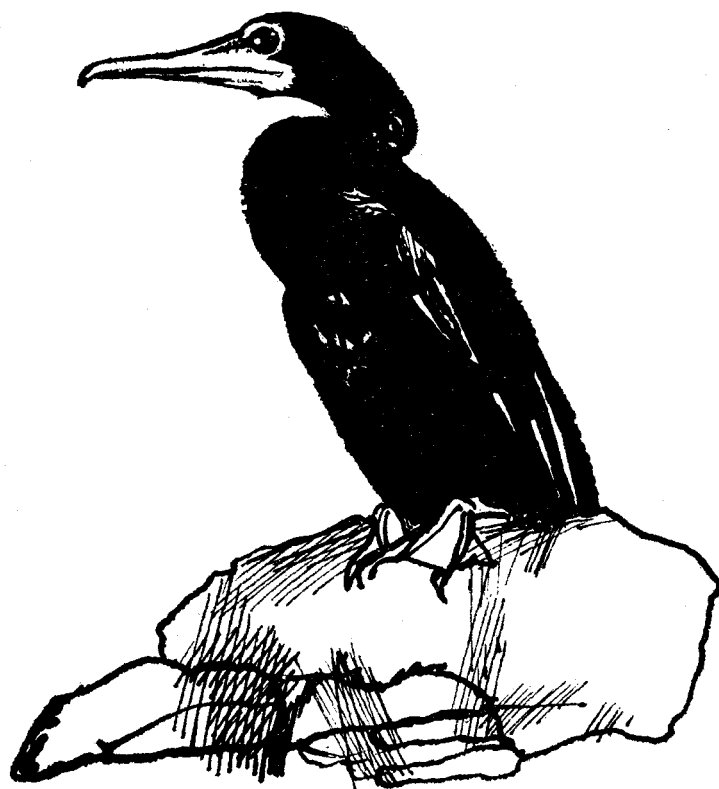
„Ani se to nedá říct, maminko. Myslím na kapitána Ilmara tam dole na osamělých ostrovech. Tolik nám toho vyprávěl. Potom myslím na vás oba, na to, co jste spolu už zažili a jak jste to dobře snášeli. A myslím ovšem taky na Billyho Bombu a kapitána Rosse a na to, co jsme Kitty a já prožili. Je toho trochu moc najednou, to víš. A všechno mi to říká jen jedno: nikdy neztrácet hlavu – nikdy se nevzdat – ustavičně jen jít do toho – nebát se.“

Plachtář k nim přišel s Kitty. Chvilku stáli všichni čtyři u okna, mlčky hleděli do větrné noci.

„Co říkáte počasí?“ zeptal se Billy Bomba a položil svou námořnickou tlapu plachtářovi na rameno.

Starý Falcon zaťukal ukazováčkem na barometr, který se sem přestěhoval z podkroví, aby trochu ozdobil nuznou světnici.

„Ano,“ řekl s důrazem, který říkal mnoho, „barometr stoupá.“

**K
A
R
A
V
A
N**

K N U D A N D E R S E N • V E S P Á R E C H O C E Á N U

Svazek 149

Řídí Hana Krubnerová

Ilustrovala Daniela Benešová-Hahnová. Obálku navrhl James Janíček. Graficky upravil Jan Hejda. Z dánského originálu Vejret i Vold, vydaného nakladatelstvím Aschehoug Dansk Forlag roku 1937, přeložil Břetislav Mencák. Vydal jako svou 6477. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1982. Odpovědná redaktorka Tamara Sýkorová. Výtvarný redaktor Jaromír Zápal. Technická redaktorka Jitka Pavlíková. Ze sazby písma Public vytiskla Severografia, n. p., závod 1, Liberec. 9,95 AA (text 8,26, ilustrace 1,69), 10,00 VA. Náklad 70 000 výtisků. Druhé, v Albatrosu první vydání. 13-857-82 14/55 Cena výtisku 7,- Kč

© Aschehoug Dansk Forlag, 1937 Translation © Břetislav Mencák, 1982
Illustrations © Daniela Benešová-Hahnová, 1982